

Till Statsministern,
Socialministern,
Socialförsäkringsministern,
Vice statsministern
Bostadsministern
och Jonas Sjöstedt och Ulla Andersson i
Vänsterpartiet.

Breven har beteckningen

<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzi.pdf>

Hälsningar 1 augusti 2020

Sven Winnell

Innehåll

5	Sverige från franska revolutionen 1789 fram till slutet av 1970-talet
8	Sveriges regeringar under 100 år
10	Efter sekler av acceleration - nu måste människan sakta ner
13	Välfärd i hushållsverksamheterna
13	Barnfamiljer med bostadsbidrag.
14	Bostadsbidrag för barnlösa i åldrar över 29 år upp till pensionsåldrar
15	Socialförsäkringsbalken
15	Bostadstillägg och garantipension för pensionärer.
	Verkan av kapital
16	Varken regeringen, myndigheterna eller de politiska partierna har några offentliga redovisningar om pensionärernas levnads-kostnader
16	Hushållsverksamheter. Vad man har och vad man gör i bostäderna.
22	Konsumentverkets beräkningar 2020
30	Befolkningsstorlek per kommun, 2015
30	SCB-statistik http://www.scb.se/hitta-statistik/
31	Lägenhetstyper http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf
31	Det är kommunerna som ger ut ekonomiskt bistånd och försörjningsstöd
32	Sveriges kommuner och regioner

40	Fastighetsägare kan höja hyror mer än nödvändigt genom onödiga ombyggnader.	122	Socialdepartementet 30 juli 2020
46	Expert kritiserar modellen som ger högre hyror		Departementet bör lägga upp en organisation som handlar om välfärd i hushållsverksamheter.
49	Vad säger folhälsomyndigheten, FHM. om levnadsförhållandena?	124	Den föreslagna organisationen om välfärd i hushållsverksamheter
50	Några sidor från Folkhälsomyndigheten		
70	Vad gör Socialstyrelsen ?	127	Det som nu nämnts om områdena 640-649 är i stort sett det som bör ingå i socialdepartementets organisation om välfärd i hushållens verksamheter.
71	www.socialstyrelsen.se		
75	Några sidor från socialstyrelsen		
101	Per Bolund Bostadsminister	128	Webbkarta för Sveriges kommuner och regioner. SKR.se
105	boverket.se. (29 juli 2020)	-217	
113	Avslutning		
114	Avslutning om hushållsverksamheterna		
114	Hushållsverksamheter. Vad man har och vad man gör i bostäderna.	218	<u>Extra tillägg från</u> http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzh.pdf
115	Politikområden för politiken		
117	Här en repetition av sidorna tidigare i början.	219	Kompensation vid de lägsta inkomsterna för allrtför höga inkomstskatter till följd av låga grundavdrag.
117	641- 642 Det börjar med maten.	220	1970 års skattereform
117	643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.	221	1990 års skatterefom
118	644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi m m.	221	Levnadskostnader
118	645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.	225	Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.
118	646 Utveckling av de inre verkligheterna	227	Nyss har nämnts om kapital
121	647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.	227	Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
121	648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.	- 237	
121	649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .		

Från sidorna 124-127

Den föreslagna organisationen om välfärd i hushållsverksamheter

Den borde kunna utformas enligt det som nämnts om områdena 640- 649 och det som nämnts om bl a Sveriges kommuner och regioner, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Bostadsministern och Boverket

Organisationen bör handla om planering: hur det var, hur det är, hur det kan bli och hur det bör bli. Det bör sluta med propositioner hur det bör bli och socialdepartementet bör ta hjälp av andra departement där det behövs.

640 är det första området som gäller hushållsmedlemmarnas hälsa, sjukdomar och skavanker efter kön och ålder, kropp och själ och beteende med hänsyn till det.

Här ingår det som hör till coronakrisen, men det kan läggas i särskild del.

Utöver det finns mycket annat som bör behandlas. Andra sjukdomar och förhållanden. Sjukhusverksamheter o d ingår inte men väl tillgång till sjukhus på olika sätt på olika håll i Sverige. Regionerna och kommunerna kan ge anledning till förslag. Åldrarnas och köns olika förhållanden m m, diskriminering. Det är saker som socialdepartementet ska känna till.

641/642 gäller mat m m och servering. Och det gäller alla slags mathållningar. Hemma och på restauranger, i skolor, sjukhus, på arbetsplatser, korvkiosker o sv. Det gäller båda att laga och äta.

643 gäller boendet. Det är bostadsministerns område. Han lär mest vara intresserad av bostadsproduktionen. Här gäller det bostadsbehovet. Det sägs att det behöver byggas 700 000 lägenheter och då är bostadsbristen ett stort problem. Vilka lägenheter behövs och var och när och hur? Hur har hushållsmedlemmarna det i olika delar av landet? Det är många problem som bör behandlas.

644 gäller teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi. telefon m m. Här får socialdepartementet ta hjälp av andra departement . Viktigt är bl a energiförsörjning med hänsyn till klimatet och bredband o d med hänsyn till att kopparnätet för telefoner avskaffas.

645 gäller att hushållen har utrustning av olika slag. T ex cyklar, bilar TV-apparater och möbler. Det finns nog mycket att säga om det.

646 gäller kläder och personlig hygien men bör utvidgas till att gälla umgänge och samvaro med nära, kära, familjemedlemmar och vänner, titta på TV, höra radio, läsa tidningar och böcker, syssla med hobbyer och fritidsintressen av alla slag. Att utveckla de inre verkligheterna.

Här kan socialdepartementet behöva hjälp från andra departementet t ex kulturdepartementet. Det är verksamheter som i stort sett inte ingår departementens ansvar. Socialdepartementet har här en stor uppgift i att reda upp hushållsverksamheterna i 646 och ge bra förslag.

647 gäller allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Socialförsäkringsministern bör reda ut socialförsäkringarnas utformning med hänsyn till levnadskostnaderna , vilket inte gjorts och inte görs nu. Och finansministern bör reda ut förhållandet mellan inkomstskatter och levnadskostnader. Något som senast behandlats i <http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzh.pdf>

648 gäller städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de använder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 gäller personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

Att leka med barn kan kanske hellre ingå i område 646.

Boendet i område 643 gäller huvudsakligen friska personer, både unga och gamla. Bl a boende i kommunala boenden utan särskild bohjälp. Om pensionärer har bohjälp kan det snarare höras till område 649.

Det som nu nämnts om områdena 640-649 är i stort sett det som bör ingå i socialdepartementets organisation om välfärd i hushållens verksamheter.

Det bör följas av propositioner som innehåller fasta förslag som ger styrka åt regeringen välfärdspolitik. Men det är så många saker att det nog inte ryms i en enda proposition. Delas det upp kan man missa det samlade uttrycket för regeringens politik om hushållsverksamheterna. .

Därför bör en samlande information om hushållsverksamheterna finnas på regeringens hemsida. En information om områdenas olika innehåll utformad så att man ser sambandet mellan områdena, att det gäller hushållens egna verksamheter.

För den totala välfärdspolitiken komplettera välfärden med politiken för institutionerna utanför hushållen: skolor, sjukhus. kollektiva kommunikationsmedel, domstolar, polis. klimatpolitik, försvarsmakten, kommunernas, regionernas. länsstyrelsernas och myndigheternas verksamheter o s v.

Man ska kunna klicka sig in på regeringens hemsida, regeringen.se, och kunna läsa att regeringen bryr sig om att vi har det bra i våra vanliga verksamheter i hemmet.

Inkomstskatterna för de lägsta inkomsterna måste förbättras. De enda som har förmögenhetsskatt nu är de som har låga inkomster av socialförsäkringar. det måste bort. L och C bör acceptera det och att marknadshyror inte införs, att hyreslägenheter subventioneras och att fastighetsägare inte får höja hyrorna orimligt genom onödiga ombyggnader.

Sverige från franska revolutionen 1789 fram till slutet av 1970-talet

Franska revolutionen 1789 är ett stort årtal i historien. Den ingick i försöken att avskaffa kejsares, kungars och furstarnas enväldiga makt och ersätta det med folklig makt. Drygt hundra år senare i början av 1900-talet bröt de demokratiska krafterna formellt igenom.

Svenske kungen Gustaf III i slutet av 1700-talet är mest känd för kulturella saker som teater. Han blev skjuten på operan och dog senare av det.

Hans son invecklade sig i krig med Ryssland, förlorade och Finland överlämnades till Ryssland. Finland blev en tämligen självständig del av Ryssland och har senare blivit en fri stat.

Den förlorande kungen avsattes och levde sedan utomlands som överste Gustafsson.

Sverige fick en ny kung, men ingen kronprins och det skickades ut folk i Europa för att hitta en kronprins. En kom hem med ett förslag Bernadotte, som hade kompetens som stor krigare. Han gillades, blev kronprins och senare kung Karl IV Johan.

En del trodde att han skulle kunna återerövra Finland, men han hade andra tankar. Han ordnade så att han blev kung också över

Norge, och Sverige och Norge gick in i en union, som senare upplöstes i början av 1900-talet.

Sverige styrdes av kungen hela 1800-talet och hade till en början hjälp av riksdagens fyra stånd, adel, präster, borgare och bönder.

Den industriella revolutionen sägs ha börjat i England med bl a vävstolar. Med var också ångmaskiner, ångbåtar och järnvägar med ånglok.

Sveriges 1800-tal var ett klassamhälle. Sverige var ett jordbruksland men började bli mer industrialiserat.

Fotogenlampor gav ljus när det var mörkt. Den svenska folkskolan bildades 1842. Typografer bildade den första fackföreningen 1846. Strengnäs tidning bildades 1846, Dagens Nyheter 1864.

Darwin kom något senare än mitten av 1800-talet med sin bok om arternas uppkomst, som kastade omkull de kristna kyrkornas bud om mänsklighetens uppkomst.

I slutet av 1800-talet avskaffades de fyra stånden och Sverige fick 1865 en tvåkammarriksdag, men den innehöll regler om inkomst och kapital som gjorde att den nya arbetarklassen knappast kom in i riksdagen.

Det socialdemokratiska arbetarpartiet bildades 1889 med första mål åtta timmars arbetsdag och rösträtt för alla. Åttatimmarsdagen blev lag i slutet av 1910-talet och rösträtt för alla infördes på 1920-talet då alla kvinnor fick rösträtt.

Flickor fick före 1924 inte komma in på läroverk , en del kommuner hade istället kommunala flickskolor för dem som ville ha mer utbildning än folkskolan.

OscarII var den siste svenska kungen som var i union med Norge. Han tyckte om att vara ute i landet på invigningar av järnvägar, han dog i början av 1900-talet och efterträddes av Gustav V som spelade tennis långt upp i hög ålder. Han dog 1950 och ersattes av Gustav IV Adolf som var intresserad av arkeologi och på somrarna kunde vara utomlands i arkeologiska undersökningar.

Gustav IV Adolf dog 1793. Hans äldsta son som skulle blivit kung efter honom hade omkommit i en flygolycka i Köpenhamn och därför blev barnbarnet kung Karl XIV Gustav.

I mitten av 1910-talet ordnade Sveriges riksdag så att parlamentarismen infördes i Sverige, d v s att Sverige styrs av riksdag/regering och inte av kungen. I fortsättningen blev det alltså så och kungarna bara formellt styrande. Det gällde till slutet av 1900-talet, 1974, då all makt togs bort från kungen , som nu bara är en dekoration. Vi kallar oss fortfarande demokrati . Senare har också arvsföljden för kungarna ändrats så att äldsta barnet blir kung/drottning.

I slutet av 1900-talet har Svenska kyrkan avskaffats och nu är en privat organisation utan makt i staten. Tidigare hade Svenska kyrkan hand om folkbokföringen, men den sköts nu av staten.

Många är av tradition fortfarande med i den privata Svenska kyrkan och betalar en avgift till den som staten hjälper till att ta in på skattsedeln.

Parlamentarismen, allmänna rösträtten och avskaffandet av statskyrkan är stora förändringar under 1900-talet.

Det var socialdemokraterna och liberala som hjälptes åt med rösträtten.

Socialdemokraterna innehade (med ett litet undantag) statsministerposten från 1932 till 1976, 44 år.

Elektricitet och telefoner fanns i slutet av 1800-talet. Den första biografföreställningen anses ha gjorts av bröderna Lumière i Paris 1895 (Svensk Uppslagsbok, kinematografi).

Den första flygningen anses ha gjorts 1903. Titanic, den stora atlantångaren, sjönk 1912 i havet sedan den stött på ett isflak. Olympiska spel hölls i Sverige 1912. August Strindberg dog 1912.

De nu äldsta svenskarna, 100 år gamla, har varit med om världens och Sveriges utveckling under tiden efter första världskriget.

På bio kunde de se stumfilmer med Greta Garbo. På teatrar i landet Karin Swanströms föreställningar. På radio höra radio-nyheter från 1925, i apparater med hörlurar. och höra Sven Jerring med barnens brevlåda.

Från 1929 se ljudfilmer och den första ljudfilmen med Amerikanen Al Jolson, en vit underhållare som målade sig svart för att se ut som en svart. Höra Amerikanska grammofonskivor med Jazz från södra USA. Med musik av svarta som inte fick leva som vita

Det civila flyget fanns knappast på 20-talet. Stockholms kommun

började kunna starta och landa flygplan på sjön i norra Stockholm - och byggde i mitten på 30-talet Bromma Flygplats.

På 30- och 40-talen var bio och radio den vanligaste underhållningen. Det fanns många filmbolag och de kunde komma med nya filmer varje vecka. De som hade råd gick nog på bio åtminstone en gång i veckan. Biograferna kunde ha två filmer i veckan, enklare filmer i början och större filmer i slutet. Var det svensk film var det ofta fullsatt.

Till filmerna hörde förspel som ofta var aktuella journalfilmer som visade delar av Sverige och världen. Det blev nästan som nuvarande SVT-nyheter.

Det var alltid folk vid biograferna, isynnerhet ungdomar som snackade.

På 30- och 40-talen fanns det nazister som kunde skryta med att de var det , åtminstone före Hitlers bortfall. En stor del av svenska män var inkallade och var någonstans i Sverige. Kvinnor fick sköta det män vanligen gjort och det var ofta knapert i hushållskassan. Det var ransoneringar.

Vi följde krigen men var ändå utanför dem.

Samhället stod inte still. Saltsjöbadsandan gällde och Sverige fick sin första semesterlag 1938.

Torparsystemet var ett gammalt system som låste fast jorbruksarbetare vid godsägarna genom att låta jorbruksarbetaren få bo på ett torp mot att han utförde dagsverken för godsägaren. Social-

demokraten Gunnar Sträng arbetade i unga år som jrdbuksarbetare och trädgårdsarbetare och arbetade för att avskaffa torpsystemet. Det skedde 1943 enligt Svensk Uppslagsbok. Sträng var sedan i många år finansminister och glömde aldrig att i möjligaste mån förbättra för dem med låga inkomster.

Krigen tog slut och vi flaggade för det.

Stockholmsutställningen 1930 var en manifestation om nya tänkesätt på byggande. De gamla stilarna var föråldrade och det skulle byggas enkelt och byggas bostäder som de med låga inkomster hade råd med. Makarna Myrdal och ledande arkitekter var bland dem som förespråkade det. Inom byggmarknaden gjordes stora utredningar om samhällsutvecklingen.

Under kriget och länge därefter måste man ha tillstånd för att bygga och tillstånd gavs inte alltid för bostäder. För industrier och transporter m m behövdes investeringar och det uppstod svår bostadsbrist .

Under kriget var det samlingsregering. Stora socialdemokrater var Statsministern Per Albin Hansson . Gustaf Möller, Ernst Wigfors m fl. Per Albin dog en dag när han klev av spårvagnen och man skulle välja ny statsminister. Efter många om och men föll valet på Tage Erlander. som sedan regerade i 29 år till 1969. Då Palme tog över.

Tage Erlander hade många år Bertil Ohlin, socialliberal folkpartist, som huvudfiende. Gunnar Helander var bondeförbundare med parollen "Vi gillar alla bra förslag."

Tage Erlander insåg såsmåningom att det var en stor bostadsbrist och föreskrev att en miljon bostäder skulle byggas på tio år. Så gjordes men sedan föll intresset för bostadsbyggande.

Sveriges regeringar under 100 år

Nedan finner du en förteckning över de ca 40 olika regeringar som har styrt Sverige under de senaste 100-års talets början.

Årtal Statsminister Typ av regering

1900-09-12

1902-07-0 Fredrik von Otter Borgerlig

1902-07-05

1905-04-13 Erik Gustaf Boström Borgerlig

1905-04-13

1905-08-02 Johan Ramstedt Expeditionsministär

1905-08-02

1905-11-07 Christian Lundeberg Borgerlig samlingsregering

1905-11-07

1906-05-29 Karl Staaff Liberal

1906-05-29

1911-10-07 Arvid Lindman Höger

1911-10-07

1914-02-17 Karl Staaff Liberal

1914-02-17

1917-03-30 Hjalmar Hammarskjöld Höger

1917-03-30

1917-10-19 Carl Swartz Höger

1917-10-19

1920-03-10 Nils Edén Koalition: Liberal, Socialdemokratisk

1920-03-10

1920-10-27 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1920-10-27

1921-02-23 Louis De Geer (dy) Ämbetsmannaministär

1921-02-23

1921-10-13 Oscar von Sydow Ämbetsmannaministär

1921-10-13

1923-04-19 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1923-04-19

1924-10-18 Ernst Trygger Höger

1924-10-18

1925-01-24 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1925-01-24

1926-06-07 Rickard Sandler Socialdemokratisk

1926-06-07

1928-10-02 Carl Gustaf Ekman Koalition: Frisinnad, Liberal

1928-10-02

1930-06-07 Arvid Lindman Höger

1930-06-07

1932-08-06 Carl Gustaf Ekman Frisinnad

1932-08-06

1932-09-24 Felix Hamrin Frisinnad

1932-09-24

1936-06-19 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1936-06-19

1936-09-28 Axel Pehrsson (i Bramstorp) Bondeförbundet

1936-09-28

1939-12-13 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet

1939-12-13

1945-07-31 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet, Folkpartiet och Högern

1945-07-31

1946-10-06 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1946-10-11

1951-10-01 Tage Erlander Socialdemokratisk

1951-10-01

1957-10-31 Tage Erlander Koalition: Socialdemokratiskt, Bondeförbundet

1957-10-31

1969-10-14 Tage Erlander Socialdemokratisk

1969-10-14

1976-10-08 Olof Palme Socialdemokratisk

1976-10-08

1978-10-18 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1978-10-18

1979-10-12 Ola Ullsten Folkpartiet

1979-10-12

1981-05-19 Thorbjörn Fälldin

Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1981-05-19

1982-10-08 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Folkpartiet

1982-10-08

1986-02-28 Olof Palme Socialdemokratisk

1986-03-01

1990-02-26 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1990-02-26

1991-10-04 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1991-10-04

1994-10-07 Carl Bildt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokratiska samhällspartiet

1994-10-07

1996-03-22 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1996-03-22

2006-10-06 Göran Persson Socialdemokratisk

2006-10-06 Fredrik Reinfeldt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet

I september 2014 förlorade de borgerliga valet och en regering Stefan Löfven med socialdemokrater och miljöpartister trädde till.

" Efter sekler av acceleration – nu måste människan sakta ner

DN TORSDAG 30 JULI 2020

Människan har vant sig vid att kunna färdas allt hastigare genom världen. Från ångbåtar till järnväg och rymdskepp dröjde det bara ett par sekel. Författaren Björn Forsberg spårar en - utveckling som, i ljuset av klimatkrisen, måste plana ut.

En värld av gränslös, fartfläktande mobilitet. Få ting definierar väl vår moderna tid som dess mobilitetskultur och den globala räckvidd den gett oss. Fyllda luftrum, miljarder vägfordon och armador av containerfartyg som tillsammans formar en i allt närvarande rörelse.

Kanske är det ändå först med inbromsningen under covid-19 som den fulla vidden av vårt beroende av all denna mobilitet riktigt sjunkit in. I min nyutkomna bok "Fartrusiga" skildrar jag hur människan på 200 år gått från en värld som förflyttade sig med muskler och segel, via ljudbang och fartfylld global massmobilitet, till att sända rymdfarkoster bortom vårt solsystem. Allt tack vare fossil energi.

Vilka blir följderna när klimathotet nu gör det nödvändigt att återgå till en fossilfri lunk? Det som faktiskt är historiens normaltillstånd.

På sin semesterfärd till Spa i Vallonien sommaren 1780 ville kung Gustav III pröva fartgränserna. Längs resans första etapp, som gick landsvägen Stockholm–Ystad, hade skaror av bönder mobiliserats som med sina utvilade hästar hjälpte den kungliga sviten ta sig fram. Enligt historikern Ingmar Edvardsson krävde kungatransporten närmare 2 400 hästar, varav många kan ha stupat av det uppdrivna tempot, cirka

25 km/h. Hela denna manöver för att med knapp mopedhastighet möjliggöra en enda persons semestertripp till ett regnigt Vallonien. Detta var vad dåtidens fossilfria samhälle, pressat till det yttersta, kunde förmå i termer av snabba transporter.

Vårt fartfyllda tidevarv skulle väckas till liv med kraften från det stenkol som kom ur de milsvida europeiska kolfälten. Massproduktion av sådant som järnvägsräls hade varit på tok för dyrt innan den koldrivna industriella revolutionen. Men det var främst fossilkraftens potential som drivmedel som skulle frigöra människan från utmattningens tyranni. Utplåna rummet.

Allt inleddes på sjön.

En väldig publik hade samlats längs Saônes strand för att beskåda spektaklet. Inför åskådarledens förstummade blickar höll båten Pyroscaphe lovande god fart uppströms, tills plötsligen hela härligheten brakade samman under den mystiska ångmaskinens tyngd.

Uppfinnaren Claude de Jouffroy d'Abbans skapelse lämnade med andra ord en del att önska. Trots det kunde han glädjas. Publiken hade denna sommardag 1783 fått närvara vid självaste vernissagen till en ny tidsålder, en som skulle leda mot masstransporter och månlandningar.

Eftersom ångbåten var först satte den på gott och ont människans sinnen i svall kanske mer än någon senare mobilitetsrevolution.

Chockverkan var total, inte minst i Sverige, ett av ångbåtens verkliga pionjärländer. Att för första gången någonsin kunna fly fram med mekanisk kraft över vattnet! Turtrafik på Mälaren öppnades så tidigt som 1818 och snart hade linjenätet letat sig ut längs med Östersjöns kust. Landets ogina geografi hade med maskinkraftens hjälp mjukats

upp, vidsträckta distanser kunde plötsligt avverkas tre gånger så snabbt som tidigare.

Gratisnöjet att beskåda trafiken med hjulångare kolorerade 1820-talets Stockholm; alla, från tiggare till uppstassade borgarfamiljer och andra flanörer, samlades på Riddarholmskajen där en ny tid vädrades in.

Ändå var det järnvägen som skulle stå för den fossila acceleration som lämnade allt annat i ett moln av kolrök bakom sig. ”Du kan inte föreställa dig den märkliga känslan att färdas på denna bana, utan minsta synbara källa till rörelsen annat än den magiska maskinen!”

Skådespelerskan Fanny Kemble var fullständigt golvad efter att ha färdats på den nya intercitybanan mellan Liverpool och Manchester 1830. ”Att flyga med ögonen stängda var underbart märkligt bortom beskrivning och hur underligt det än låter kände jag inte den minsta fruktan.”

England hade på tröskeln till järnvägsåldern effektiviserat sitt diligenssystem till världens snabbaste. Men hästarna utgjorde ett högst jordnära hinder för fortsatta framsteg. De tidigaste brittiska passagerartågen höll 30–40 km/h, ibland något mer. Långsamt med våra mått, men ändå tre gånger hastigare än landets hästdiligenser.

Tåget var en projektil. Liknelsen florerar i artonhundratalslitteraturen och det är lätt att förstå varför. Tills nu hade rörligheten varit gripbar, resandet företagits på terrängens villkor. Varje vägpåle, minsta buske och stenröse uppfattades av sinnena. Med järnvägen hade geografin tvärt krympt till ingenting. Du kunde, obegripligt nog, stiga in i din tågkupé och stiga av på en fjärran plats utan att ens ta notis om färden. Fossilålderns hastigheter revolterade mot människans hela väsen.

Tanken att man på ett säkert sätt skulle kunna färdas i projektilfart genom rummet tycktes trotsa förnuftet. ”Vi flög med fruktansvärd fart utmed jordens yta”, förfasade sig en svensk resenär på nattågsresa genom Tyskland på 1840-talet. ”Maskinens dova skramlande var den enda musik som slog takten till vår dödsdans genom natten.”

Om rummet inte i bokstavlig mening upplösts, så var åtminstone tidens makt över geografin i rasande reträtt – tiden som en barriär vid genomfaranget av rummet, utsträckt och oförutsägbart, själva tidsaxeln. 1800-talsmänniskan levde mitt i en unik accelerationsfas. Ännu en bra bit in i detta århundrade segade sig samhället fram med samma fossilfria långsamhet som i alla tider. Mot seklets slut fanns 80 000 mil järnväg. Världen hade med fossil kraft förvandlats till oigenkännlighet.

Omkring 1890 stod de nyöppnande oljefälten i Nordamerika och ryska Baku – bröderna Nobels lukrativa verksamhet – redo att skjutsa mobilitetsrevolutionen in i nästa fas. Petroleum var överlägset stenkolk i så gott som allt. Billig flödande olja var själva förutsättningen för att mänsklig ingenjörskonst skulle kunna omsättas i massbilism, luftfartsrevolution och rymdålder.

I symbios skulle olje- och bilindustrin snart omforma världen. Men det var luftfarten som mer än något annat skulle krympa den.

Långt innan massorna fick tillträde till passagerarflyget skulle Europa- och världskartan för de privilegierade komma att rymmas i fickformat. För mellankrigstidens flygande elit hamnade omvärldsmetropolerna inom allt närmare räckhåll. Med öppnandet av Bromma flygplats 1936 låg Berlin bara tre timmar bort från Stockholm. Men med komforten

var det si och så: stanken av ricinolja och spya låg tung över kabinerna, och ofta var passagerarna åksjuka mest hela tiden. Förändringen skyndade. Hösten 1958 fylldes amerikansk press av flygbolaget Pan Ams sensationella helsideslöfte: ”6 ½ Magic Hours to Europe.” Innan sextiotalet ens var kommet hade det ambitiösa flygbolaget satt upp ett globalt jetlinjenät. Man kunde, med Pan Am-bossen Juan Trippes ord, inta sin frukost i London och toppa dagen med en simtur på Hawaii.

Jetåldern gav oss en ny berättelse om världen som sådan, men vårt fartfyllda tidevarv hade ändå inte lagt in överväxeln. Det skulle dröja till 1976. ”Detta är det största språnget i civilflygets historia!” utbrast Teddy Donaldson på The Daily Telegraph med munnen full av kaviar och champagne, bekvämt tillbakalutad i dubbla ljudhastigheten.

Concordens tid var här. För de få som i egen höjdfil kunde beundra jordens mjuka böjning hade världen aldrig varit närmare. Men överljudsåldern blev bara en parentes. En kraschlandning påskyndade avvecklingen. Concorden togs ur trafik 2003 och ingenting talar för en återkomst.

Framstegsberättelsen är stark och förförisk. Den får oss att släta över även de mest uppenbara tecknen på tillbakagång. För nog var det en morgondag av fortsatta tekniksprång som hägrade, med rymdturism och flygande bilar? Visst har luftfartens trafikvolym ökat remarkabelt fram till covid-19, men dagens jetpassagerare färdas varken snabbare eller mer komfortabelt än på 1950-talet. I själva verket börjar vi ana slutet på den fartfläktande epoken – och vi kommer behöva se oss om efter andra berättelser.

Det finns nämligen inga rimliga utsikter att med sol, vind och biobränslen upprätthålla dagens till 96 procent fossildrivna mobilitetskultur. Fossil energi är djupt inbäddat i allt som rör våra infrastrukturer, i framställningen av biodrivmedel, i tillverkningen av elbilar. Den nödvändiga återgången till en fossilfri tillvaro kommer helt enkelt bromsa in världen.

Vilken mobilitetskultur kan vi då vänta oss bortom fossilåldern? En långsammare, mindre intensiv, inte lika globalt vittfamnande sådan. Kanske blir den även mer meningsfylld. När allt kommer omkring har möjligheten att sitta i timslånga bilköer eller stressa fram och tillbaka ovanför molnen inte i alla avseenden gjort vår tillvaro bättre. Desto större anledning att lyssna till äldre tiders fossilfria resenärer, som kunde tillmäta långsamheten ett värde. Man färdades med sinnespåslag, sögs in i landskapet, i själva reseupplevelsen. Bortsett från Gustav III då, som väl närmast betedde sig som en modern resenär.

Björn Forsberg. statsvetare och författare. Hans senaste bok heter ”Fartrusiga: om en gränslöst massmobil tid och vår fossilfria -morgondag” (Ord&visor förlag).

Välfärd i hushållsverksamheterna

I början på mars 2020 sa regeringen vad jag minns: "Nu ska vi ta itu med välfärden." Men Coronan kom och rubbade alla cirklar. Sedan en tid har regeringen några organisationer för klimat och corona och man kan börja med välfärden igen,

Men regeringen har ingen omfattande välfärdsplanering vad jag kan se, Jag har länge föreslagit regeringen att ordna hushållsverksamheterna som en grund för välfärden. Jag har föreslagit socialförsäkringsministern som ansvarig för hushållsverksamheterna eftersom socialförsäkringarna inte kan utformas utan kunskap om hushållsverksamheterna och vad de kostar.

Socialförsäkringsministrarna har dock inte förstått detta utan fortsätter i de gamla spåren och bara tycker om socialförsäkringarna utan att beakta hushållsverksamheterna på ett synligt sätt.

I dagens läge mellan de vänsteranknutna partierna och de borgerliga partierna betyder regeringens inställning svårigheter för vänsterpartierna att få tillräckligt många röster i valen nästa gång. Rent ut sagt missköter regeringen och vänsterpartierna politiken så att det är stor risk att de förlorar valen och vi återigen får åtta långa år med högerpartier vid makten.

De många människor som har låga inkomster och inte får några förbättringar kan inte se att det är någon mening med att rösta vänster.

Att göra det möjligt att få fler röster var ett av skälen till förslaget att öka bostadsbidraget för barnlösa ungdomar till att omfatta även åldrarna över 29 år upp till pensionsåldern. Det bostadsbidraget har funnits tidigare men tagits bort. Det finns ingen anledning att missgynna de äldre åldrarna.

Här förbättringar som behövs vid låga inkomster:

Barnfamiljer med bostadsbidrag. Förslag för 2019

Enligt gällande regler för barnfamiljernas bostadsbidrag ska de trappas av med 20% av den del av inkomsten som överstiger 150 000 kr per år.

Det bör höjas till 200 000 kr per år = 16 666 kr per månad.

För ensamman med 1, 2 och 3 barn räcker då inkomsterna efter skatt till levnadskostnader ungefär enligt konsumentverkets beräknade kostnader mm och hyror för lägenheter enligt boverkets krav.

Enligt beräkningarna i det föregående ligger den lämpliga inkomstgränsen för ensamman på cirka 17000 kr per månad = 204 000 kr per år

För makar/sambor med 1 barn skulle avtrappningen kunna börja vid cirka 14 000 kr per månad, för 2 barn vid inkomst cirka 16 000 kr och för 3 barn vid cirka 17 000 kr. För enkelhets skull kan man nog sätta gränsen till 16 666 kr per månad = 200 000 kr/år.

Marginalskatten i avtrappningsperioderna är cirka 30%, bostadsbidragen avtrappas med 20% och barntillsynsavgifterna ligger kanske på 2-4% av inkomsterna. Summan blir marginal-effekter cirka 52-54%.

Om inkomstgränsen för avtrappnings början höjs med 50000 kr innebär det att avtrappningarna minskar med 10000kr under året. Om man behåller gränsen vid 150000 kr betyder det att levnadskostnad 174000 kr för ensam förälder minskar till 164000 kr. För makarna minskar 269000 till 259000. Men vill man ha mer exakt måste man räkna mer exakt.

Bostadsbidrag för barnlösa i åldrar över 29 år upp till pensionsåldrar. Förslag för 2019

För bostadsbidrag till enamma utan barn föreslås här samma bidrag som för åldrarn 18-29 år och samma avtrappningsfaktor 33,33%, men inkomstgräns för avtrappningens början som är satt så att bidraget är avtrappat vid inkomst där underskotten är noll. Cirka 18300 kr/månad = cirka 220000 kr/ år för ensam och cirka 13700 kr/månad = 164400 kr/år per make för makar.

Enligt reglerna kan bostadsbidraget bli 90% av hyran mellan 1800 och 2600 kr per månad = 720 kr per månad = 8640 kr per år. Samt 65% av hyran mellan 2600 och 3600= 650/mån = 7800 kr per år. Ensam summa bidrag och makar summa bidrag 16440 kr per år =1370 kr/månad.

16440 är 9,45% av hela levnadskostnaderna 174000 för ensam. 16440 är 6,11% av hela levnadskostnaden 269000 för makar. Då bör man komma ihåg att skattesystemet gynnar makar med 39000kr på året i förhållande till ensam.

Om makarna var för sig har samma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans $2 \times 39500 \text{kr} = 79000 \text{kr}$ mera disponibelt sedan inkomstskatter och levnadskostnarna betalats.

Avtrappningssträckan blir 49320 kr per år. Inkomst när bidraget för ensam tar slut om avtrappning sker från inkomst 41000 kr blir: $41000 + 49320 = 90320 \text{kr per år} = 7527 \text{kr/mån.}$

Om man höjer gränsen för avtrappnings början till $220000 - 49320 = 170\,680 = 14223 \text{kr/månad}$ ska underskottet bli noll.

Kontroll: Inkomst 220000 minus skatt cirka 45802 = 174198 nästan precis som ensams levnadskostnader 174000

För makarna blir avtrappningsgänsen 164400×2 minus 49320 = 279480. 139740 per make.

Kontroll: Inkomst 164400 minus skatt 29376 = 134664 för varje make = 269328 för båda, nästan precis som makars levnadskostnader 269000

Bostadsbidragen bör trappas av från inkomst 170680 kr för ensam och trappas av från inkomst 139740 för make.

De beloppen bör rundas av på lämpligt sätt, förslagsvis inkomstgräns när bostadsbidrag ska börja trappas av med 33,33%:
170 000 för ensam = 14157 kr /månad och
140 000 för make = 11667 kr/månad.

Bidragen är slutavtrappade vid inkomst cirka
För ensam 18300 kr/ månad
För makar 13700 kr/månad för make

Avtrappning sker

För ensam: inkomster mellan 14157 och 18300 kr/ månad.

För make: inkomster mellan 11667 och 13700 kr/ månad.

Marginalskatten är i dessa intervall cirka 29% för ensam och cirka 23% för makar. Med avtrappning 33.33% för bostadsbidrag gör det summa marginaleffekt cirka 62% för ensam och cirka 56% för makar. Vid kommunal utebitering 33% som är nästan precis som genomsnittet i Sverige.

Om avtrappningseffekt 20% hade valts hade marginaleffekterna blivit lägre, men avtrappningarna hade börjat vid en lägre inkomst så att bidragen blivit lägre vid lägre inkomster. Därför har faktorn 33,33% valts istället för 20%. 33,33% är också det som gäller för ungdomsbostadsbidragen. Förslaget för äldre har tidigare innehållit 20% och det kanske kan accepteras, men då får man räkna om.

Socialförsäkringsbalken

Kapitel 97

"Förmögenhet

6 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten ska göras med 15 procent av den sammanlagda förmögenhet som överstiger 100 000 kronor, avrundad nedåt till helt tiotusental kronor.

I den sammanlagda förmögenheten ingår förmögenhet för varje försäkrad samt för varje barn som avses i 96 kap. 4, 5 a och 9 §§. I fråga om barn som avses i 96 kap. 5 a § ska dock endast hälften av den förmögenhet som tillhör barnet ingå i den sammanlagda förmögenheten. *Lag (2017:1123).*

7 § Tillägg för makars förmögenhet ska fördelas på makarna i förhållande till deras respektive andel av den sammanlagda förmögenheten.

Tillägg för barns förmögenhet ska fördelas lika mellan makar.

8 § Förmögenheten beräknas enligt lagen (2009:1053) om förmögenhet vid beräkning av vissa förmåner, om inte annat följer av 9 och 10 §§.

Förmögenheten beräknas per den 31 december det år som bostadsbidraget avser. "

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen bör avskaffas. Regeln bör avskaffas även för bostadsbidrag till personer utan barn och för pensionärernas bostadstillägg.

Detta bör gälla också för ungdomsbostadsbidragen och bidragen till äldre barnlösa

Bostadstillägg och garantipension för pensionärer.

Verkan av kapital

Varken promemorian, regeringen eller utredningarna behandlar inverkan av kapital enligt de gällande reglerna.

De gällande reglerna om att 15 % av kapital ska tas upp som inkomst vid bostadstillägg för pensionärer bör tas bort. Det är särskilt viktigt att taxeringsvärden för pensionärernas fritidshus tas bort.

De gällande reglerna säger att kapital över 100 000 kr för ensam och 200 000 för makar ska inverka på bostadstilläggen så att 15 % ska tas upp som inkomst. Det innebär en förmögenhetsskatt för dem med låga inkomster vilket är synnerligen orättvist eftersom de med högre inkomst inte betalar någon förmögenhetsskatt.

Vid skattereformen 1970 sattes de nuvarande gränserna 100 000 och 200 000 till 75 000 och 150 000 och skulle de ha räknats upp med inflationen enligt KPI skulle de nu ha varit drygt 400 000 och 800 000.

Att de gällande reglerna för bostadstilläggen är mycket krävande och olämpliga för pensionärer med låga inkomster har påpekats under flera decennier och det är anmärkningsvärt att regeringen och utredningarna inte beaktar detta.

Varken regeringen, myndigheterna eller de politiska partierna har några offentliga redovisningar om pensionärernas levnads-

kostnader, i förhållande till inkomster, skatter och bidrag som gör att det går att bedöma skäligheten i de regler som gäller.

När det gäller bostadstillägg finns i socialförsäkringsbalken följande:

- 99 kap. Innehåll
- 100 kap. Allmänna bestämmelser om bostadstillägg
- 101 kap. Rätten till bostadstillägg
- 102 kap. Beräkning av bostadstillägg
- 103 kap. Särskilda handläggningsregler för bostadstillägg
- 103 a kap. Innehåll
- 103 b kap. Allmänna bestämmelser om boendetillägg
- 103 c kap. Rätten till boendetillägg
- 103 d kap. Beräkning av boendetillägg
- 103 e kap. Särskilda handläggningsregler för boendetillägg

Skatteverket.se

Till skatteverkets grundavdragstabell

<https://skatteverket.se/download/18.6de6b99e16e94f3973b799/1575288238992/grundavdragstabell-2020.pdf>

Förhöjt grundsvdrsg för personer över 65 år

<https://skatteverket.se/download/18.6de6b99e16e94f3973b798/1575288238956/grundavdrag-forhojt-grundavdrag-2020.pdf>

Men en politik för hushållsverksamheterna rymmer mycket mer än det. I det följande visas sex sidor som mycket kortfattat anger vad hushållsverksamheterna handlar om.

Från sidorna 59-64 i 40zo (Maj 2018)

Hushållsverksamheter. Vad man har och vad man gör i bostäderna.

Politikområdet för hushållens verksamheter är det viktigaste för välfärden, politikområdet som i regeringen tyvärr inte har någon minister.

SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.

SW . 643 Organisation av boende, personrum o d, hotell.

SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Tele.

Vedeldning, vattenkraft, kärnkraft, solkraft, vindkraft, vågkraft, kolkraft, oljekraft, gaskraft.

SW . 645 Användning av inventarier o d.

SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d) m m

Här kan ingå umgänge och verksamheter i hemmet, o d.

Utveckling av det egna livet. Psykologi och sociologi-

SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.

SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

Här avses välfärdsförhållanden som anknyter till hushållsverksamheterna och inte välfärdsskapande service från institutioner som skolor, sjukhus, polis, myndigheter och särskilda byråkratier o d. Det gäller individernas användning, bl a till exempel tillgång till lekplatser.

641- 642 Det börjar med maten.

Till det kan räknas allt man stoppar i sig, bl a godis, sprit, tobak, droger. Man ska akta sig för farliga bakterier o d , inte äta för mycket. Äta mediciner o d. Vara vaccinerad. Anpassa sig efter sjukdomar o d. Inte äta malda elefantbetar så att djuren utrotas. Man ska röra på sig och hålla kroppen i form. Få lämplig mängd solljus.

Svenskarnas 10 miljarder måltider per år äts av alla åldrar med olika behov efter ålder och hälsotillstånd och hemma eller på arbetsplatser . skolor, på restauranger, på semesterar och resor på olika orter o s v.

Måltiderna ska vara näringsriktiga och ge avkoppling, gärna ihop med andra. Man kan laga maten själv eller äta det andra gjort.

Livsmedelsverket, folkhälsomyndigheten och socialstyrelsen har mycket att säga om detta.

Enligt ett TV-program om åldrandets hemligheter i kunskapskanalen den 4 mars 2018 kl 15.30 beror människornas livslängd i världen enligt omfattande forskningar till 25% på gener och till 75% på miljön, dvs vad vi äter, hur vi bor och arbetar, dvs levnadssätt.

Sedan detta skrevs har det inträffat stora förändringar. Fr o m mars 2020 har coronakrisen kommit och det har kommit mycket krav om hushållens beteenden med hänsyn till sjukdomar m m Det är så mycket att det kan vara lämpligt lägga hushållens förhållanden med hänsyn till det i området 640. Ansvarig för hushållsverksamheterna tycks nu bäst ligga på socialdepartementet, socialministern och socialförsäkringsministern.

643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

I genomsnitt bor det cirka 2 personer per bostad.

Antal hushåll 2013	
Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd	
Enboende	2 rum
2 personer	3
Ensamförlälder och Samboende med 1 barn	3
2 barn	4
3 barn	5
4 barn	6

Finns samboende i hushållet.redueras rumskravet med ett rum.

Man bör observera att många utöver permanentbostaden har fritidshus o d. Många är trångbodda. Det finns hemlösa och många bor i olika slags provisorier eller vårdhem o d. Statistiken över bostadsbrist är dålig. Det sägs att det behöver byggas 700 000 bostäder.

Det som byggs bör uppfylla boverkets krav, man ska inte i panik bygga sämre. Dåliga bostäder finns det tillräckligt av.

Utöver själva bostaden med rum och kök o d behöver hushållen förvaringsutrymmen, bl a garage och uppställningsplatser för hushållens bilar. Samt lekplatser för barnen o d.

644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi m m.

Det finns uppgifter om sådant hos boverket.
Alla hushåll berörs av all energislag, bl a drivmedel till hushållens bilar. Energimyndigheten ger uppgifter om energi.
Med uppgörelsen om kärnkraften har det blivit mer klart om energiproblemen.

För bostädernas skötsel underhåll kan behövas hantverkare, i områdena för mänskliga verksamheter:

690 Allmänt.

691 Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68).

692 Byggnadsdelar.

693 Murning, betonggjutning o d.

694 Byggnadsträarbeten.

695 Olika slags byggnader och anläggningar.

696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d.

697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d.

698 Måleri-, glasmåsteri- och inredningsarbeten o d.

699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner.

SKR har bestämmelser om sopor o d.

645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

Möbler, belysningar, kylutrustningar radio, TV, mobiltelefoner, läsplattor, datorer, gräsklippare, cyklar, motorcyklar, bilar, köksapparater, hobbyutrustning, leksaker, symaskiner o s v, som behöver köpas och skötas.

Konsumentverket kan ha upplysningar om det.

646 Utveckling av de inre verkligheterna

Individens inre verklighet är det som finns i huvudet.

Individen vet nog inte själv allt hon har i huvudet, än mindre vet man vad andra har i huvudet. Det finns statistik om individernas utbildning i skolor o d och om kunnande och erfarenheter, men det säger inte mycket om vad kunskaper, åsikter o s v de har. Det finns forskningar med intervjuer där man försöker lista ut de inre verkligheterna, och det finns mycket spekulationer om det. Men på det hela taget är de inre verkligheterna mest okända för världen utanför. Man frågar och diskuterar för att få reda på kunskaper och åsikter. När man anställer folk görs intervjuer för att få veta om vad folk kan och tycker. Inför valen görs det opinionsundersökningar om väljarnas tycken . Så är läget.

Hushållsverksamheterna 641-645 och 647-649 handlar huvudsakligen om de materiella, yttre verkligheterna. Men en viktig resurs i hushållen är hushållsmedlemmarnas inre verkligheter, som är grunden för välfärden. Det vill säga att man uppfattar sig som en samhällsmedborgare som är minst lika mycket värd som alla andra.

På fritiden i hemmet bör man ha möjlighet att göra det man vill inom ramen för allmän moral så att man trivs. Man bör ha sociala kontakter och andra verksamheter så att de inre verkligheterna utvecklas , bl a med lämpliga kunskaper och värderingar om de ständigt pågående förändringarna i världen, och så att möjligheterna att anpassa sig och påverka andra utvecklas på lämpligt sätt.

Här handlar det om personlig hygien, kläder och hur vi umgås i hemmet med familj, släkt och vänner. Vi ser på TV, läser tidningar och böcker, skriver, har hund, katt, hobby med hantverk m m.
Vad gör arbetslösa och sjuka hemma hela dagarna?

Behöver de hjälp med att göra något nyttigt med tiden? Vad gör de

som på grund av sjukdom eller arbetslöshet o d inte har något arbete att gå till ? Och kriminella o d ?

Livsmedel o d , boende, vatten- och avloppsförjning, energitillgång, tillgång till prylar och pengar som ingår i områdena 641-649 är materiella resurser som måste kompletteras med välfungerande inre verkligheter som kan behandlas i område 646.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

- A1:** att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
- A2:** att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

- B1:** att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
- B2:** att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Välfärden beror av dessa fyra områden. Individernas inre verkligheter kan få det grundläggande utformat i förskolan, grundskolan och gymnasiet, men måste sedan under livet få kompletteringar i sina vardagliga verksamheter i hushållen.

Det räcker inte med att man har bostad, telefonledningar, telefoner. TV-abonemang, datorer, soffor, tidningar och skrivbord etcetera, det behövs också kunskaper för att kunna utnyttja det materiella, diskutera det med anhöriga och bekanta.

Som serviceområden till hushållen kan ses skolornas verksamheter.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Förbättringar av undervisningen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Slutsats:

Grundskolor och gymnasier måste ge barnen kunskaper om sig själva och sina beteenden och världens problem så att de kan leva väl ihop med andra och med demokratin kan förbättra levnadsförhållandena för sig själva och alla andra.

Religioner ger gammalmodiga bilder av världen och om hur man bör bete sig, som inte fungerar idag. Religionsämnet bör utvidgas till att omfatta levnadskunskap om hur man kan utveckla sig själv och om hur man bör samverka med andra.

Ämnet om samhällskunskap måste göras mer fullständigt i både grundskolor och gymnasieskolor. Kunskaper i hemkunskap bör förbättras i grundskolorna och förmedlas också i gymnasierna.

Det här gäller de svenska barnen och också de nyanlända, invandrarna, för vilket det är särskilt viktigt att läroplanerna ger en bra modern utbildning i de nämnda ämnena, som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen ska direkt hjälpa de enskilda individerna och hjälpa dem att på politisk väg förbättra välfärden för alla.

De utbildningar som nu nämnts för skolorna är utbildningar som bör ske hela tiden genom verksamheterna i hemmet.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne

med filosofi och psykologi kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé- och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv- och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Behandlas i nästa kapitel.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de använder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

"Regeringen. Mål för social omsorg

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg

Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning

Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Publicerad 25 september 2014 · Uppdaterad 26 mars 2015"

Från konsumentverkets hemsida, “Koll på pengarna”

Konsumentverkets beräkningar 2020

Konsumentverket gör varje år en beräkning av vad som är rimliga kostnader för hushåll av olika storlek. Siffrorna kan vara en utgångspunkt när du vill gå igenom din ekonomi. Du kan också jämföra våra beräkningar med dina egna.

Konsumentverkets beräkningar baseras på ett basbehov av varor och tjänster och visar exempel på kostnader för detta. De individuella kostnaderna är en beräknad genomsnittskostnad för män och kvinnor. I beräkningarna förutsätts att du inte har några funktionsnedsättningar eller sjukdomar som innebär extra utgifter för till exempel hjälpmedel, särskild kost eller mediciner. Det förutsätts också att du bor i lägenhet och inte har några utgifter för trädgård eller reparationer. Observera att inte alla hushållskostnader ingår i beräkningarna. Kostnader som inte in-går är till exempel boende, resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas, alkohol, måltider på restaurang, tobak och spel.

Använd beräkningarna

Skriv in ditt hushålls kostnader i tabellen eller använd Konsumentverkets siffror om du är osäker på hur mycket du gör av med. Flytta sedan över dina kostnader till budgeten på sidan 5. Beloppen i tabellerna har avrundats till jämna tiotal kronor.

Läs mer om Konsumentverkets beräkningar på **[konsumentverket.se](https://www.konsumentverket.se)**

Detta innehåller kostnadsposterna

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper med mera.

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator, surfplatta med mera. Vitvaror som disk- och tvättmaskin ingår inte.

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, streamingtjänster, dagstidning med mera.

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkringsbelopp och bostadsort.

Storstad: över 200 000 invånare.

Mellanstor stad: 50 000–200 000 invånare.

Mindre tätort: under 50 000 invånare.

All mat lagas hemma: alla måltider för både barn och vuxna lagas hemma, baserat på Konsumentverkets nya matsedel. Det är en fyraveckors basmatsedel som är mer hållbar för både hälsa, klimat och miljö. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två mellanmål. Du hittar matsedeln på Konsumentverkets webbplats.

All mat lagas hemma utom lunch vardagar: Lunch fem dagar per vecka är borträknad. Barnen äter i skolan. Du får själv lägga till vad dina luncher kostar.

Övriga matkostnader: Kostnader för exempelvis festmåltider och extra fika ingår inte i beräkningarna. Du får själv lägga till den kostnaden.

Kläder och skor: Ett basbehov av kläder och skor som används till vardags, på fritiden och vid festligare tillfällen. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Fritid och lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift med mera.

Mobiltelefon: Kostnad för en smarttelefon med kontantkort.

Personlig hygien: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning med mera samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Barn-/ungdomsförsäkring: Kostnad för sjuk-och olycksfallsförsäkring som även omfattar fritid.

Kostnader. Förvärvsarbetande i åldrar 18-65 år. 2020

Boverkets grundprincip för bostadsytor innebär kök och vardagsrum samt ett rum per person.
Det betyder 2 rok för ensamstående och 3 rok för makar/sambor.

Hyreslägenheter 2019. Riket

2 rok 5761 kr per månad

3 rok 7147

År 2020 ökning säg 1,9% (ökning 2019 1,9%. 2018 1,1%)

2 rok 5870 säg 5800 = 69600/år för ensamstående (utan barn)

3 rok 7283 säg 7200 = 86400/år för makar/sambor (utan barn)

Gemensamma kostnader enligt Konsumentverket

	1 person	2 personer
Förbrukningsvaror	130	160
Hemutrustning	590	690
Medier	1180	1230
Hemförsäkring		
storstad	160	180
mellanstor stad	100	120
mindre tätort	90	110

Summa gemensamma kostnader

storstad	2060	2260
mellanstor stad	2000	2200
mindre tätort	1990	2190

Individuella kostnader per månad

	18-30år	31-60år	61-74år	75-år>
Alla mat lagas hemma	2950	2770	2490	2490
Alla mat lagas hemma utom lunch vardagar	2240	2110	1890	1890

	18-25år	26-49år	50-64år	65-år>
Kläder och skor	520	500	500	490
Fritid och lek	660	640	680	560
Mobiltelefon	350	250	240	150
Personlig hygien	500 *	500	480	480
Summa kostnader, exklusive livsmedel	2030	1890	1860	1680

* För 18- 23-åringar ska kostnaden minskas med 70 kr/månad p.g.a. fri tandvård.

Genomsnittliga kostnader per månad 2020 för åldrar 18-65 år

Enligt konsumentverket

Individuella kostnader:

All mat lagas hemma	2790 kr
Kläder och skor	503
Fritid och lek	654
Mobiltelefon	263
Personlig hygien	493
Summa	4703 säg 4700

Gemensamma kostnader, storstad:

En person 2060 kr

Två personer 2260 kr

Med individuella kostnader:

En person 2060+ 4700 = 6760 kr per månad = 81120 kr per år

Två personer: 2260+4700 +4700= 11660 kr per månad = 139920/ år

Med hyra för bostad:

Ensam: 81120+ 69600= 150720

Två personer: 139920+ 86400 = 226320

El ingår inte i konsumentverkets beräkningar

El. 2010 angavs: Den här posten är en uppskattad genomsnittlig förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad, 2 personer 240 kWh.

Fortum - ELLEVIO 2020 El i Stockholm, treårskontrakt: fast avgift ca

68 kr per mån. KWh-pris ca 0,95 kr. Gör:

1 person 68+171=239 kr per mån. 2 pers 228+68=296 kr.

Säg 1 person 240 kr. 2 personer 300 kr.

Kostnader för förvärvsarbetande: konsumentverkets förslag:

Resor med lokaltrafik 570 kr per månad

Medlemskap i fack och a-kassa 490 kr per månad =5880 kr per år

Kollektivtrafik.Månadskort på SL i Stockholm:

30 dagar: 930 kronor för vuxna, 620 kronor för pensionär, student, ungdom.

Biljett för enkelresa:vuxen 37 kr, pensionär,studentm ungdom 25 kr

Säg arbetsresor för förvärvsarbetande vuxen 930 kr per månad, för 11 månader 10230 kr, säg 10000 kr som ligger under de 11000 kr som gäller i skatteverket för reseavdrag.

Hyreslägenheter 2018 (SCB)

	2 rok	3 rok
Riket	5591	6904 per månad
Stor-Stockholm	6244 112 %	7705 112 %
Stor-Göteborg	5704 102 %	6859 99 %
Stor-Malmö	6257 112 %	7520 109 %
Kommuner med > 75000 inv	5683 102 %	6893 100 %
Kommuner med < 75000 inv	5005 98 %	6245 90 %

% av riket

Stor-Stockholm och Stor-Malmö ligger cirka 10 % över riket.

De andra ligger ungefär på riket.

Bostadskostnader

Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person

- 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77),

65 - år cirka 2,0 rok (2,08).

Hushåll med makar, 2 personer

- 64 år cirka 2,8 rok (2,72),

65 - år cirka 3,0 rok (2,98).

(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyreslägenheter:

Ensam - 64 år 1,95 rok,

65- år 2,46.

Makar - 64 år 2,92 rok,

65- år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyreslägenheter:

Ensam - 64 år 4,17 rok,

65 - år 4,19.

Makar - 64 år 4,72,

65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffror är det rimligt att räkna med

2rok för ensam och

3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets grundprincip för bostadsytor innebär kök och vardagsrum samt ett rum per person.

Det betyder 2 rok för ensamstående och 3 rok för makar/sambor.

Konsumentverket 2020:

Exempel: Vad det kan kosta för en 20-åring med egen inkomst att bo hos föräldrar eller ha eget boende .

Utgifter per månad	Bo hos föräldrar	Eget boende
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	2240	2240
Förbrukningsvaror	70*	130
Hemutrustning	240*	590
Medier	300*	1180
Hyra	2270*	5760
Hemförsäkring	40*	100
Summa hushållsutgifter	5160	10000
Övriga utgifter		
Personlig hygien	500	500
Kläder och skor	520	520
Fritid	660	660
Mobil	350	350
Äta lunch ute (20 ggr/månad)	1960	1960
Resor med lokaltrafik	570	570
Medlemskap i fack och a-kassa	490	490
Summa övriga utgifter	5050	5050
Total summa utgifter	10210	15050
* En fjärdedel av hushållets kostnader eftersom beräkningen utgår ifrån ett hushåll med fyra personer.		
Per år:	122520	180600
Skillnad:		58080

Månadskostnader år 2020, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam 2 personer

Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	2790	5580
Hygien	493	986
Kläder och skor	503	1006
Lek och fritid	654	1308
Mobiltelefon	263	526
Förbrukningsvaror	130	160
Hemutrustning	590	690
Medier	1180	1230
Hemförsäkring	160	180
Hushålls-el	240	300
Summa per månad 2020	7003	11966

Medlemskap i fack och a-kassa 490 kr per månad = 5880 kr per år

Säg arbetsresor för förvärvsarbetande vuxen 930 kr per månad, för 11 månader 10230 kr, säg 10000 kr som ligger under de 11000 kr som gäller i skatteverket för reseavdrag.

Årskostnader år 2020, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam 2 personer

Summa per månad 2020 enligt månadsedovisningen. 2020 per år:	7000	11960
	84000	143520

Bostadshyra per år säg : Ensam 2rok, 12x 5800	69600	
2 personer 3rok, 12x 7200		86400

Summa per år 2020, bostad + övrigt	153600	229920
---------------------------------------	--------	--------

Förvärvsarbetande:arbets- resor+ fackavgifter säg	15880	31760
--	-------	-------

Summa per år 2020: bostad + övrigt	169480	261680
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.		

Säg för enkelhets skull, avrundat	170000	262000
--------------------------------------	--------	--------

2 personer 154 % av ensam. Per person:	170000	131000
		77 % av ensam

170000-131000= 39000kr

Pensionärer 2020.

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam 2 personer

Livsmedel. Alla mål äts

hemma	2490	4980
Hygien (personlig)	480	960
Kläder och skor	490	980
Lek och fritid	560	1120
Mobiltelefon	150	300
Förbrukningsvaror	130	160
Hemutrustning	590	690
Medier	1180	1230
Hemförsäkring	160	180
Hushålls-el	240	300

Summa per månad 2020 6470 10900

Kollektiva lokalresor i Stockholm kostar för ålderspensionärer med enkelbiljett 25 kr. Månadsbiljett 620 kr per månad. Det motsvarar ungefär 3 tur och returresor i veckan med enkelbiljetter för 2x25 kr tur och retur,

Säg resor 300 kr per månad = 3600 kr per år= en lokalresa per vecka = 200 kr per månad + långresor 1200 kr per år

Sjukvård Stockholms län:

Vårdkostnad 1150 kr per år (gräns i försäkringen)

Läkemedelskostnad 2350 kr per år (gräns i försäkringen)

Vård + läkemedel per år per person 3500 kr

Hemtjänst: Säg (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år.

Årskostnader år 2020, pensionärer.

Individuella respektive
gemensamma kostnader: Ensam. 2 personer

Summa per månad 2020 6470 10900

enligt månadsedovisningen.

2020 per år: 77640 130800

Bostadshyra per år säg :

Ensam 2rok, 12x 5800	69600	
2 personer 3rok, 12x 7200		86400

Summa per år 2020,

bostad + övrigt	147240	217200
-----------------	--------	--------

Resor	3600	7200
-------	------	------

Vård, läkemedel	3500	7000
-----------------	------	------

Hemtjänst.	1200	1800
------------	------	------

Summa per år 2020:

bostad + övrigt	155540	233200
-----------------	--------	--------

Säg för enkelhets skull,

avrundat	156000	233000
----------	--------	--------

2 personer 149 % av ensam.

Per person	156000	116500
------------	--------	--------

75% av ensam

Pensionärer i % av förvärvsarbetande:

92%	89%
-----	-----

Kostnader för barn 2020

Att beräkna genomsnittskostnader för barn är komplicerat , kräver mycket arbete och kan inte genomföras här.

Några av konsumentverkets siffror som rör barnkostnader:

Hushållets gemensamma kostnader per månad

	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers
Förbrukningsvaror	240	280	350	400	445
Hemutrustning	850	940	1030	1160	1250
Medier	1240	1290	1300	1410	1460
Hemförsäkring					
storstad	210	260	300	330	340
mellanstor stad	140	170	190	210	210
mindre tätort	120	170	160	180	148
Summa gemensamma kostnader					
storstad	2540	2770	2980	3300	3510
mellanstor stad	2470	2680	2870	3180	3380
mindre tätort	2450	2660	2840	3150	3350

Individuella matkostnader per månad.

All mat lagas hemma

6-11mån	1 år	2-5år	6-9år	10-13	14-17	18-30år
870	950	1220	1780	2230	2590	2950

Övriga individuella kostnader per månad

	0 år	1-3år	4-6år	7-10år	11-14	15-17	18-25
Kläder, skor	690	690	950	950	700	570	520
Fritid, lek	110	200	410	530	530	610	660
Mobiltelefon	-	-	-	150	170	250	350
Personlig hygien	500	650	140	170	250	370	500*
Barn- o ungdomsförsäkr.	190	190	190	190	190	190	-
Summa kostnader	1490	1730	1690	1990	1840	1990	2030

Barntillsynskostnader, dagis, fritidsgårdar: kostnader varierar mycket efter antal barn, åldrar, inkomster och kommuner.

Skatter

Skatter på inkomster kan hämtas på skatteverket.se.

Punktskatter o d ingår i konsumentverkets priser.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/riksnormen-for-forsorjningsstod-2020.pdf>

SOCIALSTYRELSEN 2019-10-21 Dnr 4.3–32087/2019 2(2)

En person som bor i ett hushåll utan att vara sammanboende

En vuxen person kan ingå i en hushållsgemenskap med en eller flera andra vuxna personer, utan att räknas som sammanboende. Denne person är ett eget ärende. För att räkna ut riksnormen för honom eller henne lägger man ihop personens del av de gemensamma hushållskostnaderna med personliga kostnader för ensamstående.

För en person som bor i ett hushåll med 5 personer, skulle uträkningen se ut så här: 1 850 kr/5 personer + 3 150 kr = 3 520 kr

Riksnormen tar hänsyn till

- ☐ hur många personer som finns i hushållet
- ☐ ålder på barn och skolungdomar
- ☐ om barn och skolungdomar äter lunch hemma
- ☐ om vuxna är ensamstående eller sammanboende.

Riksnormen innehåller kostnader för

- ☐ livsmedel
- ☐ kläder och skor
- ☐ fritid och lek
- ☐ hygien
- ☐ barn- och ungdomsförsäkring
- ☐ förbrukningsvaror
- ☐ dagstidning
- ☐ telefon.

Socialtjänstförordningen (2001:937) fastställer inga enskilda belopp för dessa kostnadsposter, utan endast totalbeloppen för olika hushållstyper och åldersgrupper.

Årskostnader år 2020, förvärvs- arbetande icke-pensionärer.

Enligt konsumentverkets beräkningar

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam	2 personer
Summa per månad 2020 enligt månadsedovisningen. 2020 per år:	7000	11960
	84000	143520

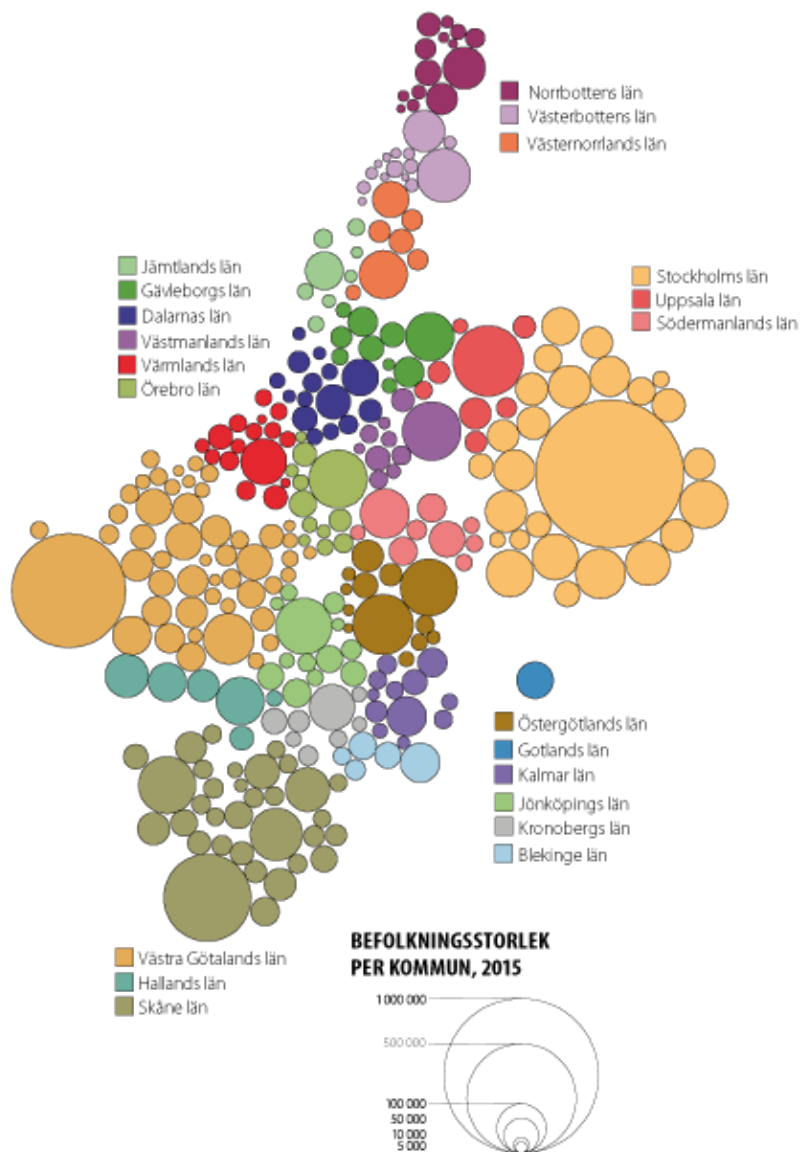
Enligt riksnormen 2020

Individuella kostnader/mån	3150	5680
Gemensamma kostnader	1010	1120
Summa/månad	4160	6800
Summa/år	49920.	81600
Procent av Konsumentverket	59.4%	56.9%
Skillnad mellan KV och riksnormen kr/år	34080	61920

Utan barn. Levnadskostnader.

<u>Enligt Kv-beräkningarna</u>	170 000	262 000
Enligt Riksnormen	- 34 080	- 61920
Lika med. avrundat	136 000	200 000
		147% av 136 000

Med genomsnittliga hyror. I storstäder kan hyrorna ligga cirka 10 % över och i småstäder cirka 10 % under riksgenomsnittet.

Befolkningsstorlek per kommun, 2015

Från SCB Publicerad: 2017-03-06 (<http://www.scb.se/hitta-statistik/>)
Klicka.

I kartan ser vi hur många kommuner som finns i varje län, det varierar från 1 i Gotlands län till 49 i Västra Götalands län. Men också att de flesta län har en befolkningsmässigt dominerande kommun, som Östersund i Jämtlands län eller Växjö i Kronobergs län. Det finns dock undantag där det är två kommuner som dominerar befolkningsmässigt, exempelvis Linköping och Norrköping i Östergötlands län samt Falun och Borlänge i Dalarnas län.

I norra Sverige finns flera av de större kommunerna vid kusten och mindre kommuner i länens inland. Men det finns också befolkningsmässigt mindre kommuner i de södra delarna av landet, exempelvis i gränstrakterna mellan Värmlands och Västra Götalands

län och diagonalt ned mot gränsen mellan Östergötlands och Kalmar län. Klicka

Sida i <http://winnell.com/omr36-39zzzzze.pdf> **Observera**

197 Var finns rum för våra barn? – om trångboddheten i Sverige

197 Antal hushåll efter hushållstyp

202 De föreslagna nya lägenhetstyperna

204 Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök i mindre skala

205 Bostad 2 rum och kök i större skala

206 Bostad 3 rum och kök i större skala

207 Fyra rum och kök.

208 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen

209 Bostad 2 rum och kök med större sovrum

210 Bostad 2,3 och 4 r o k, beskrivning

211 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen

212 Bostad 2 r o k med större sovrum, beskrivning

212 Det är viktigt med rejäla balkonger

213 Antal lägenheter i flerbostadshus efter storlek. Riket

214 Trångboddhet

Lägenhetstyper

På sidorna 197- 217 i följande länk finns uppgifter om hushåll och lägenhetstyper för de vanligaste hushållen

<http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf>

Ingår i Sven Wimmell 22 april 2019:

Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa.

Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019.

<http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf>

Det är kommunerna som ger ut ekonomiskt bistånd och försörjningsstöd

Här länkar till Sveriges kommuner och regioner SKR: Den som vill få veta detaljer kan söka här. Vanligen betalas nog hyra och enligt riksnormen. (28 juli 2020)

- [Ekonomiskt bistånd, försörjning](#)
 - [Automatisering, ekonomiskt bistånd](#)
 - [E-tjänst](#)
 - [Juridik och förändringsledning](#)
 - [Lärande exempel](#)
 - [SSBTEK, digital tjänst för ekonomiskt bistånd](#)
 - [Nytta med SSBTEK](#)
 - [Planer för utveckling](#)
 - [Styra och planera digitalisering](#)
 - [Teknik och upphandling](#)

- [Utvecklingsprojekt, ekonomiskt bistånd](#)
- [Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd](#)
- [Bryta långvarigt biståndsmottagande](#)
 - [Arbetsmarknadsprogram och ersättningssystem, förslag](#)
- [Bättre rehabilitering för personer som saknar SGI](#)
 - [Lokala exempel](#)
- [Konferens: fokus ekonomiskt bistånd](#)
- [Utvecklingsprojekt: ekonomiskt bistånd](#)
 - [Nätverksmöten](#)
 - [Nätverksmöte 8, den 11-12 maj 2020](#)
 - [Projektets planering](#)
 - [Spridning av resultat](#)
 - [Webbutbildning](#)
- [Budget- och skuldrådgivning](#)
 - [Konsumentverkets rekommendationer](#)
- [Fakta och statistik](#)
- [Lagar, regler](#)
 - [Felaktiga utbetalningar](#)
 - [Riksnormen](#)

Om webbplatsen Sveriges kommuner och regioner

<https://skr.se/>

[Arbetsgivare, kollektivavtal](#)

[Demokrati, ledning, styrning](#)

[Ekonomi, juridik, statistik](#)

[Hälsa, sjukvård](#)

[Integration, social omsorg](#)

[Näringsliv, arbete, digitalisering](#)

[Samhällsplanering, infrastruktur](#)

[Skola, kultur, fritid](#)

Tjänster

Webbkartan för SKR visar alla sidor som finns på webbplatsen. men placeras på slutet i det följande då den är nära hundra sidor lång

Kommuner:

A

[Ale kommun](#)

[Alingsås kommun](#)

[Alvesta kommun](#)

[Aneby kommun](#)

[Arboga kommun](#)

[Arjeplogs kommun](#)

[Arvidsjaurs kommun](#)

[Arvika kommun](#)

[Askersunds kommun](#)

[Avesta kommun](#)

B

[Bengtsfors kommun](#)

[Bergs kommun](#)

[Bjurholms kommun](#)

[Bodens kommun](#)

[Bollebygds kommun](#)

[Bollnäs kommun](#)

[Borgholms kommun](#)

[Borlänge kommun](#)

[Borås stad](#)

[Botkyrka kommun](#)

[Bräcke kommun](#)

[Burlövs kommun](#)

[Båstads kommun](#)

D

[Dals-Eds kommun](#)
[Danderyds kommun](#)
[Degerfors kommun](#)
[Dorotea kommun](#)

E

[Eda kommun](#)
[Ekerö kommun](#)
[Eksjö kommun](#)
[Emmaboda kommun](#)
[Enköpings kommun](#)
[Eskilstuna kommun](#)
[Eslövs kommun](#)
[Essunga kommun](#)

F

[Fagersta kommun](#)
[Falkenbergs kommun](#)
[Falköpings kommun](#)
[Falu kommun](#)
[Filipstads kommun](#)
[Finspångs kommun](#)
[Flens kommun](#)
[Forshaga kommun](#)
[Färgelanda kommun](#)

G

[Gagnefs kommun](#)
[Gislaveds kommun](#)
[Gnesta kommun](#)
[Gnosjö kommun](#)
[Region Gotland](#)

[Grums kommun](#)
[Grästorps kommun](#)
[Gullspångs kommun](#)
[Gällivare kommun](#)
[Gävle kommun](#)
[Göteborgs stad](#)
[Götene kommun](#)

H

[Habo kommun](#)
[Hagfors kommun](#)
[Hallsbergs kommun](#)
[Hallstahammars kommun](#)
[Halmstads kommun](#)
[Hammarö kommun](#)
[Haninge kommun](#)
[Haparanda stad](#)

[Heby kommun](#)
[Hedemora kommun](#)
[Helsingborgs stad](#)
[Herrljunga kommun](#)

Hjo kommun
Hofors kommun
Huddinge kommun
Hudiksvalls kommun
Hultsfreds kommun
Hylte kommun
Håbo kommun
Hällefors kommun
Härjedalens kommun
Härnösands kommun
Härryda kommun
Hässleholms kommun
Höganäs kommun
Högsby kommun
Hörby kommun
Höörs kommun

J

Jokkmokks kommun
Järfälla kommun
Jönköpings kommun

K

Kalix kommun
Kalmar kommun
Karlsborgs kommun
Karlshamns kommun
Karlskoga kommun
Karlskrona kommun

Karlstads kommun
Katrineholms kommun
Kils kommun
Kinda kommun
Kiruna kommun
Klippans kommun
Knivsta kommun
Kramfors kommun
Kristianstads kommun
Kristinehamns kommun
Krokoms kommun
Kumla kommun

Kungsbacka kommun
Kungsörs kommun
Kungälv kommun
Kävlinge kommun
Köpings kommun

L

Laholms kommun
Landskrona stad
Laxå kommun
Lekebergs kommun
Leksands kommun
Lerums kommun
Lessebo kommun
Lidingö stad
Lidköpings kommun
Lilla Edets kommun
Lindesbergs kommun

[Linköpings kommun](#)
[Ljungby kommun](#)
[Ljusdals kommun](#)
[Ljusnarsbergs kommun](#)
[Lomma kommun](#)
[Ludvika kommun](#)
[Lunds kommun](#)
[Lycksele kommun](#)
[Lysekils kommun](#)

M

[Malmö stad](#)
[Malung-Sälens kommun](#)
[Malå kommun](#)

[Mariestads kommun](#)
[Markaryds kommun](#)
[Marks kommun](#)
[Melleruds kommun](#)
[Mjölby kommun](#)
[Mora kommun](#)
[Motala kommun](#)
[Mullsjö kommun](#)
[Munkedals kommun](#)
[Munkfors kommun](#)
[Mölnåls kommun](#)
[Mönsterås kommun](#)
[Mörbylånga kommun](#)

N

[Nacka kommun](#)
[Nora kommun](#)
[Norbergs kommun](#)
[Nordanstigs kommun](#)

[Norrköpings kommun](#)
[Norrtälje kommun](#)
[Norsjö kommun](#)
[Nybro kommun](#)
[Nykvarns kommun](#)
[Nyköpings kommun](#)
[Nynäshamns kommun](#)
[Nässjö kommun](#)

O

[Ockelbo kommun](#)
[Olofströms kommun](#)
[Orsa kommun](#)
[Orust kommun](#)
[Osby kommun](#)
[Oskarshamns kommun](#)
[Ovanåkers kommun](#)
[Oxelösunds kommun](#)

P

[Pajala kommun](#)
[Partille kommun](#)

[Perstorps kommun](#)
[Piteå kommun](#)

R

[Ragunda kommun](#)
[Robertsfors kommun](#)
[Ronneby kommun](#)
[Rättviks kommun](#)

S

[Sala kommun](#)
[Salems kommun](#)
[Sandvikens kommun](#)
[Sigtuna kommun](#)
[Simrishamns kommun](#)
[Sjöbo kommun](#)
[Skara kommun](#)
[Skellefteå kommun](#)
[Skinnskattebergs kommun](#)
[Skurups kommun](#)
[Skövde kommun](#)
[Smedjebackens kommun](#)
[Sollefteå kommun](#)
[Sollentuna kommun](#)
[Solna stad](#)
[Sorsele kommun](#)
[Sotenäs kommun](#)
[Staffanstorps kommun](#)
[Stenungsunds kommun](#)
[Stockholms stad](#)

[Storfors kommun](#)
[Storumans kommun](#)
[Strängnäs kommun](#)
[Strömstads kommun](#)
[Strömsunds kommun](#)
[Sundbybergs stad](#)
[Sundsvalls kommun](#)
[Sunne kommun](#)
[Surahammars kommun](#)
[Svalövs kommun](#)
[Svedala kommun](#)
[Svenljunga kommun](#)
[Säffle kommun](#)
[Säters kommun](#)
[Sävsjö kommun](#)
[Söderhamns kommun](#)
[Söderköpings kommun](#)
[Södertälje kommun](#)
[Sölvesborgs kommun](#)

T

[Tanums kommun](#)
[Tibro kommun](#)
[Tidaholms kommun](#)
[Tierps kommun](#)
[Timrå kommun](#)
[Tingsryds kommun](#)
[Tjörns kommun](#)
[Tomelilla kommun](#)
[Torsby kommun](#)

Torsås kommun
Tranemo kommun
Tranås kommun
Trelleborgs kommun
Trollhättans stad
Trosa kommun
Tyresö kommun
Täby kommun
Töreboda kommun

U

Uddevalla kommun
Ulricehamns kommun
Umeå kommun
Upplands Väsby kommun
Upplands-Bro kommun
Uppsala kommun
Uppvidinge kommun

V

Vadstena kommun
Vaggeryds kommun
Valdemarsviks kommun
Vallentuna kommun
Vansbro kommun
Vara kommun
Varbergs kommun
Vaxholms stad
Vellinge kommun

Vetlanda kommun
Vilhelmina kommun
Vimmerby kommun
Vindelns kommun
Vångårda kommun
Vänersborgs kommun
Vännäs kommun
Värmdö kommun
Värnamo kommun
Västerviks kommun
Västerås stad
Växjö kommun

Y

Ydre kommun
Ystads kommun

Å

Åmåls kommun
Ånge kommun
Åre kommun
Årjängs kommun
Åsele kommun
Åstorps kommun

Åtvidabergs kommun

Ä

Älmhults kommun
Älvdalens kommun
Älvkarleby kommun
Älvsbyns kommun
Ängelholms kommun

Ö

Öckerö kommun
Ödeshögs kommun
Örebro kommun
Örkelljunga kommun
Örnsköldsviks kommun
Östersunds kommun
Österåkers kommun
Östhammars kommun
Östra Göinge kommun
Överkalix kommun
Övertorneå kommun

Regioner

Region Stockholm
Länsbokstav: AB
Region Uppsala
Länsbokstav: C
Region Sörmland
Länsbokstav: D
Region Östergötland
Länsbokstav: E
Region Jönköpings län
Länsbokstav: F
Region Kronoberg
Länsbokstav: G
Region Kalmar län
Länsbokstav: H
Region Gotland
Länsbokstav: I
Region Blekinge
Länsbokstav: K
Region Skåne
Länsbokstav: M
Region Halland
Länsbokstav: N
Västra Götalandsregionen
Länsbokstav: O
Region Värmland
Länsbokstav: S
Region Örebro län
Länsbokstav: T
Region Västmanland

Länsbokstav: U

Region Dalarna

Länsbokstav: W

Region Gävleborg

Länsbokstav: X

Region Västernorrland

Länsbokstav: Y

Region Jämtland Härjedalen

Länsbokstav: Z

Region Västerbotten

Länsbokstav: AC

Region Norrbotten

Länsbokstav: BD

Fastighetsägare kan höja hyror mer än nödvändigt genom onödiga ombyggnader.

”Man får panik när hyran ska höjas med nästan 3 000”

DN SÖNDAG 26 JULI 2020

När fastighetsbolaget Rikshem höll informationsmöte i Umeå om renoveringar och hyreshöjningar hade väktare hyrts in. Bolaget är avskytt, men också prisbelönt. Är hyresrätten en mänsklig rättighet eller en handelsvara, och driver våra pensionspengar pensionärer och ensamstående från sina hem?

Beskedet kom i en broschyr i brevlådan dagen före nyårsafton. Den damp ned på hallgolvet hos 87-åriga Margareta Lodin på nedre botten på Mariehemsvägen 37C i Umeå.

Informationen i broschyren sa att de 188 lägenheterna i området i Umeå ska genomgå stambyte och omfattande renoveringar.

– Jag hoppas att jag inte behöver leva så länge att jag är med då, säger Margareta Lodin, stående i hallen i sin bostad.

Hyrorna kommer enligt Hyresgästföreningen att höjas med i snitt över 42 procent. Många kommer att tvingas flytta eftersom de inte har råd att bo kvar.

– Man får panik med en hyra som ska bli nästan 3 000 kronor mer i månaden. Och så vill jag inte flytta mer i mitt liv, säger Margareta Lodin, som bott i området i nästan 40 år.

Hon trivs bra i sin lägenhet.

– Det var inte länge sedan förra ägaren bytte kyl och frys. Likadant var det med spisen, säger hon, förundrad över att den nya hyresvärden nu vill byta ut vitvarorna igen.

Hyresgästerna i området känner sig överkörda. Redan i vintras tejpadde de upp gula lappar i sina fönster där det står: Alla ska kunna bo kvar. Lapparna syns på långt håll över gårdsplanerna – som om en fläckig farsot smittat husen. För medan coronapandemin spridit sig över världen har ett annat världsomfattande fenomen nått lägenheterna i Umeå.

Det brukar kallas renoveräkning och går ut på att hyresvärden renoverar och höjer hyran så mycket att många av hyresgästerna inte har råd att bo kvar. Spåren av företeelsen syns sedan länge i New York, San Francisco, Vancouver, Sydney, London, överallt där investerare söker en lönsam avkastning.

I Umeå ägs en del av beståndet i stadsdelen Mariehem sedan 2017 av Rikshem. Det är ett av Sveriges största privata fastighetsbolag, som sedan dess, enligt hyresgästerna, negligerat deras klagomål och krav på reparationer och underhåll.

Dragiga fönster, slitna fasader, skeva balkongdörrar – hyresgästerna har vant sig vid att telefonen plingar till efter ett klagomål med ett sms

som säger att ärendet är avslutat, alltid innan det åtgärdats och riskerat att kosta bostadsbolaget pengar.

När Jenny Lundberg ville byta ut en gammal vattenkran i köket sa Rikshem att det kostar 34 kronor i månaden i hyreshöjning. Bostadsbolaget har, enligt vittnesmålen till DN, inte rört en fena i onödan.

Ingenting hände förrän den stora renoveringen presenterades i broschyren – ombyggnaden som ger bolaget den sökta värdeökningen på fastigheterna och punkt för punkt de uppräknade hyresintäkterna. I januari kallades hyresgästerna till ett möte om renoveringarna. Det var en spänd sammankomst med upprörda känslor.

– Utanför möteslokalen stod tre ordningsvakter, som hindrade lokala medier från att komma in och intervjua mig och mina grannar, säger Isac Enetjärn, en av dem som organiserat hyresgästernas protester.

På en punkt, tyckte hyresgästerna, behövdes verkligen en upprustning – de dragiga fönstren. Nya fönster skulle spara energi och bara innebära en dryg hundralapp i hyreshöjning. Men det ansåg Rikshem inte behövdes. Hyresgästerna misstänkte att det berodde på att åtgärden enligt det rådande poängsystemet inte ger hyresvärden rätt att höja hyran särskilt mycket.

Däremot ville bolaget riva ut allt in på bara betongen i badrummen och lägga in golvvärme, byta vitvaror och utföra en rad förändringar som motiverar hyreshöjning.

Där på mötet höll en av hyresgästerna ett brandtal. Hon hade klickat sig in på Rikshems hemsida och sett bolagets policymål om välfungerande och långsiktigt hållbarhetsarbete.

”Vi ska inom ramen för vår verksamhet bidra till FN:s globala mål för hållbar utveckling”, står det på Rikshems hemsida.

Hon tänkte på fönstren och golvvärmen.

– Hon sa ”Hur kan ni kalla det hållbart och energismart att inte byta ut de dragiga fönstren – som är det som verkligen behöver åtgärdas i lägenheterna – men sätta in golvvärme, som vi dessutom ska betala för eftersom det går på vår hushållsel?”, berättar Isac Enetjärn några månader efter mötet.

Den lokala chefen på Rikshem kunde inte ge några klara svar. Han bombarderades av andra frågor. Och mötet avslutades i all hast.

○ ○ ○

Den pågående tvisten handlar ytterst om hur man ser på en hyreslägenhet. Är den först och främst ett hem och en rättighet? Eller är lägenheten en handelsvara?

Det är Samuel Björklund vid Hyresgästföreningen i Umeå som ställer saken på sin spets.

Han har varit inblandad i ärendet med Rikshem och Mariehem och säger att Rikshem har dåligt rykte i Umeå på grund av hur bolaget bemöter sina hyresgäster.

– Hyresgäster ser något som är trasigt eller behöver renoveras, men bristerna åtgärdas inte. Och sen kommer bolaget med den stora renoveringen, och då kan hyran höjas, beskriver han fastighetsbolagets tillvägagångssätt.

Irritationen bland hyresgästerna i Umeå verkar inte vara en tillfällighet.

Å andra sidan har Rikshem också blivit prisbelönt. Rikshem tilldelades MSCI European Property Investment Awards för Sverige 2015 för att under åren 2012–2014 haft högst totalavkastning av svenska fastighetsbolag. Bolaget hade då redovisat en avkastning på cirka 10 procent på totalt kapital i snitt under tre år.

Åse Richard doktorerar vid Uppsala universitet på ämnet renovräkning: omständigheten då renoveringar och hyreshöjningar går hand i hand med hyresgäster som tvingas flytta på grund av att de inte har råd att bo kvar.

Hon bodde själv i Gränby i Uppsala, där Rikshem redan 2012 fick utstå svidande kritik för att renovera och kraftigt höja hyrorna.

– I dag pågår renovräkning i städer över i stort sett hela Sverige. Det är verkligen en pågående skandal. Det finns kommunala bolag som renoverar, och stiftelser som renoverar. Vad som gör det speciellt med Rikshem är att det ägs av bolag som förvaltar våra allmänna pensionspengar, säger Åse Richard.

Rikshem ägs till hälften av statliga Fjärde AP-fonden och till den andra hälften av pensionsbolaget AMF, som ägs av Svenskt Näringsliv och LO.

Fjärde AP-fonden skriver på sin hemsida att fonden vill bidra till en ekonomisk trygghet för dagens och morgondagens pensionärer. Pensionsfonderna söker en trygg, hög avkastning och på den punkten är investeringen lyckad.

Samtidigt står det att Fjärde AP-fonden tar ansvar som aktiv ägare. Den formuleringen fick Isac Enetjärn att skriva ett mejl till Etikrådet för de statliga AP-fonderna och ett till AMF. Han tycker inte ägandet är värdigt bolag med höga etiska mål, som ägs av statliga pensionspengar.

Svaren han fick, anser han, var påfallande lika dem som hyresgästerna i Gränby i Uppsala fick från Rikshems ägare redan för åtta år sedan. Där står om löpande dialoger och löften om att hantera frågorna på ett sätt som står i samklang med ägarskapet, men eftersom fonderna inte är operativt involverade i verksamheten är de inte heller delaktiga i beslut som rör enskilda renoveringar.

Fjärde AP-fonden beklagar bristen i kommunikationen från Rikshems sida. Men någon förändring i hur de ser på fastighetsbolagets strategi att renovera till den grad att en stor andel av hyresgästerna inte har råd att bo kvar skymtas inte.

Det är märkligt, tycker Isac Enetjärn, eftersom ägarna har fått liknande klagomål om Rikshem 2012 och 2016.

– När det gäller AP-fondernas internationella investeringar i företag som handlar med vapen, ägnar sig åt miljöförstöring och att roffa åt sig mark finns det en debatt, men än så länge finns det ingen ljudlig diskussion om vad pensionsfonderna gör i Sveriges bostadsbransch, säger han.

Å ena sidan bidrar pensionsfonderna genom sitt ägande till att de allmänna pensionerna ökar när Rikshem gör goda affärer. Å den andra bidrar det drivna vinstintresset till att pensionärer i området riskerar att tvingas bort.

○ ○ ○

När Adrian Doxrot flyttade in med sin familj på Mariehem i höstas var väggarnas ytskikt slitna. Han tyckte att lägenheten behövde målas om och frågade om hyresvärden kunde göra det.

– Då sa Rikshem att de inte skulle renovera på fem år. Ville vi ha nymålat fick vi fixa det själva, och det gjorde vi. Två månader senare kom broschyren med beskedet om totalrenovering, ett beslut som de nu erkänt att de hade fattat redan förra sommaren. Vi känner oss lurade, säger Adrian Doxrot.

När renoveringen är klar kommer familjens lägenhet att ha en hyra på 12 000 kronor i månaden.

Till grund för vad lägenheten ska kosta ligger något som kallas för bruksvärdessystemet. Hyran ska avgöras utifrån ett bruksvärde.

Eftersom vanliga reparationer och underhållsarbete inte anses höja lägenheternas bruksvärde ger de inte rätt till hyreshöjningar. För hyresvärden är det desto intressantare att titta på listan över standardhöjande åtgärder som kan omsättas i höjda hyror.

Det är därför hela kök och gamla badrum gärna kastas ut och förses med kakel och klinker. Det är därför nästan alla nyrenoverade hyreslägenheter har elektriska handdukstorkar.

Stambytet, säger de flesta hyresgästerna i Umeå, kan de acceptera att det måste göras efter 50 år. Men de protesterar mot att hyresvärden inte låtit dem ha något inflytande i processen.

Hyresgästerna vill kunna välja nivå på renoveringen och få en lägre hyreshöjning. De vill att fullt fungerande vitvaror tas till vara. Framför allt pekar de på det bristande underhållet under åren som Rikshem ägt bostäderna.

Har hyresgästerna inga rättigheter?

Jo, de kan vägra att godkänna renoveringen. Och det är vad den lokala hyresgästföreningen i Umeå rekommenderat dem som bor i stadsdelen Mariehem att göra: skriv inte under!

Då går ärendet till hyresnämnden.

– Men där är lagstiftningen som den är, säger Samuel Björklund på Hyresgästföreningen. Hyresvärdens intresse vägs mot hyresgästernas. Och nästan alla domar går till fördel för hyresvärden. Det är väldigt svårt för hyresgäster att få rätt.

○ ○ ○

När det amerikanska riskkapitalbolaget Blackstone förra året sålde hela sitt bestånd i Sverige blev vinsten sex miljarder kronor. Ny köpare: det tyska riskkapitalbolaget Vonovia som övertog Blackstones andel i bostadsförvaltaren Hembla och sedan resten av bolaget.

Bostadsbrist och behov av renovering i det svenska miljonprogrammet drar till sig utländska företag. De köper helst slitna hyresrätter eftersom det svenska hyressystemet då hjälper dem att höja hyrorna.

Den ordningen lockar även svenska företag.

– De stora pengarna drar bolagen inte in på själva hyreshöjningarna. Men om de köper och sedan renoverar och höjer hyran så stiger värdet på fastigheten när de säljer. Det är själva affärsidén, beskriver Åse Richard.

Bostadssituationen i Sverige, säger hon, har förändrats under en längre tid.

– På det storskaliga, kallhamrade sättet att vräka människor syns en skillnad efter en lag som kom 2011, allbolagen, då allmännyttan fick krav på sig att drivas affärsmässigt. Det hände samtidigt som behovet av underhåll i hyresbeståndet ökade.

Boverket fann i en rapport 2014 att 25 procent av hyresgästerna flyttade efter en omfattande renovering, mot 14 procent i en kontrollgrupp.

– I Sverige har vi kunnat tänka på vår hyrda bostad som vårt hem. Vi har haft något som heter besittningsrätt. Men nu kan en hyresgäst hamna i en väldigt utsatt situation. Och om man inte sitter säker i sin lägenhet så är man inte så kaxig när man riskerar att bli utkastad, säger Åse Richard.

Hon pekar på att det ägda boendet beviljades både rot- och ränteavdrag till en summa av 27 miljarder kronor 2019. Medan bidragen från staten för att renovera hyreshus inte kommer i närheten.

– Stambyte är kostsamt, men det kan inte komma som en överraskning för fastighetsbolagen. Och hyresgästerna har redan betalat för det på sin hyra. Så varför ska de betala det igen? säger hon.

När ärenden till slut hamnar i hyresnämnden för att hyresvärd och hyresgäster inte kommer överens om renoveringar går besluten i över 90 procent av fallen i värdens favör.

– I hyresnämnden står det att ingen hänsyn ska tas till den enskilde hyresgästen. Bara till vad hyresgästkollektivet generellt vill ha för standard i lägenheten. Det behöver inte ens gälla dem som bor i området. Om värden säger: vi menar att hyresgäster generellt vill ha nya kök, så blir det så, säger Åse Richard.

Hon tar det som ett exempel på hyresgästens urholkade inflytande. Och påminner om en utredning av Agneta Börjesson (MP) 2017 som skulle stärka hyresgästens ställning. Bland annat föreslogs att större hänsyn skulle tas till hyresgästens intressen vid prövningen om en ombyggnad ska tillåtas. Och att möjligheterna skulle förbättras att agera mot fastighetsägare som missköter förvaltningen.

– Det förslaget hade stärkt hyresgästen och fått till stånd mer sansade renoveringar, men rapporten har inte följts upp och ligger bara och samlar damm, säger Åse Richard.

Utredningen möttes även av omfattande kritik. Assar Lindén, jurist vid Boverket, pekar på det djupt problematiska i om hyresnämnden tvingas säga nej till fastighetsägare som vill renovera gamla hus till modern standard.

– Det blir ett stort ingripande mot dem som fastighetsägare, säger han. Han understryker att hyresnämnden har till uppgift att ifrågasätta lyxrenoveringar och omfattande förändringar.

– Om en lägenhet skulle få ändrad planlösning och hyresgästen bara ställs inför det beslutet. Eller om värden vill sätta in guldkranar. Då ska hyresnämnden fråga sig om det är rimligt, säger Assar Lindén. Han tycker att det går att argumentera för att fastighetsägarna ligger på rätt nivå i renoveringarna.

– Det är därför som renoveringarna går igenom i hyresnämnden så gott som hela tiden, säger han.

○ ○ ○

I mitten av juni damp ny information ned från Rikshem hos hyresgästerna i Umeå. Bolaget hade i fem månader hårdnackat vägrat byta ut de dragiga fönstren, ”i syfte att hålla nere hyrorna”. ”Fönstren kommer nu ändå att bytas i samband med renoveringen...”, sa meddelandet den här gången.

– De har säkert ändrat sig för att de fått så hård kritik. Och för att det inte går att förena med deras hållbarhetsprofil, säger Isac Enetjärn. 127 kronor kostar de nya fönstren per månad, en småsak kan tyckas jämfört med totalt runt 3 000 kronor i snitt per lägenhet i allmän hyreshöjning. Rabatt ges på 127 kronor i månaden under fem år av fastighetsbolaget, ”för att fönsterbytets effekt på hyreshöjningen ska vara så liten som möjligt”.

– Vår kritik kvarstår, säger Isac Enetjärn.

– Rikshem har i princip inte hört sammat några av våra önskemål för att alla ska kunna bo kvar. Det här har varit som att tala med en vägg. För min och min sambos del betyder det att, även om vi har råd att bo kvar, så vill vi inte bo kvar hos en hyresvärd som fullständigt negligerat oss.

Torbjörn Petersson
torbjorn.petersson@dn.se "

"Så svarar Rikshem och Fjärde AP-fonden på kritiken

DN SÖNDAG 26 JULI 2020

– Vi är medvetna om att informationen om renoveringen kom försent. Och att den inte var tillräckligt tydlig och det har vi försökt åtgärda med bland annat en sajt, där all information ska finnas som hyresgästerna behöver, säger Jennie Wolmestad, kommunikationschef vid Rikshem.

Jennie Wolmestad besvarar här kritiken från hyresgästerna i Umeå, som säger att de blivit överkörda av fastighetsbolaget och känner sig lurade.

Hon beskriver Rikshem som en långsiktig fastighetsägare som arbetar för att hyresrätter ska vara efterfrågade och moderna, inte bara i dag utan framöver.

– Då behöver vi göra stora renoveringar och det görs sedan sakkunniga gått igenom husen. Därefter förhandlas hyrorna. Vi vill ha en god dialog med hyresgästerna och vill att de ska bo hos oss så länge som möjligt, säger hon.

Hyresgästerna i Umeå hade velat ha olika nivåer på renoveringar för att också kunna välja nivå på framtida hyreshöjningar.

– Ofta när vi renoverar erbjuder vi två nivåer. Här har vi valt att ha bara en lägre nivå och det innebär till exempel att i badrum lägger vi inte kakel eller klinker eftersom det är en hyreshöjande åtgärd. I stället har vi valt våtrumsmatta, säger Rikshems kommunikationschef. Ändå blir hyreshöjningen på 35–40 procent.

Ligger det ingenting i att era hyresgäster ofta är missnöjda?

– Vi har satsat väldigt mycket på vår förvaltning eftersom vi brustit där tidigare. Men i de undersökningar vi gör själva ser vi att kundnöjdheten har ökat ordentligt det senaste året. Så vi är på rätt väg.

Hyresgäster på Mariehem i Umeå menar att det inte är värdigt en ägare som Fjärde AP-fonden, som ägs av pensionspengar och har höga etiska mål, att äga ett bolag som Rikshem som renoverar så mycket att de boende riskerar att inte ha råd att bo kvar.

Karoline Hammar, kommunikationschef vid Fjärde AP-fonden, svarar på kritiken.

– Vi har känt till att det finns en dialog mellan Rikshem och hyresgästerna, men vi är som ägare inte operativt inblandade i den här typen av frågor och vi har förtroende för att arbetet sköts bra. Men får vi propåer om att det finns frågor som behöver hanteras så uppmärksammar vi styrelsen och ledningen på det, vi går inte in och styr eller för en dialog i medierna utanför ledningsrummet.

Liknande kritik från andra hyresgäster har förekommit långt tidigare, i Gränby 2012.

Det tycks som om Rikshem fortsätter med samma strategi?

– Jag ser det inte som en fortsättning, det handlar om två helt olika renoveringsprojekt. Att det blir kritik i samband med renoveringar är en ganska vanlig företeelse. Oavsett om det handlar om små eller stora renoveringar ska man ha respekt för sådana processer eftersom det påverkar enskilda hyresgäster.

Torbjörn Petersson
torbjorn.petersson@dn.se "

"Expert kritiserar modellen som ger högre hyror

DN MÅNDAG 27 JULI 2020

Den nya finansiella modellen har ändrat synen på vad en lägenhet är. Från att ses som ett hem till en plats att parkera kapital, enligt Leilani Farha, FN:s bostadsrättsexpert fram till nyligen. – Utvecklingen att pressa mer vinst ur varje kvadratmeter kom verkligen i gång efter den globala finanskrisen. Jag blev förvånad när jag såg det också i Sverige, säger hon till DN.

Som FN:s rapportör om rätten till en bostad följde Leilani Farha utvecklingen på nära håll under många år. Hon reste världen runt och bevittnade hur människor tvingas bort från sina bostäder på grund av finansiella intressen.

DN berättade i söndagens tidning om fastighetsbolaget Rikshems renoveringar av hyresbostäder och kritiken mot företaget.

– Bostadsfastigheter är en enorm business. Det finns ingen affärsverksamhet i världen som är större, säger Leilani Farha.

Dokumentärfilmaren Fredrik Gertten följer i filmen "Push" Leilani Farhas resor till städer i olika världsdelar.

I Sverige häpnar hon över att lokala politiker låtit det amerikanska riskkapitalbolaget Blackstone köpa hyresfastigheter.

"Hur kunde ni låta det hända här – i Sverige?", säger Farha i filmen till en biträdande stadsdirektör i Stockholm.

– Jag växte upp i Kanada och där sågs Sverige som en modell för social välfärd. Jag visste att systemet började monteras ned under tidigt 2000-tal, men jag väntade mig inte att den nya ordningen skulle försvaras så hårt i Sverige. Det förvånade mig, säger Leilani Farha, under telefonintervjun med DN.

Hon trodde att folk hon träffade i Sverige i högre utsträckning skulle ifrågasätta utvecklingen.

– Jag tyckte inte regeringstjänstemän verkade reflektera så mycket över förloppet som jag trodde att de skulle göra. Antingen gick de i ett slags försvarsställning eller så hade de en attityd av att vi-har-läget--under-kontroll. Och jag är inte säker på att den kontrollen finns, säger Leilani Farha.

Sedan filmen "Push" spelades in har riskkapitalbolaget Blackstone sålt hela sitt bestånd av lägenheter i Sverige och gjort en vinst på sex miljarder kronor.

Köpare var det tyska riskkapitalbolaget Vonovia. Bostadsbristen i Sverige och behovet av renovering i det svenska miljonprogrammet lockar utländska företag. Efter renovering gör det svenska hyres-systemet det lätt för bolagen att höja hyrorna.

– Det är riktigt att det finns många globala aktörer. Några av dem uppstod under den globala finanskrisen för tio år sedan. Utvecklingen att pressa mer vinst ur varje kvadratmeter kom verkligen i gång då. Ska jag peka på ett företag så blir det Blackstone. Under finanskrisen köpte de billigt. För oss såg det kanske ut som att de köpte bostäder, men för dem var det att de köpte billiga skulder. Och de visste att de kunde göra en vinst av det, säger Leilani Farha.

Det är därför, säger hon, som den pågående pandemin är oroväckande. – Eftersom jag tror att den kommer att sluta med många mycket dåliga skulder och det är vad de här aktörerna önskar.

Också Sverige, påminner hon, har en av de största globala aktörerna i branschen i bolaget Akelius, som äger 45 000 enheter över världen, mest i Sverige och Tyskland, Kanada och Storbritannien.

Hon pekar på ett grafiskt förhållande – den mellan den närmast platta linjen för genomsnittlig global lönenivå, jämfört med den brant stigande kurvan för hyreskostnader.

– Det gapet, mellan hyror och inkomst oroar mig, och det finns överallt, från Kairo till Oslo, säger hon.

Den 30 april avslutade hon sitt uppdrag som FN:s särskilda sändebud i bostadsfrågor. Sedan dess leder hon den internationella rörelsen The Shift, vars mål är att garantera rätten till en bostad.

Leilani Farha hade tidigare startat The Shift tillsammans med FN:s råd för mänskliga rättigheter och ett nätverk av 250 000 städer i världen. Målet är att bygga en global rörelse, där de inblandade "återtar bostaden som en mänsklig rättighet".

– Det finns mycket att göra för att vi ska omorientera oss tillbaka till där vi måste vara för att människor ska få ett lyckligt liv. Bostäder är en så viktig del av det, säger Leilani Farha.

Torbjörn Petersson
torbjorn.petersson@dn.se "

"Dan Lucas: Köer, renoveräkningar och bostadsbrist lär fortsätta

DN MÅNDAG 27 JULI 2020

Renoveräkningarna har kommit till Sverige – och svensk bostadspolitik gör dem möjliga. För ytterst är det ett politiskt ansvar att ha en politik som lever upp till kravet att en bostad är en social rättighet. Men det är ett ansvar som politiken på nationell nivå för länge sedan abdikerat från.

Rikshem, som DN rapporterat om, är inte ensam om att renovera för att höja hyran och därmed se värdet av fastigheterna stiga. Det är ju de högre hyrorna som höjer värdet.

Men Rikshem, och de andra bolagen som gör på samma vis, utnyttjar bara det regelverk som finns. Det kan framstå som okänsligt – en del skulle säga girigt och omoraliskt – men det är inte absolut inte lagstridigt.

I Sverige är det framför allt bruksvärdesystemet som bolagen utnyttjar och som höjer hyrorna. Blir standarden i lägenheten efter en renovering jämförbar med nyproducerade lägenheter ska också hyran ligga om inte på så nära hyran för nyproduktion.

Det är heller inte konstigt att fastighetsägarna för det mesta vinner i hyresnämnden när hyresgäster klagar – nämnden följer också bruksvärdesystemet och jämför med nyproduktion i närområdet.

Det finns lösningar. En utredning som kom för några år sedan föreslog att en fastighetsägare inte skulle kunna höja hyran med mer än 25 procent om hyresgästerna inte, efter samråd, kunde godkänna omfattningen av renoveringen.

Utredningen har hittills inte lett till något, men det finns ägare som föreslår olika nivåer på renoveringarna, och därmed hyreshöjningarna, även om det inte är tvingande för dem.

I Knivsta till exempel har den kommunala allmännyttan, Knivstabostäder, infört ”Bokvar”, vilket är en modell där renoveringar genomförs under sju år och där kostnaden fördelas på hyran under tio år.

Men även allmännyttor renoverar för att höja värdet på husen. Även allmännyttor säljer fastigheter, för att ha råd att bygga nytt, eller att genomföra större renoveringar i resten av beståndet.

I grunden är problemet politiskt, eller rättare sagt politisk passivitet. Sedan 1990-talskrisen har staten dragit sig tillbaka från riskerna på bostadsmarknaden. Ansvaret för bostadsförsörjningen ligger hos kommunerna, men det är långt ifrån alla kommuner som klarar den uppgiften.

När dessutom regelverket för allmännyttan ändrades för ett decennium sedan förvärrades problemet. Dessa icke vinstdrivande bolag skulle plötsligt drivas efter ”affärsmässiga” principer. Den dåvarande regeringen och riksdagsmajoriteten oroades sig för att EU-kommissionen annars skulle dra Sverige inför domstol för brott mot statsstödsreglerna.

I själva verket är reglerna långt i från så strikta som de trodde då. Nederländerna kunde även i fortsättningen ge statligt stöd till sin allmännytta, med motiveringen att bostäderna i första hand skulle gå till människor med låga inkomster.

Men detta kallas för ”social housing” internationellt och avfärdas av de flesta svenska politiker som stigmatiserande för de boende.

Renovräkningar, bostadsbrist och köer lär fortsätta att plåga svensk bostadsmarknad så länge inte staten – det vill säga regering och riksdag – åter tar på sig ett större ansvar för bostadsförsörjningen.

För när allt kommer omkring – menar det politiska systemet, regering och riksdag, allvar med att en bostad är en rättighet så måste också verktygen finnas för att målet ska nås. Och det är det som till stora delar saknas.

Dan Lucas
dan.lucas@dn.se "

Vad säger folhälsomyndigheten, FHM. om levnadsförhållandena? (28 juli 2020) **<https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/>**

[Om Folkhälsomyndigheten](#)

[Vår organisation](#)

[Våra styrdokument](#)

[Korta fakta om oss](#)

[Kontakta oss](#)

[Lediga jobb](#)

[Lagar och förordningar](#)

[Statsbidrag](#)

[Upphandling](#)

[Remisser och yttranden](#)

[Teckenspråk](#)

[Nationella minoriteter](#)

[Om webbplatsen](#)

Innehåll A-Ö:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/a-o/>

MENY

[Statistik & rapportering](#)

[Livsvillkor & levnadsvanor](#)

[Mikrobiologi & laboratorieanalyser](#)

[Smittskydd & beredskap](#)

[Om Folkhälsomyndigheten](#)

[Vårt uppdrag](#)

[Vår organisation](#)

[Gd och ledningsgrupp](#)

[Avdelningar och enheter](#)

[Folkhälsoanalys och datautveckling](#)

[Gd-kansliet](#)

[Kommunikation och verksamhetsstöd](#)

[Livsvillkor och levnadsvanor](#)

[Mikrobiologi](#)

[Smittskydd och hälsoskydd](#)

[Våra styrdokument](#)

[Korta fakta om oss](#)

[Kontakta oss](#)

[Lediga jobb](#)

[Lagar och förordningar](#)

[Statsbidrag](#)

[Upphandling](#)

[Remisser och yttranden](#)

[Teckenspråk](#)

[Nationella minoriteter](#)

[Om webbplatsen](#)

Några sidor från Folkhälsomyndigheten

folkhälsomyndighetem 29 juli 2020

Om Folkhälsomyndigheten

[Lyssna](#)

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling.

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

- [Vårt uppdrag](#)
- [Vår organisation](#)
- [Våra styrdokument](#)

VISA FLER...

Alla har rätt att må bra

God hälsa är det viktigaste i livet för de flesta människor. Under en lång tid har folkhälsan i Sverige förbättrats kraftigt. Medellivslängden ökar och även andra mått på hälsan går i positiv riktning. Totalt sett mår vi allt bättre, men skillnaderna mellan de grupper som har den sämsta och de som har den bästa hälsan tycks snarare öka än minska. En uppgift för oss på Folkhälsomyndigheten är att prioritera de viktigaste folkhälsofrågorna och, inte minst, att bidra till att undanröja de hinder som finns för att hela befolkningen ska ha en god hälsa. Ett

effektivt folkhälsoarbete kräver också satsningar på kunskap om hur våra levnadsvanor påverkar hälsan. En av våra största utmaningar är att ta fram och sprida kunskap som bidrar till att uppnå en god och jämlik hälsa.

Vårt uppdrag är att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot olika former av hälsohot. Genom vårt arbete bidrar vi till ett hållbart samhälle.

Johan CarlsonGeneraldirektör

1177 Vårdguiden

Privatpersoner hänvisas till [1177 Vårdguiden](#) för rådgivning och hjälp vid sjukdom.

Om du är hörselskadad, döv eller har talsvårigheter, se [1177 Vårdguiden](#) under rubriken ”När du vill ringa 1177 och är hörselskadad, döv eller har talsvårigheter”. Teckenspråkstolkad information om covid-19 finns på [krisinformation.se](#)

Folkhälsomyndighetens uppdrag

[Lyssna](#)

Folkhälsomyndigheten har ett nationellt ansvar för folkhälsofrågor. Vår uppgift är att främja en god och jämlik hälsa, förebygga sjukdomar och skador samt verka för ett effektivt smittskydd och skydda befolkningen från olika former av hälsohot. Särskild vikt ska fästas vid de grupper som löper störst risk att drabbas av ohälsa.

Fokus på jämlik hälsa

I vårt uppdrag ingår att bidra till att uppnå det folkhälsopolitiska målet att skapa jämlika förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

En viktig uppgift är att ta fram och sprida vetenskapligt grundad kunskap som främjar hälsa och förebygger sjukdomar och skador. I samverkan med andra aktörer tar vi fram kunskapsunderlag och metodstöd samt följer upp och utvärderar olika metoder och insatser för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. I uppdraget från regeringen ingår även att följa hälsoläget i befolkningen och de faktorer som påverkar detta.

Genom vårt arbete bidrar vi till genomförandet av FN:s globala mål, Agenda 2030 för hållbar utveckling.

[Läs mer om de nationella folkhälsopolitiska målen och Agenda 2030](#)

[Läs mer om Svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030](#)

Agenda 2030 för hållbar utveckling

Insamling och analys av data

En viktig grund för allt folkhälsoarbete är att samla in och analysera data från olika källor. Därför gör Folkhälsomyndigheten löpande uppföljningar av hälsoläget för att tidigt upptäcka förändringar i befolkningen. I arbetet ingår att ta emot inrapportering av smittsamma sjukdomar och att övervaka förekomsten av sjukdomar i stort. Inom

ramen för vårt uppdrag utvecklar vi också effektiva system för att följa folkhälsan och de faktorer som påverkar hälsan i befolkningen. En annan viktig uppgift är att följa effekterna av vaccinationsprogrammet.

Hälsofrämjande arbete inom psykisk hälsa, levnadsvanor och fysisk miljö

Myndigheten sammanställer, analyserar och förmedlar kunskap för stöd till hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbete, bl.a. kring psykisk hälsa, sexuell hälsa och levnadsvanor. Vi är dessutom nationellt samordnande myndighet för det suicidförebyggande arbetet. Vårt uppdrag inom hälsoskydd och miljöhälsa är att upptäcka, förebygga och undanröja hälsorisker i den fysiska miljön samt att främja miljöns positiva påverkan på vår hälsa.

Ett samordnat ANDTS-arbete

Myndigheten ansvarar för en samlad uppföljning inom ANDT-området (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar) och sammanställer, analyserar och förmedlar kunskap i syfte att förebygga ANDT-relaterad ohälsa. Även inom området spel om pengar har myndigheten motsvarande ansvar. I vårt uppdrag ingår också övergripande tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen. Dessutom ansvarar myndigheten för att ta fram underlag för klassificering av narkotika och hälsofarliga varor.

Samlat ansvar för landets smittskydd

Folkhälsomyndigheten har det övergripande nationella ansvaret för befolkningens skydd mot smittsamma sjukdomar och samordnar smittskyddet på nationell nivå. Vi tar fram föreskrifter, rekommendationer och vägledningar till hälso- och sjukvårdspersonal för att säkerställa ett effektivt smittskyddsarbete. Några av

myndighetens ansvarsområden är vaccinationer, beredskapsplanering inför utbrott av smittsamma sjukdomar samt nationella beredskapslager av smittskyddsläkemedel. Vi samordnar även det nationella arbetet med antibiotikaresistens och vårdhygien. Ett annat arbetsområde är det förebyggande arbetet mot hiv och STI (sexuellt överförda infektioner), där myndigheten även ansvarar för nationell samordning.

Mikrobiologiska laboratorieanalyser och utbrottsstöd

Folkhälsomyndigheten gör mikrobiologiska laboratorieanalyser och bidrar till kvalitets- och metodutvecklingen vid laboratorier som bedriver diagnostik som har betydelse för landets smittskydd. Vi utför även diagnostiska undersökningar av prover för smittsamma sjukdomar. Vårt säkerhetslaboratorium har beredskap dygnet runt och utför mikrobiologiska undersökningar av sådana högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa. En viktig uppgift är att vara ett expertstöd vid hantering av misstänkta eller konstaterade utbrott av smittsamma sjukdomar och att upprätthålla den laboratorieberedskap som behövs för ett effektivt smittskydd. Vi kan också erbjuda operativt stöd till regioner, landsting och kommuner vid utbrott.

Internationellt samarbete

Folkhälsomyndigheten medverkar aktivt i folkhälsoarbetet inom bl.a. EU och WHO. Vi är dessutom nationell kontaktpunkt för dessa organisationer, t.ex. när det gäller skydd mot och hantering av internationella hot mot människors hälsa. Genom samarbete med andra aktörer bidrar myndigheten också till att genomföra Sveriges politik för global utveckling.

Folkhälsomyndighetens organisation

[Lyssna](#)

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

- [Gd och ledningsgrupp](#)
- [Avdelningar och enheter](#)

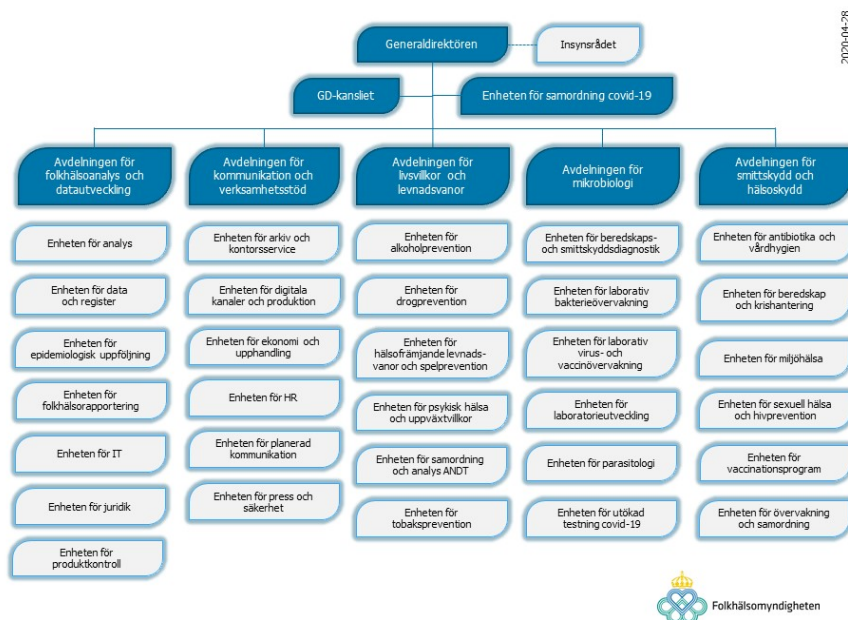

Bild över Folkhälsomyndighetens organisation

[För dig som använder skärmläsare finns på den här sidan Folkhälsomyndighetens organisation som text.](#)

Insynsråd

Till sitt stöd har generaldirektören (gd) ett insynsråd med högst tio ledamöter utsedda av regeringen. Rådet utövar insyn i verksamheten

och ger gd råd. Gd är ordförande i insynsrådet. Rådet har inte några beslutsbefogenheter. Regeringen har förordnat ledamöter i Folkhälsomyndighetens insynsråd från och med den 1 juni 2020 till och med den 31 december 2020.

Ledamöter i Folkhälsomyndighetens insynsråd

Förutom gd Johan Carlson, som är ordförande, ingår följande personer i rådet:

- Mats Wiking, riksdagsledamot (S)
- Ulrika Jörgensen, riksdagsledamot (M)
- Agnetha Fredin, verksamhetschef
- Anders Henriksson, 2:e vice ordförande för SKR
- Hans Karlsson, kommundirektör
- Olle Lundberg, professor
- Ann Söderström, hälso- och sjukvårdsdirektör
- Johan von Sydow, länsöverdirektör
- Brita Winsa, hälso- och sjukvårdsdirektör

[Organization chart for the Public Health Agency of Sweden \(PDF, 159 kB\).](#)

Avdelningar och enheter

[Lyssna](#)

Folkhälsomyndigheten har fem avdelningar och en stödfunktion till generaldirektören.

- **Folkhälsoanalys och datautveckling**

Avdelningen ansvarar för myndighetens övergripande arbete med uppföljning, analys och prognoser av folkhälsan som ett stöd för den strategiska utvecklingen och att effektivisera folkhälsoarbetet. I fokus...

Gd-kansliet

Enheten är en stödfunktion till generaldirektören.

-

Kommunikation och verksamhetsstöd

Avdelningen ansvarar på olika sätt för operativt och strategiskt stöd i kommunikationsfrågor samt för ekonomistyrning, verksamhetsuppföljning, arkiv och dokumenthantering, kontorsservice samt medarbetar-...

- **Livsvillkor och levnadsvanor**

Avdelningen arbetar fram vetenskapligt grundade kunskapsunderlag om livsvillkorens och levnadsvanornas betydelse för hälsa och sjukdom. Ett annat viktigt område är sambanden mellan livsvillkor och levnadsvanor.

Mikrobiologi

Avdelningen ansvarar för att utföra mikrobiologiska laboratorieanalyser (diagnostik, sjukdoms- och

miljöövervakning) och ger kunskapsstöd avseende mikrobiologiska frågeställningar. På detta sätt bidrar...

-

Smittskydd och hälsoskydd

Avdelningen övervakar smittsamma sjukdomar, hanterar utbrott och samordnar det nationella smittskyddsarbetet. Vi ansvarar vidare för att bygga och följa upp, analysera och sprida kunskap inom vaccinationsprogrammen...

Uppdaterat: 2015-12-01

Avdelningen för livsvillkor och levnadsvanor (LL)

[Lyssna](#)

Avdelningen arbetar fram vetenskapligt grundade kunskapsunderlag om livsvillkorens och levnadsvanornas betydelse för hälsa och sjukdom. Ett annat viktigt område är sambanden mellan livsvillkor och levnadsvanor.

Avdelningen tar fram kunskapsunderlag om hälsofrämjande och förebyggande arbete inom avdelningens ansvarsområden; alkohol, narkotika, dopning, tobak (ANDT), e-cigarett, spel om pengar, matvanor, fysisk aktivitet, friluftsliv, psykisk hälsa, suicidprevention, uppväxtvillkor och hälsosamt åldrande. Vi har ett nationellt samordningsansvar inom ANDT, spel om pengar, psykisk hälsa samt suicidförebyggande arbete.

Avdelningen har ett övergripande ansvar för tillsyn över vissa verksamhetsutövare som hanterar alkohol, tobak och hälsofarliga varor. Vi tar fram föreskrifter enligt bestämmelserna i tobakslagen,

alkohollagen, lagen om elektroniska cigaretter samt lagen om hälsofarliga varor.

Ytterligare uppgifter är att utreda och vid behov föreslå klassificering av nya psykoaktiva substanser, samt att vägleda regionala och lokala myndigheter som arbetar med tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Vi fördelar statsbidrag samt bidrar till och medverkar i utvecklingen av det internationella arbetet inom ansvarsområdet.

Avdelningen består av sex enheter

- **Enheten för alkoholprevention**, enhetschef Marie Risbeck
- **Enheten för drogprevention**, enhetschef Joakim Strandberg
- **Enheten för hälsofrämjande levnadsvanor och spelprevention**, enhetschef Anna Jansson
- **Enheten för psykisk hälsa och uppväxtvillkor**, enhetschef Johanna Ahnquist
- **Enheten för samordning och analys ANDT**, enhetschef Anna Månsdotter
- **Enheten för tobaksprevention**, enhetschef Josefin Jonsson.

Avdelningen för smittskydd och hälsoskydd (SH)

[Lyssna](#)

Avdelningen övervakar smittsamma sjukdomar, hanterar utbrott och samordnar det nationella smittskyddsarbetet. Vi ansvarar vidare för att bygga och följa upp, analysera och sprida kunskap inom vaccinationsprogrammen, antibiotika, vårdhygien, krisberedskap, miljöhälsa, sexuell och reproduktiv hälsa, hiv/STI-prevention samt våld mot kvinnor m.m.

Avdelningen ansvarar för att stärka och följa upp kunskapsuppbyggnad samt att analysera och sprida kunskap inom följande områden

- vaccinationsprogrammen
- antibiotika och antibiotikaresistens
- vårdhygien
- krisberedskap och totalförsvaret
- miljöhälsa
- sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning (SRHR), könsidentitet eller könsuttryck
- hiv- och STI-prevention
- mäns våld mot kvinnor.

Vi ansvarar för tillsynsvägledning av miljöbalkens regler om hälsoskydd och hantering av tillstånd för viss användning av bekämpningsmedel.

Inom ramen för hiv- och STI-strategin fördelar vi bidrag och verksamhetsstöd för transpersoners psykiska hälsa.

Avdelningen har ansvar för att samordna och utveckla myndighetens krisledningsorganisation, funktionen Tjänsteman i Beredskap samt myndighetens planering för civilt försvar. Här ligger även det operativa ansvaret för de nationella beredskapslagren av smittskyddsläkemedel, liksom avtal för vaccinleveranser i händelse av en pandemi.

Internationellt deltar vi i en rad olika sammanhang och samverkar med olika aktörer inom många av avdelningens ansvarsområden. Här finns också WHO:s samarbetscenter för antimikrobiell resistens. Vi är kontaktpunkt för WHO:s miljöhälsoprocess, Europeiska miljöbyrån, samt för det internationella hälsoreglementet, vilket innebär att vi utfärdar varningar om allvarliga gränsöverskridande hot.

Avdelningen består av sex enheter

- **Enheten för antibiotika och vårdhygien**, enhetschef Malin Grape
- **Enheten för beredskap och krishantering**, enhetschef Anette Richardson
- **Enheten för miljöhälsa**, enhetschef Agneta Falk Filipsson
- **Enheten för sexuell hälsa och hivprevention**, enhetschef Louise Mannheimer
- **Enheten för vaccinationsprogram**, t.f. enhetschef Sören Andersson,
- **Enheten för övervakning och samordning**, enhetschef Anneli Carlander

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

Lyssna

Vi arbetar med alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS) ur ett folkhälsoperspektiv, för att förebygga ohälsa. Jämlikhetsperspektivet är centralt eftersom användningen och skadorna av ANDTS skiljer sig åt mellan olika grupper i befolkningen.

Vårt arbete inom ANDTS

Vi arbetar för att främja hälsa och förebygga ohälsa som orsakas av alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS).

Förebyggande arbete

Vi sammanställer, analyserar och förmedlar kunskap i syfte att förebygga skador och andra negativa konsekvenser som orsakas av ANDTS.

Utveckling, användning & ohälsa

Vi ansvarar för att följa utvecklingen inom ANDTS-området. Vi undersöker främst hur användningen och ohälsan fördelar sig mellan grupper i befolkningen.

Regler för tillverkning, handel, hantering

Regler för dig som tillverkar, importerar eller hanterar alkohol, hälsofarliga varor, elektroniska cigaretter (e-cigaretter), tobak och liknande produkter i din verksamhet.

Tillsynsvägledning

Råd, stöd och tolkningshjälp till länsstyrelser och kommuner för att hjälpa dig som handläggare att utföra din tillsyn på ett effektivt, rättssäkert och likvärdigt sätt.

spelprevention.se

Spelprevention.se vänder sig till dig som arbetar med att förebygga spelproblem. Här finns kunskap om spelproblem och vägledning kring hur problemen kan förebyggas.

• Frågor och svar

Vanliga frågor och svar om alkoholdrycksliknande preparat, e-cigaretter och påfyllningsbehållare, lagen om tobak och liknande produkter, spårbarhet och säkerhetsmärkning, tillverkning och försäljning av hand- och ytdesinfektionsmedel och om tobaksprodukter.

[Frågor och svar](#)

Lagar och regler inom ANDTS

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS) bidrar i hög grad till ohälsa i samhället. För att minska de negativa effekterna finns lagar och regler som reglerar dessa områden.

[Lagar och regler inom ANDTS](#)

Statistikverktyg inom ANDT

[Indikatorlabbet](#) är ett statistikverktyg för kartläggning och uppföljning inom ANDT-området. Indikatorlabbet finner du på [anduppfoljning.se](#)

I databasen [Folkhälsodata](#) kan du söka fram ett flertal indikatorer som berör ANDT-området. Utöver det finns indikatorer inom samtliga av folkhälsopolitikens 8 målområden.

[FolkhälsoStudio](#) är ett verktyg för att göra folkhälsostatistik mer lättillgänglig och interaktiv. I verktyget finns ett stort urval av faktorer som påverkar hälsa och välbefinnande men även vissa hälsoutfall.

Folkhälsomyndighetens övergripande uppdrag inom ANDTS

Vårt arbete inom ANDTS vägleds av Folkhälsomyndighetens övergripande uppdrag att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot olika former av hälsohot. Det nationella folkhälsopolitiska målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. En god och jämlik hälsa är en förutsättning för en samhällsutveckling som är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar.

Friluftsliv

Lyssna

I december 2012 beslutade regeringen om tio mätbara mål för friluftslivspolitik, som ska ha uppnåtts fram till 2020.

Folkhälsomyndigheten har samordningsansvar för mål nio, Friluftsliv för god folkhälsa (skrivelse 2012/13:51) vilket innebär att vi på olika sätt uppmärksammar hur natur- och kulturlandskapet kan vara en möjlig arena för fysisk aktivitet, avkoppling, rekreation och återhämtning.

De flesta former av friluftsliv betyder fysisk aktivitet, som i sig har många positiva hälsoeffekter för både kropp och själ. Men att utöva friluftsliv kan också vara mer stillsamma möten med naturen, som också ger möjlighet till socialt umgänge i en avkopplande miljö. Flera undersökningar visar att vi mår bra av friluftsliv. Att vara ute i naturen kan till exempel medföra minskad stress, stärka kognitiv förmåga, förbättra psykisk hälsa, främja fysisk aktivitet och underlätta social interaktion. Vissa forskare menar till och med att vi skulle bli lyckligare och känna större livskraft om vi fick en starkare koppling till naturen.

[Låt naturen ta plats](#)

Läs mer

Här kan du läsa mer om kopplingen mellan friluftsliv och folkhälsa samt Folkhälsomyndighetens arbete. På [Naturvårdsverkets webbplats](#) finns mer information om friluftslivspolitikerna och uppdragets delar.

- **Friluftsliv för bättre folkhälsa**

Friluftslivet spelar en viktig roll för folkhälsan – att få möjlighet att vara ute i naturen kan ge många hälsovinster för både den fysiska och psykiska hälsan.

Friluftsvanor i befolkningen

SCB:s statistik kring utövande av friluftsliv (2008–2014) visar att omkring en tredjedel av befolkningen är friluftaktiv, dvs. har varit ute i skog och mark minst en gång i veckan, motsvarande minst...

Samhällsplaneringens roll för utövande av friluftslivet

En förutsättning för att ta del av naturens hälsofrämjande effekter är att den ska vara tillgänglig för alla och att vi har tillgång till grönska i vår boende- och vardagsmiljö.

Friluftslivspolitikerna

I december 2012 beslutade regeringen om tio mätbara mål för friluftslivspolitikerna, som ska ha uppnåtts fram till 2020. Folkhälsomyndigheten har samordningsansvar för mål nio, Friluftsliv för god folkhälsa...

Folkhälsomyndighetens arbete

Folkhälsomyndigheten ansvarar enligt

myndighetens instruktion för friluftslivspolitikens mål nio – friluftsliv för god folkhälsa.

Måluppföljning för friluftslivet

En andra måluppföljning av friluftslivspolitikerna kommer att genomföras och rapporteras in till Miljödepartementet 2019.

Uteliv i coronatider

Naturen fyller många funktioner i coronatider. Här kan du promenera och vara fysiskt aktiv, finna lugn, reflektera och få återhämtning. Risken att bli smittad är dessutom mindre utomhus än inomhus. Men tänk på att hålla ett avstånd till andra.

[Aktuellt om covid-19 och coronavirus samt frågor och svar](#)

Mat och fysisk aktivitet

Lyssna

Mat och fysisk aktivitet är grundläggande för en god hälsa för alla individer under hela livet. Hälsosam mat och regelbunden fysisk aktivitet främjar var för sig och tillsammans god hälsa och välbefinnande. De har även en sjukdomsförebyggande effekt.

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

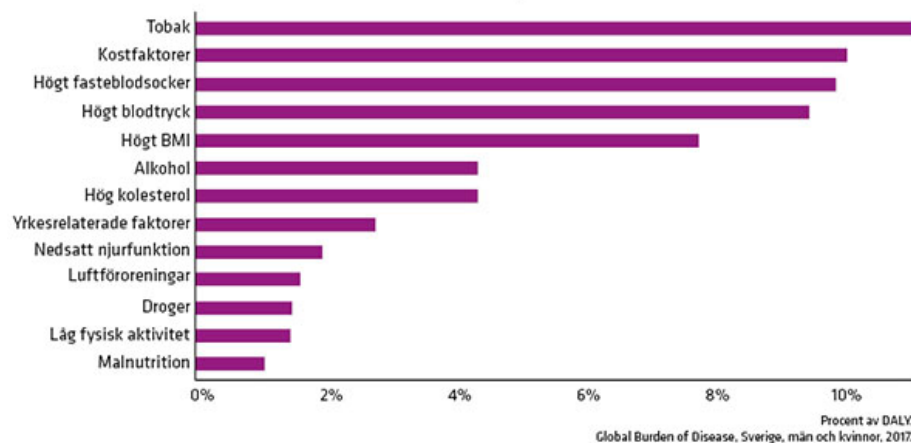
- Fysisk aktivitet – rekommendationer
- EUPAP – FaR på export till Europa
- Mat – rekommendationer

VISA FLER...

Mat och fysisk aktivitet är kopplade till några av de främsta orsakerna till sjukdomsburden och förlorade friska levnadsår i Sverige. Bland annat risken att få **övervikt och fetma** och för att drabbas av sjukdomar som diabetes, hjärt- kärlsjukdom, stroke och olika cancerformer. Idag insjuknar ca 90 000 personer årligen i sjukdomar kopplat till mat och fysisk aktivitet.

De största riskfaktorerna för sjukdomsburden.

De största riskfaktorerna för sjukdomsburden

De största riskfaktorerna för sjukdomsburden

Källa: Data från Institute for Health Metrics and Evaluation, 2017, visar sjukdomsburden i Sverige uttryckt i förlorade friska levnadsår (DALY).

Matvanor

Vår konsumtion av mat påverkas av en rad faktorer såsom utbud och tillgång, social och kulturell miljö och socioekonomiska resurser. Vi ser att **personer med längre utbildning äter mer hälsosamt än personer med kortare utbildning**. Kön har också betydelse; kvinnor äter mer hälsosamt än män, och skillnaderna ses redan i tonåren. År 2018 var andelen som uppgav att de äter frukt och grönt mer än 3 gånger per dag 29 procent för kvinnor och 14 procent för män. Enligt Jordbruksverket ökade, under perioden 1980–2015, den totala energitillgången per person och dag med ca 9 procent eller ca 200 kcal (alkohol ej inkluderat). Faktorer som kan ha betydelse för förändringen är bland annat en ökad tillgänglighet till mat dygnet runt,

relativt lägre matpriser, större portionsstorlekar, ett större utbud och marknadsföring av ohälsosam mat.

De främsta kostfaktorerna kopplade till sjukdomsburden i Sverige är ett högt intag av salt samt ett lågt intag av fibrer, grönsaker och frukt.

[Läs mer om de nordiska näringsrekommendationerna](#)

Matvanor hos skolbarn 11-15 år

Skolbarn anger att de [äter mer hälsosamt idag än tidigare](#). Mindre än 10 procent uppger att de äter sötsaker och dricker läsk varje dag. Majoriteten äter frukost under veckan, men andelen har dock minskat något sedan början av 2000-talet. Elever i Sverige följer samma mönster som de flesta andra nordiska länderna. Det vill säga att pojkar äter oftare frukost än flickor och att frukostätande minskar med ålder. Matvanorna skiljer sig även utifrån socioekonomiska villkor så att elever med bättre villkor oftare äter frukost och mer sällan äter sötsaker och dricker läsk.

Konsumtion av grönsaker och frukt varierar beroende på ålder och kön. I alla nordiska länder är det vanligare att flickor anger att de äter grönsaker minst en gång om dagen. Andelen som äter grönsaker dagligen är högre hos barn och unga med bättre socioekonomiska villkor. I Sverige verkar dock dessa skillnader inte vara lika stora som i de övriga nordiska länderna.

Konsumtionen av sötsaker och läsk är förhållandevis låg i de nordiska länderna. Det finns skillnader i konsumtion av sötsaker och läsk utifrån kön och socioekonomi. Beskrivningen av elevers matvanor baseras på studien Skolbarns hälsovanor. Den ger dock ingen information om elevers totala energiintag (kalorier), det går därför inte att göra analyser kopplade till den [ökning av övervikt och fetma](#) som rapporterats.

Fysisk aktivitet

Människors fysiska aktivitet påverkas av förutsättningar i vardagen såsom den fysiska, sociala och kulturella miljön och socioekonomiska resurser. En majoritet bland både kvinnor och män (64 %) uppger att de [är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka](#), vilket är i linje med WHO:s rekommendationer för fysisk aktivitet. Det finns dock skillnader mellan olika grupper. Andelen fysiskt aktiva vuxna, minst 150 min per vecka, är störst i de yngre grupperna (16-44 år) och gruppen med eftergymnasial utbildning är mer fysiskt aktiv jämfört med dem som har gymnasial eller förgymnasial utbildning, för både kvinnor och män. Bidragande faktorer till den låga fysiska aktiviteten kan exempelvis vara mindre fysiskt aktiva yrken och färre transporter till fots och cykel. Bilåkandet har ökat, och mellan 1990 och 2015 minskade antalet cykelresor med 38 procent, särskilt i områden utanför de stora städerna. Barns skolresor på cykel minskade under samma period med 48 procent.

Fysisk aktivitet hos skolbarn 11-15 år

Andelen elever som är fysiskt aktiva, dvs. säger att de rör på sig minst en timme varje dag har i stort sett varit oförändrat sedan början av 2000-talet. Samtidigt har andelen pojkar och flickor som säger att de [tränar utanför skoltid minst fyra gånger i veckan](#) ökat. Barn och ungas rörelsemönster skiljer sig åt utifrån ålder och kön. Sammantaget är 11-åringar mer fysiskt aktiva jämfört med 13- och 15-åringar, och pojkar är mer aktiva än jämnåriga flickor. Skoldagen bidrar med [cirka 35 procent av veckans totala fysiska aktivitet](#) på måttlig och hög ansträngningsnivå.

Jämfört med barn och unga i andra nordiska länder har Sverige, Norge och Danmark låg andel som är fysiskt aktiva minst en timme per dag. Genomgående uppger fler pojkar än flickor att de är fysiskt aktiva minst en timme per dag. I de nordiska länderna är andelen som når

rekommendationen högre bland elever med bättre socioekonomiska villkor. Denna skillnad är särskilt stor bland flickor i Sverige, Finland och på Island.

Läs mer om [WHO:s rekommendationer om fysisk aktivitet](#)

Läs mer om studien [Skolbarns hälsovanor](#)

Läs mer om den internationella studien [WHO Health Behaviour in School-aged Children](#)

Myndighetens arbete

Folkhälsomyndighetens uppdrag utgår från den nationella [folkhälsopolitiken](#) vilket innebär att vi arbetar för att skapa samhälleliga förutsättningar för hälsofrämjande levnadsvanor. Det gör vi genom att följa befolkningens hälsoläge och analysera dess bakomliggande faktorer. En viktig del i arbetet är också att ta fram kunskap om åtgärder och insatser som syftar till att förbättra och främja fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor i befolkningen. Folkhälsomyndigheten är även samordnande myndighet för det mål i [friluftslivspolitiken](#) som handlar om friluftsliv för god folkhälsa. Vi är även nationell kontaktpunkt för [WHO:s arbete inom icke-smittsamma sjukdomar](#) och för arbetet med hälsostärkande fysisk aktivitet ([HEPA](#)) inom EU och WHO:s Europaregion. Vi arbetar även inom NDPHS ([Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being](#)) arbetsgrupp för icke-smittsamma sjukdomar. Folkhälsomyndigheten koordinerar ett [projekt för att överföra den svenska metoden fysisk aktivitet på recept \(FaR\) i nio europeiska länder](#). Det övergripande målet med projektet är att införa fysisk aktivitet i förebyggande och behandlande syfte inom hälso- och sjukvården.

Folkhälsomyndigheten ingår även i det [nationella cykelrådet](#) som är ett samverkansforum för en ökad och säker cykling. Varje år tar rådet fram ett nationellt cykelbokslut med syftet att följa upp och redovisa

cyklandets utveckling i Sverige kopplat till de transportpolitiska målen.

Friluftsliv och folkhälsa

Friluftslivet spelar en viktig roll för folkhälsan – att få möjlighet att vara ute i naturen kan ge många hälsovinster för både den fysiska och psykiska hälsan.

Hälsa i olika grupper

[Lyssna](#)

En viktig uppgift för Folkhälsomyndigheten är att följa upp folkhälsan och dess bestämningsfaktorer. Det gör vi för befolkningen i stort, men även för vissa grupper eller delar av befolkningen. Här hittar du ingångar för olika målgrupper i folkhälsoarbetet.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är "att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen". Folkhälsa är ett samlingsbegrepp för hela befolkningens hälsotillstånd där hänsyn tas till både nivån och fördelningen av hälsan.

En individs hälsa påverkas av genetiska, sociala och ekonomiska faktorer, liksom av faktorer som individuella levnadsvanor och beteenden. Dessa faktorer kallas för bestämningsfaktorer. En del bestämningsfaktorer påverkar vissa grupper eller delar av befolkningen i högre grad än andra.

En god folkhälsa handlar om att hälsan bör vara så god som möjligt och så jämlikt fördelad som möjligt. Regeringen har ett långsiktigt mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. För att uppnå denna ambition måste jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet tydliggöras och genomsyra folkhälsoarbetet på alla nivåer.

OLIKA MÅLGRUPPER I FOLKHÄLSOARBETET

- **Barn och unga**

Insatser för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga är en god investering. Ett prioriterat område inom vårt uppdrag är bland annat insatser för barn som växer upp med föräldrar som...

Flyktingar

Många människor flyr undan krig och konflikter i världen och tar

sig till andra länder för att söka tillfälligt skydd eller asyl. Under 2015–2016 anlände ett stort antal människor till Sverige från Syrien...

Funktionsnedsättning

Hela befolkningen ska ha förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

HBtQ

Det övergripande målet för folkhälsoarbetet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Forskning visar att homosexuella, bisexuella, transpersoner...

Hälsosamt åldrande

Det går inte att undvika det naturliga åldrandet, men det går att stärka det friska och skjuta upp funktionsnedsättningar.

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser från såväl samhällets som individens...

Nationella minoriteter

Folkhälsomyndigheten har tillsammans med andra myndigheter en central roll när det gäller att främja hälsosituationen bland nationella minoriteter.

Miljöhälsa och hälsoskydd

[Lyssna](#)

Vårt uppdrag inom miljöhälsa och hälsoskydd är att upptäcka, förebygga och undanröja hälsorisker i den fysiska miljön liksom att främja förutsättningarna för en miljö som bidrar till en god och jämlik hälsa. Vi tillsynsvägleder om miljöbalkens regler för hälsoskydd samt utfärdar tillstånd för viss användning av bekämpningsmedel. Vi utgör kunskapsstöd inom miljörelaterad hälsa och samverkar med lokala, regionala, nationella och internationella aktörer inom området.

- **Tillsynsvägledning hälsoskydd**

Människor tillbringar en stor del av sina liv inomhus. Inomhusmiljön har därför stor betydelse för människors hälsa. Det finns till exempel betydligt högre halter av många kemiska ämnen i luften inomhus...

Samhällsplanering och hälsa

Samhällsplanering kan spela en viktig roll för att bidra till ökad jämlikhet i hälsa och en hållbar utveckling. Det handlar om att planera den fysiska och den sociala miljön utifrån ett

miljömässigt...

Internationellt arbete

- Folkhälsomyndigheten representerar Sverige i arbetet med miljö och hälsa inom WHO Europa samt i Europeiska miljöbyrån (EEA) . Myndigheten deltar även i ett antal internationella nätverk som arbetar...

- **Miljömålen**

En långsiktigt hållbar utveckling är synonymt med att människan mår bra och har en god hälsa. Myndigheternas arbete handlar om att med hjälp av lagstiftning, information, uppföljning, samhällsplanering...

Uppföljning av miljöhälsa

Folkhälsomyndigheten följer upp miljöhälsan i Sverige och rapporterar hur exponering och besvär av miljöfaktorer som inomhusmiljö, luftföroreningar, buller och solljus utvecklas.

Beredskap vid värmebölja

Perioder av höga temperaturer kan vara påfrestande på hälsan, och med klimatförändringarna förväntas värmeböljor bli vanligare. Därför har Folkhälsomyndigheten sammanställt

kunskap på området och tagit...

Bekämpningsmedel

Ett bekämpningsmedel kan vara ett växtskyddsmedel som används för att skydda växtlighet, till exempel spannmål mot skador från djur, växter och mikroorganismer eller en biocid för att skydda mot materiell...

Omvärldsrapporter

Här samlar vi omvärldsrapporter inom området miljöhälsa och hälsoskydd.

Psykisk hälsa och suicidprevention

Lyssna

Sveriges befolkning har generellt sett en god hälsa. Samtidigt är det allt fler som uppger att de har återkommande psykiska besvär, t.ex. oro, stress, sömnbesvär och ångest. Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid i befolkningen, genom att bygga upp och utveckla den nationella samordningen inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Vi ska också verka för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete inom området.

Främjande arbete fokuserar på att stärka det friska, medan förebyggande arbete inriktas på faktorer som ökar risken för sjukdom. Aktiviteter som främjar psykisk hälsa leder många gånger även till att psykisk ohälsa och suicid kan förebyggas. Arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention angår hela samhället och därför samverkar Folkhälsomyndigheten med aktörer på flera nivåer, bland annat nationella myndigheter, regioner och kommuner.

- **Vad är psykisk hälsa?**

Psykisk hälsa används ofta som ett övergripande begrepp som omfattar god psykisk hälsa, välbefinnande, psykisk ohälsa, psykiska besvär och psykiatriska tillstånd.

Statistik psykisk hälsa

De flesta i befolkningen uppger att de har ett gott psykiskt välbefinnande. Här presenterar vi statistik om den psykiska hälsan i den vuxna befolkningen, t.ex. psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa...

Barn och unga – psykisk hälsa

De första åren lägger en viktig grund för den psykiska hälsan senare i livet. Både sociala och psykologiska faktorer har betydelse. Därför är det en bra investering med tidiga insatser för att främja...

Vuxna – psykisk hälsa

Den psykiska ohälsan bland vuxna påverkas bland annat av kön, utbildning, socioekonomisk status, födelseland och sexuell läggning och könsidentitet. Alla dessa faktorer är viktiga att ta hänsyn till...

Äldre – psykisk hälsa

Psykisk ohälsa är inte en naturlig del av åldrandet, utan det går att förebygga. Social gemenskap och stöd, fysisk aktivitet, goda matvanor och meningsfullhet i vardagen är viktiga faktorer för ett hälsosamt...

Att minska stigma

Stigmatisering av personer med psykisk ohälsa beror på okunskap och fördomar vilket ytterst leder till nedvärderande attityder och diskriminering. Stigma bidrar även till att människor blir mindre benägna...

Vårt uppdrag

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid. Detta gör vi genom att följa utvecklingen inom området...

Sexuell hälsa och hivprevention

Lyssna

Folkhälsomyndigheten har tre uppdrag inom området hälsa och sexualitet: Hiv- och STI-prevention, Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och Hälsan hos homo- och bisexuella samt transpersoner (HBT).

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

- [SRHR](#)
- [Hiv och STI-prevention](#)
- [HBT](#)

VISA FLER...

Hiv- och STI-prevention

Folkhälsomyndigheten har uppdraget att samordna och följa upp de förebyggande insatser mot hiv och sexuellt överförda infektioner som sker nationellt, regionalt och lokalt. Arbetet utgår från [Nationell Strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar](#) som lanserades 1 december 2017.

Folkhälsomyndighetens arbete inom ramen för den nationella strategin omfattar bland annat att ta fram och sprida kunskap, samordna arbetet mellan olika aktörer på området, rapportera utvecklingen nationellt och internationellt samt att fördela statsbidrag till ideella organisationer både riksorganisationer och organisationer på lokal och regional nivå.

Hiv och sexuellt överförda infektioner, STI, kan få konsekvenser för den enskilde personen och samhället. Infektionerna kan förebyggas genom kunskapsspridning, testning, rådgivning samt genom att stödja beteendeförändringar när det behövs. Det förebyggande arbetet mot hiv och STI i Sverige ska ske samordnat på olika arenor och i samverkan mellan olika aktörer.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Folkhälsomyndigheten ansvarar enligt instruktion att verka för nationell samordning, kunskapsuppbyggnad samt uppföljning vad gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Inom ramen för detta arbete har myndigheten också i uppdrag att utföra en befolkningsbaserad enkätundersökning om SRHR till hela befolkningen. Resultatet av undersökningen kommer att redovisas i juni 2019 och kommer ligga till grund för kunskapsuppbyggnad och fungera som en baslinje för vidare uppföljning.

[Läs mer om studien om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.](#)

Området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter omfattar hela befolkningen och människans hela livscykel. Det är ett område med betydelse för varje människas självkänsla, nära relationer och välbefinnande, oavsett ålder, funktionsförmåga, kön, könsidentitet eller könsuttryck och är en av hälsans bestämningsfaktorer. Arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter syftar till att förbättra samhälleliga och sociala förutsättningar för ökad sexuell och reproduktiv hälsa och möjligheten att tillgodogöra sig rättigheter för individen.

Hälsan hos homo- och bisexuella samt transpersoner (HBT)

Folkhälsomyndigheten är en av fem strategiska myndigheter i regeringens strategi för lika möjligheter och rättigheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Syftet med strategin är att främja hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter i Sverige. Övriga strategiska myndigheter är Diskrimineringsombudsmannen, Kulturrådet, Socialstyrelsen och Myndigheten för ungdoms- och

civilsamhällesfrågor. Folkhälsomyndighetens uppdrag att följa hälsoutvecklingen och utvecklingen av hälsans bestämningsfaktorer samt att främja hbt-personers lika förutsättningar att uppnå en god hälsa genom kunskapsspridning om effektiva metoder och insatser. Forskning visar att homosexuella, bisexuella och transpersoner har sämre hälsa jämfört med övriga befolkningen. Hälsoskillnaderna har samband med att hbtq-personer i större utsträckning utsätts för fördomar, diskriminering och våld på grund av omgivningens negativa föreställningar om sexuell läggning och könsidentitet.

Tillsyn och tillsynsvägledning

[Lyssna](#)

Folkhälsomyndigheten utövar tillsyn och ger tillsynsvägledning på nationell nivå inom tillsynsområdena alkohol, hälsofarliga varor och substanser under utredning, miljöhälsa och hälsoskydd samt tobak. Här finns en sammanställning över myndighetens ansvar inom tillsynsområdet samt länkar till information om klassificering och utredning av missbrukssubstanser.

Covid-19

[Information till miljö- och hälsoskyddsnämnder om covid-19](#)

Alkoholtillsyn – handel, tillverkning och servering

- [Alkoholtillsyn](#)
- [Ansvarsfull alkoholservering](#)
- [Blankettmallar](#)
- [Folköl - egenkontrollprogram](#)
- [Kontrollköp](#)
- [Kunskapsprov alkohollagen](#)
- [Teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat - handel, import och denaturering](#)
- [Tillverkning av alkohol och alkoholdrycker](#)
- [Restaurangrapport, rapport försäljning/tillverkning, lagerdeklaration](#)
- [Särskilda boenden - egenkontrollprogram](#)

Hälsofarliga varor och substanser under utredning

- [Tillsyn hälsofarliga varor](#)
- [Ansökan om tillstånd för hälsofarliga varor](#)

- Klassificering av missbrukssubstanser
- Substanser under utredning

Miljöhälsa och hälsoskydd

[Tillsynsvägledning](#) till kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder samt länsstyrelsen när det gäller miljöbalkens regler om hälsoskydd för inomhusmiljö, hygien och objektburen smitta. [Miljöhälsa och hälsoskydd](#)

Tobakstillsyn – handel, ingredienser och rökfria miljöer

Vägledning om lagstiftning kring tobak:

- Avgifter för tobaksvaror
- E-cigarett - anmälan, kontroll, rapportering, produktkrav, försäljning
- Regler om tobaksvaror
- Rökfria miljöer - tillsynsprotokoll, skyltar och dekal
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning
- Tobakstillverkning och import - gränsvärden, ingrediensrapportering, tillsatser, förpackning, märkning
- Tobaksförsäljning - åldersgräns, anmälan, egenkontroll, förpackning, märkning
- Örtprodukter för rökning - tillverkning, import, försäljning

Kontakt

[E-post till Alkoholtillsyn](#)

Svar på frågor om tillverkning av alkohol och alkoholdrycker, handel med teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat, serveringsfrågor och kunskapsprovet i alkohollagen.

Kontakt

[E-post till Servering](#)

Svarar på frågor om:

Inrapportering av restaurangrapporter

Alkoholregistret (tidigare Tillståndregistret) för tillståndshavare av stadigvarande serveringstillstånd

Registerutdrag ur alkoholregistret

Support på alkoholregistret för kommunala alkoholhandläggare.

Kontakt

[E-post till Nya psykoaktiva substanser](#)

För frågor om klassificering av narkotika och hälsofarliga varor samt tillstånd hälsofarliga varor.

Frågor om hälsoskydd

Folkhälsomyndigheten ger tillsynsvägledning enligt Miljöbalkens hälsoskyddsregler.

[Kontakta oss som jobbar med hälsoskydd](#)

Tillsyns- och marknadskontrollplan

Årlig plan för den tillsyn och marknadskontroll som vi avser att genomföra under året.

[Tillsyns- och marknadskontrollplan 2020](#)

Kontakt

[E-post för vägledning om lagstiftning kring tobak och liknande produkter](#)

Kontakt

[E-post för vägledning om lagstiftning kring e-cigarett och påfyllningsbehållare](#)

- [Ny undersökning visar att många oroas för konsekvenserna av covid-19](#)

PUBLICERAT 16 JULI 2020

De flesta tycker att de har ett bra allmäntillstånd under pandemin. Samtidigt oroas många över konsekvenserna av covid-19 och en del äldre personer är oroliga för att inte få vård om de behöver det...

[Rökfria miljöer bidrar till bättre folkhälsa](#)

PUBLICERAT 01 JULI 2020

Den 1 juli har det gått ett år sedan rökförbud infördes på allmänna platser utomhus, som lekplatser, idrottsanläggningar och uteserveringar. En undersökning som Folkhälsomyndigheten låtit göra, tyder...

[12 substanser föreslås klassas som narkotika eller hälsofarliga varor](#)

PUBLICERAT 16 JUNI 2020

Folkhälsomyndigheten föreslår att regeringen ska klassificera 9 substanser som narkotika och 3 substanser som hälsofarliga varor.

[Fler nyheter](#)

- [Ett spektrum av sexuella samtycken](#)
UTGIVNINGÅR 2020 FÖRFATTARE
FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

Den här rapporten har undersökt hur sexuellt samtycke förstås, praktiseras och upplevs i sexuella relationer bland vuxna i Sverige idag. Rapporten är baserad på en kvalitativ intervjustudie...

- [Övervikt och fetma är vanligt och ökar med ålder hos 6–9 åringar](#)
UTGIVNINGÅR 2020 FÖRFATTARE

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

Den rikstäckande kartläggningen visar att mer än vart femte barn (21 procent) i den undersökta gruppen har övervikt eller fetma: 15 procent har övervikt och 6 procent fetma. Dessutom...

Vad gör Socialstyrelsen ? (28 juli 2020)

www.socialstyrelsen.se

Socialstyrelsen arbetar för att du ska få tillgång till en god vård och omsorg

Det ska inte spela någon roll vem du är eller var du bor i Sverige – alla ska ha tillgång till en god vård och omsorg på lika villkor. Det är en viktig utgångspunkt för Socialstyrelsens arbete.

Vårt uppdrag är att ta fram och utveckla statistik, regler och kunskap till regeringen och till dem som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Vi riktar oss till förtroendevalda och tjänstemän i kommuner och landsting samt till vård- och omsorgsgivare och deras personal.

Med vårt arbete får alla aktörer tillgång till en gemensam nationell kunskapsbas. Det är en viktig förutsättning för en god vård och omsorg i hela Sverige.

Socialstyrelsen tar fram kunskap inom många olika områden

Vi tar fram och utvecklar statistik, regler och kunskap inom en rad områden, till exempel cancervård, patientsäkerhet och e-hälsa.

Socialstyrelsen tar också fram stöd till vården och omsorgen för olika grupper i samhället, exempelvis barn, äldre, personer med psykisk ohälsa eller med funktionshinder. Utifrån de lagar som styr tar vi fram föreskrifter (bindande regler) och allmänna råd (rekommendationer) om hur man lever upp till föreskrifternas krav.

En annan viktig uppgift är att förse hälso- och sjukvården och socialtjänsten med statistik om bland annat läkemedel, dödsorsaker och ekonomiskt bistånd. I våra utvärderingar följer vi upp hur vården och omsorgen fungerar när det gäller till exempel tillgång till personal, väntetider och tillgänglighet.

Som nationell kunskapsmyndighet inom vård och omsorg leder Socialstyrelsen flera rådgivande och beslutande organ som Rättsliga rådet, Etiska rådet och Rikssjukvårdsnämnden.

Vi har också en beredskap inför allvarliga händelser och kan då vid behov samordna hälso- och sjukvårdens insatser.

Flera myndigheter samarbetar för att utveckla bästa möjliga kunskap

När du behöver hjälp från hälso- och sjukvården eller socialtjänsten förväntar du dig säkert att den ska baseras på bästa möjliga kunskap. Socialstyrelsens uppgift är att ta fram kunskap som utgår från bästa tillgängliga forskning och erfarenhet.

Ett av våra uppdrag är att leda Rådet för styrning med kunskap – ett samarbete med åtta andra myndigheter – som ska driva på utvecklingen inom vården och omsorgen.

Socialstyrelsen är även ordförande i en huvudmannagrupp med förtroendevalda från kommuner och regioner. Gruppen ska informera Rådet för styrning med kunskap om de behov som finns i vården och omsorgen så att myndigheterna levererar rätt kunskap.

E-hälsomyndigheten
Inspektionen för vård och omsorg, IVO

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, FORTE
Läkemedelsverket
Folkhälsomyndigheten
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU
Myndigheten för delaktighet
Socialstyrelsen

Vi beslutar om legitimationer för 21 yrkesgrupper.

För att du ska få en god och säker vård och omsorg måste hälso- och sjukvårdspersonal ha rätt kunskaper. Socialstyrelsen prövar och utfärdar legitimationer för personal inom 21 yrkesgrupper, bland annat apotekare, läkare, napra-pater, psykologer och tandläkare.

Socialstyrelsen ansvarar också för ärenden till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN), som prövar behörighet av redan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. HSAN kan återkalla legitimationer och begränsa rätten att skriva ut medicin.

Kort om Socialstyrelsen

Socialstyrelsen tar fram och utvecklar statistik, regler och kunskap till hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Vi är cirka 700 medarbetare som arbetar för att alla ska få tillgång till en god vård och omsorg på lika villkor.

Vill du veta mer:

www.socialstyrelsen.se
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
Telefon: 075-247 30 00
Besöksadress: Rålambsvägen 3 i Stockholm

www.socialstyrelsen.se

[Ansök och anmäl](#)
[Regler och riktlinjer](#)
[Statistik och data](#)
[Stöd i arbetet](#)
[Utveckla verksamhet](#)
[Om Socialstyrelsen](#)

[Ansök och anmäl](#)

[In English](#)

[Blanketter](#)

Här hittar du de flesta av våra blanketter.

[Donationsregistret](#)

Gör din vilja känd, anmäl dig till donationsregistret.

[Inte nöjd med vården](#)

Här berättar vi om vad du kan göra om du inte är nöjd med vården.

[Ansök om legitimation](#)

För vissa yrken inom hälso-, sjukvård och tandvård krävs legitimation.

[Statsbidrag](#)

Här hittar du information om vad statsbidrag är och om vem som kan ansöka om det.

[Tillstånd och intyg](#)

Om vissa hälso- och sjukvårdstillstånd och hur du ansöker om intyg.

[Regler och riktlinjer](#)

[In English](#)

[Föreskrifter och allmänna råd](#)

Våra bestämmelser för hälso- och sjukvård, tandvård, hälsoskydd och socialtjänst.

[Försäkringsmedicinskt beslutsstöd](#)

Om övergripande principer och specifika rekommendationer för sjukskrivning.

[Nationell högspecialiserad vård](#)

Om vård där endast ett fåtal vårdgivare uppfyller kraven på kompetens och tillgänglighet.

[Nationella riktlinjer](#)

Ger stöd vid prioriteringar så att vården och omsorgen kan fördela resurserna dit de ger bäst effekt.

[Nationella screeningprogram](#)

Ger rekommendationer om screeningprogram för att nå nationell samordning kring screening.

[Vem får göra vad?](#)

Här hittar du som arbetar inom vården information om vad som gäller i ditt dagliga arbete.

Statistik och data

[In English](#)

[Beställa data och statistik](#)

Beställ data för forskning eller statistiska sammanställningar.

[Lämna uppgifter till register](#)

För dig som ska lämna uppgifter till våra hälsodataregister, socialtjänstregister och övriga register.

[Register](#)

Här hittar du de register som vi förvaltar.

[Statistik](#) Här hittar du både officiell statistik och annan statistik om folkhälsa, hälso- och sjukvård och socialtjänst.

[Öppna jämförelser](#)

Här kan du jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige.

Stöd i arbetet

[Asylsökande och andra nyanlända](#)

Här finns stödmaterial och samlad information för dig som i ditt arbete i vården och omsorgen möter nyanlända.

[Barn och unga](#)

Vi ger vägledning och kunskapsstöd i arbetet för barns och ungas hälsa och utveckling.

[Ekonomiskt bistånd](#)

För dig som arbetar med att hjälpa personer med behov av ekonomiskt bistånd.

[Funktionshinder](#)

Hur du kan skapa delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar.

[Hälsoskydd](#)

Socialstyrelsen är tillsynsvägläddande myndighet enligt miljöbalken i hälsoskyddsfrågor som rör yrkesmässig hygienisk verksamhet.

Vägläddningen riktar sig till

[Missbruk och beroende](#)

Stöd och verktyg för dig som jobbar inom missbruks- och beroendevården.

[Organ- och vävnadsdonation](#)

Information om organ- och vävnadsdonation till dig som arbetar inom hälso- och sjukvården.

[Patientsäkerhet](#)

Samlat stöd som beskriver hur du som arbetar i hälso- och sjukvården kan förebygga vårdskador.

[Psykisk ohälsa](#)

Här har vi samlat information för dig som arbetar med psykisk ohälsa inom omsorg och hälso- och sjukvården.

[Tandvård](#)

Socialstyrelsen tar fram föreskrifter, implementerar nationella riktlinjer för vuxentandvård och följer upp tandvården genom olika typer av utvärderingar. Vi

[Våld och brott](#)

Om vårt arbete för att förbättra stödet till brottsoffer, anhöriga och våldsutsatta.

[Vårdhygien](#)

Hur du kan arbeta med hygien för att förebygga vårdrelaterade infektioner.

[Äldre](#)

Hur vi arbetar med att förbättra äldreomsorgen och vården av de mest sjuka äldre.

Utveckla verksamhet

[E-hälsa](#)

Om Socialstyrelsens digitala verktyg för en gemensam informationsstruktur.

[Evidensbaserad praktik](#)

Om hur socialtjänstens metoder ska bygga på bästa tillgängliga kunskap.

[Jämlik hälsa, vård och omsorg](#)

En god vård och omsorg ska kännetecknas av att den är personcentrerad, jämlik och säker.

[Kompetensförsörjning](#)

Om vårt arbete för att hälso- och sjukvården ska ha en effektiv och hållbar kompetensförsörjning.

[Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete](#)

Hur ledningssystem kan användas för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheter.

[Utbildning](#)

Socialstyrelsen erbjuder kurser och utbildningar för dig som arbetar inom vård och omsorg.

Om Socialstyrelsen

[In English](#)

Socialstyrelsen är Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg. Genom samarbete, oberoende experter och pålitlig kunskap styr, stödjer och utvecklar vi hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Det här gör vi

Vårt jobb är att ta fram föreskrifter, kunskapsstöd och statistik samt göra uppföljningar och utvärderingar. Vi stödjer utvecklingen av e-hälsa, utfärdar legitimationer, delar ut statsbidrag och samordnar hälso- och sjukvårdens insatser vid allvarliga händelser. Vi följer utvecklingen inom vården och omsorgen och fångar upp och möter omvärldens behov. Det gör vi för att människor i Sverige ska få tillgång till god vård och omsorg på lika villkor, oavsett vem man är och var i landet man bor.

Vi har också beredskap inför allvarliga händelser och vid behov samordnar vi delar av hälso- och sjukvårdens insatser. [Läs mer om vår krisberedskap](#)

Socialstyrelsen leder även ett antal rådgivande och beslutande [råd och nämnder](#), till exempel [rättsliga rådet](#) och [etiska rådet](#) samt [rådet för styrning med kunskap](#) – ett samarbete mellan nio myndigheter som ska driva på utvecklingen inom vården och omsorgen.

Våra uppdrag

Riksdagen och regeringen bestämmer vilken inriktning vårt arbete ska ha. Det sker genom ett årligt regleringsbrev. Vi får också cirka 200 olika regeringsuppdrag varje år och svarar på många remisser.

- [Socialstyrelsens regeringsuppdrag](#)
- [Socialstyrelsens instruktion på riksdagens webbplats](#)
- [Socialstyrelsens regleringsbrev för 2020 på ESV:s webbplats](#)
-

Vår strategiska färdplan

Vi har en strategisk färdplan för att arbeta långsiktigt och fokuserat. I planen tar vi upp vilka utvecklingsområden vi vill prioritera och hur vi vill utveckla Socialstyrelsens arbete framöver.

- [Socialstyrelsens strategiska färdplan 2017–2020](#)
-

Erfarenheter från Socialstyrelsens strategiarbete

[Att skapa levande strategier](#)

Artikelnummer: 2019-7-6226

Publicerad: 2019-09-05

Vår värdegrund

I vårt arbete vill vi uppfattas som sakliga, handlingskraftiga och trovärdiga.

- [Socialstyrelsens värdegrund](#)

Vi är certifierade

Vi har ett certifierat ledningssystem inom områdena informationssäkerhet, miljö och arbetsmiljö och arbetar systematiskt med att förbättra vår verksamhet och våra produkter utifrån målgruppernas och intressenternas behov.

Ladda ner eller beställ

Socialstyrelsens årsredovisning

[Årsredovisning 2019](#)

Artikelnummer: 2020-2-6609

Publicerad: 2020-02-21

Kort om Socialstyrelsen – fickfolder

[Kort om Socialstyrelsen](#)

Artikelnummer: 2015-6-56

Publicerad: 2015-06-30

[Beställ](#)

[Dela](#)

Senast uppdaterad: 2019-10-08

Publicerad: 2018-10-15

[Om Socialstyrelsen](#)

[Lediga jobb](#)

[Pressrum](#)

[Nyhetsbrev](#)

[Krisberedskap](#)

[Blanketter](#)

[Publikationer](#)

[Personuppgifter](#)

[Kakor \(cookies\)](#)

[Om webbplatsen](#)

[Ansök om legitimation](#)

För vissa yrken inom hälso-, sjukvård och tandvård krävs legitimation.

[Nationella riktlinjer](#) Ger stöd vid prioriteringar så att vården och omsorgen kan fördela resurserna dit de ger bäst effekt.

[Publikationer](#)

Sök bland alla våra publikationer inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård.

[Donationsregistret](#)

Gör din vilja känd, anmäl dig till donationsregistret.

[Vem får göra vad?](#)

Här hittar du som arbetar inom vården information om vad som gäller i ditt dagliga arbete.

[Öppna jämförelser](#)

Här kan du jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige.

Några sidor från socialstyrelsen

Statistik

[In English](#)

Vi tar fram både officiell statistik och annan statistik. Statistiken finns tillgänglig i bland annat publikationer och databaser. Dessutom går det att beställa statistik. Huvuddelen av statistiken hämtas från våra egna hälsodataregister och socialtjänstregister samt dödsorsaksregistret, men på vissa områden görs särskilda statistikinsamlingar.

Statistikämnen

- [Aborter](#)
- [Amning](#)
- [Barn och unga](#)
- [Boendeinsatser och anhörigstöd](#)
- [Cancer](#)
- [Dödsorsaker](#)

- [Ekonomiskt bistånd](#)
- [Familjerätt](#)
- [Familjerådgivning](#)
- [Fosterskador och kromosomavvikelser](#)
- [Graviditeter, förlossningar och nyfödda](#)
- [Hälso- och sjukvårdspersonal](#)
- [Hjärtinfarkter](#)
- [Insatser i kommunal hälso- och sjukvård](#)
- [Läkemedel](#)
- [Operationer och behandlingar](#)
- [Personer med funktionsnedsättning](#)
- [Psykiatrisk tvångsvård](#)
- [Rökvanor](#)
- [Sjukdomar och symtom](#)
- [Skador och förgiftningar](#)
- [Socialtjänstinsatser till äldre](#)
- [Stroke](#)
- [Tandhälsa](#)
- [Vårdproduktion och vårdkonsumtion](#)
- [Väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar](#)

Statistik om dödsorsaker

Här hittar du statistik om dödsorsaker baserad på dödsorsaksregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Det dör omkring 90 000 personer per år i Sverige. År 2019 dog knappt 89 000 personer.
- Sjukdomar i cirkulationsorganen är den vanligaste dödsorsaken i Sverige följt av tumörsjukdomar. År 2019 stod dessa för 32 respektive 27 procent av dödsfallen.

Källa: Statistik om dödsorsaker 2019

Statistikpublikation

Statistik om dödsorsaker är en rapport som presenterar hur många personer som dött av

olika dödsorsaker sedan 1987. Rapporten ingår i [Sveriges officiella statistik](#) och publiceras årligen i augusti.

[Statistik om dödsorsaker 2019](#) Artikelnummer: 2020-6-6798

Publicerad: 2020-06-03

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om dödsorsaker 2019](#)
- [Bilaga – Tabeller – Statistik om dödsorsaker 2019](#)

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I [statistikdatabasen om dödsorsaker](#) kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du [beställa statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att [beställa data från våra register för forskningsändamål](#). Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken om dödsorsaker grundar sig på uppgifter från [dödsorsaksregistret](#). Vilka uppgifter som ingår i registret hittar du i [registrets variabelförteckning](#). Uppgifterna i registret grundar sig på de dödsorsaksintyg som skickas till Socialstyrelsen.

Det här ingår i statistiken

Statistiken i [den årliga rapporten](#) och [statistikdatabasen](#) omfattar samtliga personer som avlidit under ett kalenderår och som vid tidpunkten för dödsfallet var folkbokförda i Sverige, oavsett om dödsfallet inträffade i eller utanför landet.

Rapporten och statistikdatabasen innehåller, om inget annat anges, information om underliggande dödsorsaker. Underliggande dödsorsak är enligt WHO:

- den sjukdom eller skadeorsak som inledde den kedja av sjukdomshändelser som direkt ledde till döden eller
- de omständigheter vid olyckan eller våldshandlingen som framkallade den dödliga skadan.

Multipla dödsorsaker avser samtliga dödsorsaker som angivits på dödsorsaksintyget, det vill säga både underliggande dödsorsak, komplikationer och bidragande dödsorsaker.

Statistikens kvalitet

Statistiken bygger på de dödsorsaksintyg som skickas in av läkare till dödsorsaksregistret. Internationellt sett är bortfallet mycket litet, men det saknas ett antal intyg varje år.

Mer hos oss

- [Dödsorsaksregistret](#)

- Statistik om dödsorsaker 2019
- År 2019 avled 88 822 personer folkbokförda i Sverige. Av dessa var 44 761 kvinnor och 44 061 män. Hjärt- och kärlsjukdomar orsakade flest dödsfall följt av tumörsjukdomar. Dessa var de vanligaste dödsorsakerna för både män och kvinnor. Det var färre som dog i hjärt- och kärlsjukdomar jämfört med tidigare år, störst minskning observerades bland kvinnor.
- Lägst antal döda sedan 1977
- År 2019 avled 88 822 personer i Sverige. Detta är det lägsta antalet döda i befolkningen under ett enskilt år sedan 1977. Vid en jämförelse med ett genomsnitt för den närmast föregående 3-årsperioden, 2016–2018, motsvarar 2019 års antal döda en minskning med 3,3 procent. Den procentuella nedgången är mer markant för kvinnor än för män – 4,5 jämfört med 2,0 procent.

- Figur 1. Dödsorsaker fördelat på underliggande dödsorsak och kön, år 2019 respektive 2016–2018
- Antal döda per 100 000 efter kapitelnivå enligt ICD-10
- Kapitel, ICD-10 Antal döda per 100 000
-
- Cirkulationsorganens sjukdomar Tumörer Yttre orsaker till sjukdom och död Andningsorganens sjukdomar Sjukdomar i nervsystemet Psykiska sjukdomar och beteendestörningar Cirkulationsorganens sjukdomar
- Tumörer Yttre orsaker till sjukdom och död Andningsorganens sjukdomar Sjukdomar i nervsystemet Psykiska sjukdomar och beteendestörningar
-
-
- 0 50 100 150 200 250 300 350
- Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen
- Figur 1 ovan illustrerar hur minskningen fördelas mellan de sex vanligaste grupperna av dödsorsaker. Det är framför allt

inom kapitlet Cirkulationsorganens sjukdomar, vilket huvudsakligen inbegriper hjärt- och kärlsjukdomar, som nedgången framträder tydligt. Dödlighet i dessa typer av sjukdomar har minskat stadigt under de senaste decennierna. Jämfört med perioden 2016–2018 minskade antalet hjärt- och kärlsjukdomar per 100 000 invånare år 2019 med 12,5 procent för kvinnor och 9,6 procent för män. Även inom kapitlet Andningsorganens sjukdomar kan noteras en relativt stor nedgång – 11,7 procent för kvinnor och

- Hälso- och sjukvård, publiceringsår 2020
- ISSN 1400-3511
- Kvinnor Män
- SOCIALSTYRELSEN 2020-06-03 Art.nr: 2020-6-6798 2(3)
- 7,4 procent för män. För övriga grupper av dödsorsaker är förändringen marginell.
- Kvinnor lever längre än män
- Kvinnor lever generellt längre än män. Av alla som avled var medelåldern 82,0 år för

kvinnor och 77,2 år för män år 2019. Detta syns också i åldersfördelningsdiagrammet i Figur 2 nedan. Upp till åldersgruppen 80–84 år är det en betydligt högre andel män som dör än kvinnor. För kvinnor skedde de flesta dödsfallen vid en ålder av 90 år. Motsvarande ålder för män var 86 år.

- Figur 2. Dödsfall fördelat på åldersgrupp för respektive kön, år 2019
- Procent 25
- 20 15 10
- 5 0
- Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen
- Män Kvinnor
- Även vid åldersjusterade siffror, där hänsyn tas till åldersfördelningen hos män och kvinnor, är dödstalen betydligt högre bland män än bland kvinnor. År 2019 var de åldersstandardiserade dödstalen drygt 1000 bland män och 750 för kvinnor per 100 000 invånare. Detta innebär att

männens åldersjusterade dödstal var 33,3 procent högre än för kvinnor.

- Hjärt- och kärlsjukdomar vanligast
- Hjärt- och kärlsjukdomar var de vanligaste dödsorsakerna bland både män och kvinnor. År 2019 utgjorde denna grupp den underliggande dödsorsaken i drygt 31 procent av alla dödsfall för både kvinnor och män. Näst vanligast var tumörer som utgjorde 25 och 28 procent bland kvinnor respektive män.
- Hälso- och sjukvård, publiceringsår 2020
- ISSN 1400-3511
- SOCIALSTYRELSEN 2020-06-03 Art.nr: 2020-6-6798 3(3)
- Figur 3. Dödsorsaker fördelat på underliggande dödsorsak och kön, år 2019
- Åldersstandardiserade dödstal per 100 000 på kapitelnivå enligt ICD-10
- Kapitel, ICD-10
- Cirkulationsorganens sjukdomar Tumörer Psykiska sjukdomar och

beteendestörningar Andningsorganens sjukdomar Sjukdomar i nervsystemet Yttre orsaker till sjukdom och död

- Symtom, sjukdomstecken och onormala fynd... Matsmältningsorganens sjukdomar
- Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningsor och... Vissa infektions- och parasitsjukdomar Sjukdomar i urin- och könsorganen Sjukdomar i muskler, skelett och bindväv
- Sjukdomar i blod och blodbildande organ... Medfödda missbildningar, deformiteter och...
- Hudens och underhudens sjukdomar Vissa perinatale tillstånd Sjukdomar i örat och mastoidutskottet Graviditet, förlossning och barnsängstid Sjukdomar i ögat och närliggande organ
- Antal döda per 100 000
- Källa: Dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen
- 0 50 100 150 200 250 300 350 Män
Kvinnor

- Som framgår av Figur 3 är de åldersjusterade dödstalen högre för män jämfört med kvinnor inom nästan samtliga grupper. En relativt stor grupp av dödsorsaker där dödstalen är högre bland kvinnor är gruppen Psykiska sjukdomar och beteendestörningar. De vanligaste dödsorsakerna inom denna grupp är främst olika typer av demens.
- Mer information
- Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här: www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikamnen/dodsorsaker
- För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen: www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikdatabasen
- Kontakt:
- Staffan Khan Telefon: 075-247 30 00
- E-post: staffan.khan@socialstyrelsen.se
- Jeroen de Munter
- Telefon: 075-247 30 00 jeroen.de-munter@socialstyrelsen.se

Dödsorsaksregistret

Dödsorsaksregistret ger underlag för den officiella statistiken om dödsorsaker i Sverige. Registrets data används också för beskrivningar av befolkningens hälsa, som underlag för insatser i hälso- och sjukvården och för forskning.

Syftet med registret är att kunna beskriva dödsorsaker och följa dödlighetens utveckling i Sverige. Uppgifterna kan användas för att svara på exempelvis:

- Hur många avlider i dödsorsaker, som kunde ha undvikits, under ett visst år?
- Hur ser utvecklingen av antalet döda i lungcancer ut över tid?
- Finns det regionala skillnader i dödsorsaker?

Det här innehåller dödsorsaksregistret

Dödsorsaksregistret uppdateras varje år. I registret ingår samtliga dödsfall som inträffat i Sverige. Dit räknas också de dödsfall där personen inte var folkbokförd i Sverige vid

tidpunkten för dödsfallet. Dessa dödsfall inkluderas i registret drygt ett år efter övriga dödsfall.

Dödfödda ingår inte i registret.

För full förteckning av alla variabler se [variabelförteckningen](#).

Vi lämnar inte ut uppgifter om dödsorsak till någon

Om du vill få uppgifter om ett specifikt dödsfall ska du vända dig till den sjukvårdsinrättning som har utfärdat dödsorsaksintyget. Vi lämnar inte ut uppgifter till anhöriga.

Laglig reglering av dödsorsaksregistret

Inlämnande av uppgifter till dödsorsaksregistret regleras av begravningslagen (1990:1144) och begravningsförordningen.

Historik

Dödsorsaksregistret innehåller data från 1961. Det finns också ett historiskt dödsorsaksregister för åren 1952–1960. Till och med 2011

omfattade registret endast avlidna personer som var folkbokförda i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet – oavsett om själva dödsfallet inträffade i Sverige eller utomlands. Från och med statistikår 2012 inkluderas även dödsfall som sker i Sverige där personen inte var folkbokförd i Sverige vid tiden för dödsfallet.

[Läs mer om historien](#)

Så rapporterar du in till dödsorsaksregistret

Vid varje dödsfall i Sverige ska ett dödsbevis och ett dödsorsaksintyg fyllas i av läkare. Dödsbeviset lämnas till Skatteverket och i vissa fall till Polisen. Dödsorsaksintyget skickas till Socialstyrelsen.

[Rapportera till dödsorsaksregistret](#)

Statistik baserat på dödsorsaksregistret

- [Beställa data och statistik för uppgifter från dödsorsaksregistret](#)
- Den årliga rapporten [Statistik om dödsorsaker](#)
- [Ta fram statistik i vår databas](#)

Mer hos oss

- [Statistik om hjärtinfarkter](#)
- [Statistik om dödsorsaker](#)

Mer hos andra

- [Historisk dödsorsaksstatistik hos SCB](#)
- [ICD-10 hos WHO](#)
- [Internationell dödsorsaksstatistik hos WHO](#)

Statistik om ekonomiskt bistånd

Här hittar du statistik om ekonomiskt bistånd baserad på registret över ekonomiskt bistånd. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- År 2019 fick knappt över 202 000 hushåll ekonomiskt bistånd någon gång under året.
- År 2019 betalades drygt 11,6 miljarder kronor ut till hushåll.
- Antalet biståndsmottagare under 2019 var nära 382 000, varav omkring 116 000 av dessa var kvinnor, 133 000 män och 133 000 barn.

- Av de vuxna biståndsmottagarna var nära 40 procent i åldern 30–49 år.

Källa: Statistik om ekonomiskt bistånd 2019

Statistikpublikationer

Ekonomiskt bistånd – årsstatistik är en årlig rapport som bland annat redovisar utbetalda belopp, antal biståndsmottagare och antal biståndshushåll. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik. Rapporten publiceras årligen i september.

Statistik om ekonomiskt bistånd 2019

[Statistik om ekonomiskt bistånd 2019](#)

Artikelnummer: 2020-6-6808

Publicerad: 2020-06-18

Tillhörande dokument och bilagor

- **[Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om ekonomiskt bistånd 2019](#)**
- **[Bilaga – Tabeller – Ekonomiskt bistånd 2019](#)**

[Preliminär månadsstatistik](#) publiceras varje månad. Där kan du bland annat följa månatliga förändringar per län och kommun. Statistiken publiceras i slutet på varje månad.

Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd är en årlig rapport som bland annat redovisar ändamålen med utbetalda belopp samt försörjningshinder för biståndsmottagare. Statistiken publiceras årligen i oktober.

[Statistik – Om försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2018](#)

Artikelnummer: 2019-10-6405

Publicerad: 2019-10-29

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Tabeller – Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2018](#)

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen om ekonomiskt bistånd kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det går att dela upp på bland annat ekonomiskt bistånd inklusive respektive exklusive introduktionsersättning, antal barn och antal biståndshushåll.

[Statistikdatabas ekonomiskt bistånd per år](#)

[Statistikdatabas ekonomiskt bistånd per månad](#)

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du [beställa statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att [beställa data från våra register för forskningsändamål](#). Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken grundar sig på [registret över ekonomiskt bistånd](#).

Det här ingår i statistiken

Statistiken redovisar antalet biståndsmottagare och biståndshushåll samt utbetalat ekonomiskt bistånd uppdelat efter olika bakgrundsfaktorer som kön, ålder, hushållstyp och kommun.

Statistikens kvalitet

Varje år gör vi en beskrivning av kvaliteten på statistiken som går att hitta på [Statistiska](#)

centralbyråns webbsida om statistik över ekonomiskt bistånd.

Du hittar information för årsvisa jämförelser i den [årliga statistikrapporten](#).

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser

Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss

- [Ekonomiskt bistånd](#)
- [Lämna uppgifter till registret över ekonomiskt bistånd](#)
- [Registret över ekonomiskt bistånd](#)

- [Statistikdatabasen - ekonomiskt bistånd per år](#)
- [Statistikdatabasen - ekonomiskt bistånd per månad](#)

Mer hos andra

- [Statistik hos SCB](#)

Statistik om läkemedel

Här hittar du statistik om läkemedel baserad på läkemedelsregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Drygt 6,8 miljoner personer tog ut minst ett läkemedel år 2019. Detta motsvarar cirka 67 procent av befolkningen. Störst andel användare hittar man i de äldre åldersgrupperna.
- Paracetamol, Omeprazol och Pencillin V är de receptförskrivna läkemedel som hämtas ut av flest antal patienter.
- Kvinnor använder generellt sett mer läkemedel än män. Av kvinnorna i Sverige hämtade 74 procent ut minst ett läkemedel under 2019 jämfört med 59 procent av männen.

Källa: Statistik om läkemedel 2019

Statistikpublikationer för översikt

Statistik om läkemedel är en årlig rapport som innehåller statistik om läkemedel på recept samt vissa uppgifter om receptfria läkemedel och läkemedel till den slutna vården. Rapporten ingår i [Sveriges officiella statistik](#) och publiceras årligen i april.

Statistik om läkemedel 2019

Artikelnummer: 2020-4-6707

Publicerad: 2020-04-02

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om läkemedel 2019](#)
- [Bilaga – Tabeller – Statistik om läkemedel 2019](#)

Statistik om läkemedel till barn ger en bild av hur många barn under 18 år som får receptförskrivna läkemedel. Rapporten visar också hur användningen utvecklats för enskilda läkemedel under en 10-årsperiod.

Statistik om läkemedel till barn 2015

Artikelnummer: 2016-10-8

Publicerad: 2016-01-01

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Tabeller – Läkemedel barn](#)

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I [statistikdatabasen om läkemedel](#) kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du [beställa statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att [beställa data från våra register för forskningsändamål](#). Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken om läkemedel grundar sig på flera källor:

- Uppgifter om receptförskrivna läkemedel kommer från [Läkemedelsregistret](#)
- Uppgifter om rekvisition till öppen och sluten vård samt köp av receptfria läkemedel kommer från [Ehälsomyndigheten](#).
- Uppgifter om utbildningsnivå kommer från [Statistiska centralbyrån](#).

Uppgifterna till registren skickas in som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken

- Antal patienter och patienter per tusen invånare. Denna uppgift anger hur många patienter som hämtat ut minst ett läkemedel på recept
- Mängd uthämtade läkemedel i form av antal recept och definierade dygnsdoser, DDD
- Läkemedelskostnader
- Övergripande uppgifter om rekvisitionsläkemedel som ges direkt till patienten i öppen och sluten vård samt köp av receptfria läkemedel

Statistikens kvalitet

Generellt sett är statistiken om läkemedel av god kvalitet. Uppgiftsskyldigheten till statistiken är lagstadgad och insamlingen oftast automatiserad vilket gör att kvaliteten hålls god och jämn från år till år.

De uppgifter som kan ha ett visst bortfall är främst receptfria läkemedel sålda utanför apotek samt, på senare år, rekvisitionsläkemedel.

Beroende på hur läkemedelsförsörjningen organiseras i landstingen kan viss försäljning saknas i statistiken. I vissa landsting är det till exempel vanligare att administrera läkemedel direkt i dagvård vid sjukhus istället för att förskriva dem på recept. I dessa fall hamnar inga uppgifter i statistiken från läkemedelsregistret.

Läs mer om kvalitet och bortfall i dokumentet [Kvalitetsdeklaration](#).

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser

Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso-

och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Statistik om operationer och behandlingar i specialistvård

Här hittar du statistik om operationer och behandlingar i specialistvård, det vill säga i slutenvård och specialiserad öppenvård, baserad på patientregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- I slutenvård fick ungefär 410 000 patienter kirurgiska åtgärder under 2018. Av dessa var cirka 240 000 kvinnor och 170 000 män.
- Förutom mindre kirurgiska ingrepp var operationer på rörelseapparaten (exempelvis på höftleder och lår) den vanligaste operationskategorin i slutenvård.

- Ungefär 1 200 000 patienter besökte specialiserad öppen vård för kirurgiska åtgärder under 2018. Av dessa var cirka 650 000 kvinnor och 550 000 män.
- Den vanligaste operationskategorin i specialiserad öppen vård var mindre kirurgiska ingrepp (exempelvis mindre ortopediska ingrepp på handled och hand).

Källa: Statistikdatabaserna för operationer i slutenvård och specialiserad öppen vård (dagkirurgi)

Statistikpublikationer för översikt

Vi har för tillfället inga rapporter om operationer och behandlingar i specialistvård.

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Det går att se vilka operationer och behandlingar som utförts i specialistvården som helhet, samt uppdelat på slutenvård och specialiserad öppenvård.

[Statistikdatabas för operationer i slutenvård och specialiserad öppenvård](#)

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du [beställa statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att [beställa data från våra register för forskningsändamål](#). Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken bygger på uppgifter från [patientregistret](#).

Det här ingår i statistiken

Statistiken om operationer och behandlingar baseras på vårdtillfällen från slutenvården från 1998 och besök hos läkare i öppen specialistvård från 2005. Dessa två delar utgör tillsammans den svenska specialistvården. Statistiken innehåller således inte primärvård,

det vill säga inga besök från vårdcentraler eller liknande.

De uppgifter som ingår i statistiken är antal patienter som genomgått en viss operation (kirurgisk åtgärd) per år. Dessa åtgärder klassificeras som kirurgisk åtgärd enligt KVÅ och det är den indelningen som används i statistiken. Dock behöver vården bara rapportera in åtgärder som har varit viktiga under vårdkontakten och som inte ingår i en större åtgärd. Totala antalet operationer respektive behandlingar redovisas också. Vidare finns också uppgifter om kön, ålder och patientens hemlän.

Statistikens kvalitet

År 2001 infördes inrapportering av läkarbesök i den specialiserade öppenvården. Antalet läkarbesök som rapporteras in har sedan dess ökat kraftigt. Det är därför inte möjligt att titta på antal läkarbesök i öppenvården över tid för att se om exempelvis fler patienter får en viss operation nu jämfört med tidigare. Det är också viktigt att tänka på detta när statistik för hela specialistvården sammanställs. Något som ser

ut som en ökning i antal personer som besöker vården kan i själva verket vara en ökad inrapportering av dessa till patientregistret. Det finns fortfarande ett bortfall av läkarbesök, som till stor del består av privata vårdgivare som inte rapporterat in data.

Vissa öknings av antalet patienter och utförda operationer och behandlingar i specialiserad öppenvård kan förklaras med förändrad registrering av akutbesök. Från och med 2015 registreras ett akutbesök i den specialiserade öppenvården även om patienten sedan skrivs in på ett sjukhus. Åren innan 2015 registrerades information om exempelvis diagnoser och åtgärder från ett sådant akutbesök enbart på inskrivningen och själva akutbesöket i öppenvården räknades inte med i statistiken. Detta får också genomslag i statistiken för hela specialistvården avseende några operationer och behandlingar.

Mer hos oss

- [Statistik om dödsorsaker](#)
- [Statistik om hjärtinfarkter](#)
- [Statistik om sjukdomar och symtom](#)

- [Statistik om skador och förgiftningar](#)
- [Statistik om stroke](#)
- [Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar](#)

Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende

Här hittar du statistik om vuxna personer med missbruk och beroende baserad på registret över tvångsvård enligt lagen om vård av missbrukare. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Den 1 november 2019 tvångsvårdades 322 personer med missbruk och beroende.
- Medianåldern för vårdade med tvång var 35 år 2019.
- Den 1 november 2019 vårdades drygt 1 700 personer i den frivilliga institutionsvården.
- Den 1 november 2019 gavs insatsen bistånd som avser boende till drygt 6 300

personer med missbruk och beroende, varav 55 procent fick en långsiktig boendelösning.

Källa: Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2019

Statistikpublikation

Vuxna personer med missbruk och beroende är en rapport som innehåller siffror på tvångsvård, frivillig institutionsvård, boende och öppna insatser till personer med missbruk och beroende. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

[Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2019](#)

Artikelnummer: 2020-5-6764

Publicerad: 2020-05-25

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2019](#)
- [Bilaga – Tabeller – Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2019](#)

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I [statistikdatabasen om vuxna personer med missbruk och beroende](#) kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du [beställa statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att [beställa data från våra register för forskningsändamål](#). Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken om vuxna personer med missbruk och beroende grundar sig dels på mängduppgifter från kommunerna och dels på individuppgifter som kommer från [registret över tvångsvård enligt lagen om vård av missbrukare](#). Uppgifterna skickas in som

aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken

Statistiken innehåller socialtjänstinsatser gjorda till grupperna vuxna personer med missbruk och beroende. Statistiken inkluderar personer som är minst 21 år och som någon gång under året fick en frivillig insats på grund av problem med missbruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller lösningsmedel. För tvångsvård är personerna i åldersgruppen 18 år och äldre.

Statistikens kvalitet

Individuppgifterna har en god kvalitet.

Mängduppgifternas bortfall kan dock vara cirka 5-10 procent, där vissa frågor inte alls besvarats av vissa kommuner. Uppgifter om kvalitet och bortfall finns på sidan [registret över tvångsvård enligt lagen om vård av missbrukare](#).

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser

Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela

Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård

Här hittar du statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård, det vill säga i slutenvård och specialiserad öppenvård, baserad på patientregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Under 2018 ägde ungefär 1 447 000 inskrivningar rum på svenska sjukhus varav sjukdomar stod för cirka 1 105 000 vårdtillfällen. Totalt slutenvårdades drygt 871 000 patienter.
- Den vanligaste anledningen till inskrivning på sjukhus var hjärt- och kärlsjukdomar för män. För kvinnor var det ungefär lika

vanligt med hjärt- och kärlsjukdomar som symtomdiagnoser.

- När slutenvård vid förlossning exkluderas, är det framför allt åldersgrupperna 50–54 år och äldre som slutenvårdats och därefter den allra yngsta åldersgruppen.
- Under 2018 ägde ungefär 13 600 000 besök rum i specialiserad öppen vård av 4 200 000 patienter.

Källa: Statistikdatabaserna för diagnoser i slutenvård och specialiserad öppen vård

Statistikpublikationer

Sjukdomar behandlade i slutenvård är en årlig rapport som ger övergripande statistik över antalet patienter som vårdats årligen, fördelat på stora diagnosgrupper, ålder och kön.

Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

[Statistik om sjukdomar behandlade i slutenvård 2018](#)

Artikelnummer: 2019-9-6327

Publicerad: 2019-09-18

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om sjukdomar behandlade i slutenvård 2018](#)
- [Bilaga – Tabeller – Statistik om sjukdomar behandlade i slutenvård 2018](#)

Skador och förgiftningar behandlade i slutenvård är en årlig rapport som presenterar statistik om personer som vårdats på sjukhus för en skada eller förgiftning och statistik om omständigheterna runt skadehändelsen.

Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

[Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2018](#)

Artikelnummer: 2019-9-6342

Publicerad: 2019-09-25

Tillhörande dokument och bilagor

Statistikdatabasen för egna sammanställningar

I statistikdatabasen kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det är möjligt att visa antal personer som årligen behandlats i specialistvården samt uppdelat på slutenvård och specialiserad

öppenvård. Det går också att se vilka sjukdomar, symptom och skador som behandlats.

[Statistikdatabas för diagnoser i slutenvård och specialiserad öppenvård](#)

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du [beställa statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att [beställa data från våra register för forskningsändamål](#). Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Filer för dig som vill hämta större datamängder

Det finns [api:er som går att använda för att göra uttag från statistikdatabasen om sjukdomar och symptom i specialistvård](#). De kan användas av till exempel utvecklare som vill hämta större datamängder.

Källor till statistiken

Statistiken bygger på uppgifter från [patientregistret](#).

Det här ingår i statistiken

Statistiken om sjukdomar och symptom baseras på patientkontakter där personen lagts in på sjukhus, från 1988. Statistikdatabasen innehåller statistik från år 1998 för den slutna vården och besök hos läkare i öppen specialistvård från 2001. Dessa två delar utgör tillsammans den svenska specialistvården. Statistiken innehåller därmed inte primärvård, det vill säga inga besök från vårdcentraler eller liknande.

De uppgifter som ingår i statistiken är antal patienter och antal vårdkontakter med specialistvården uppdelade på sjukdom eller symptom. Sjukdomarna och symtomen i statistiken baseras på det tillstånd som var anledningen till vårdkontakten, vilket kallas för kontaktens huvuddiagnos. Denna klassas enligt ICD-10-SE. I statistiken är sjukdomarna och symptomen grupperade efter diagnoskapitel,

diagnosavsnitt och diagnoskategorier. Vidare finns också uppgifter om kön, ålder och patientens hemlän. För slutenvården finns också uppgifter om vårdtid för vårdkontakten.

Statistikens kvalitet

Huvuddiagnos saknas för cirka 1 procent av alla inrapporterade vårdkontakter i slutenvården medan bortfallet på huvuddiagnos i öppenvården har minskat kraftigt från 25–30 procent de första åren till i dagsläget cirka 3 procent av inrapporterade läkarbesök. Bortfall av huvuddiagnos gör att statistiken över antal vårdkontakter och patienter per diagnosgrupp i vissa fall är en underskattning.

År 2001 infördes inrapportering av läkarbesök i den specialiserade öppenvården. Antalet läkarbesök som rapporteras in har sedan dess ökat kraftigt. Det är därför inte möjligt att titta på antal läkarbesök i öppenvården över tid för att se om exempelvis fler patienter vårdas för en sjukdom nu jämfört med tidigare. Det är också viktigt att tänka på detta när statistik för hela specialistvården sammanställs. Något som ser ut som en ökning i antal personer som besöker

vården kan i själva verket bara vara en ökad inrapportering av dessa till patientregistret. Det finns fortfarande ett bortfall av läkarbesök, som till stor del består av privata vårdgivare som inte rapporterat in data.

Statistik om socialtjänstinsatser till äldre

Här hittar du statistik om socialtjänstinsatser till äldre baserad på registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning samt aggregerade uppgifter. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan bearbeta statistiken eller ladda ned den för egen användning. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- 401 000 personer, 65 år och äldre, hade minst en pågående insats enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (2001:453) under 2019. Detta motsvarar 19 procent av befolkningen 65 år och äldre; 23 procent av kvinnorna och 14 procent av männen.

- Bland personer 90 år och äldre, hade 85 procent av kvinnorna och 71 procent av männen någon insats under året.
- 108 500 personer bodde på särskilt boende under året; 66 procent av dem var kvinnor och 34 procent män.
- Bland personer 90 år och äldre bodde 36 procent av kvinnorna och 25 procent av männen på särskilt boende under året.

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019.

Statistikpublikationer

[Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019](#)

Artikelnummer: 2020-4-6745

Publicerad: 2020-04-28

Tillhörande dokument och bilagor

- **[Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019](#)**
- **[Bilaga – Tabeller – Socialtjänstinsatser till äldre 2019](#)**

Statistik om äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform 2019

Artikelnummer: 2020-3-6617

Publicerad: 2020-03-02

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform 2019](#)
- [Bilaga – Tabeller – Statistik om äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform 2019](#)

Vård och omsorg om äldre - Lägesrapport 2019

Artikelnummer: 2019-3-18

Publicerad: 2019-03-27

Beställ

Statistik om särskilt boende 2015

Artikelnummer: 2016-12-5

Publicerad: 2016-01-01

Tillhörande dokument och bilagor

- [Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Särskilt boende](#)

Statistikdatabasen för egna sammanställningar

I [statistikdatabasen om äldreomsorg](#) kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det går att dela upp statistiken på olika geografiska nivåer: landsting och kommuner. Du kan analysera olika perioder, 2007 till 2012 eller 2014 och senare.

Indikatorerna som finns i statistikdatabasen är dagverksamhet, trygghetslarm, matdistribution och enligt olika boendeformer (hemtjänst, särskilt boende och korttidsvård/boende). Insatserna kan grupperas på kön och olika åldersgrupper (65 till 79 år, 80 år och äldre eller 65 år och äldre).

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa [statistik utifrån dina behov](#).

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du [beställer data från våra register för forskningsändamål](#).

Från [regeringen.se](https://www.regeringen.se) 29 juli 2020

Per Bolund

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister
[Finansdepartementet](#)

”Jag är en oroad optimist. Vår generations viktigaste uppdrag är att skapa ett samhälle som håller även för de som ska leva långt efter oss. Därför arbetar jag för finansiell stabilitet och ett stabilt bostadsbyggande. Ekonomin ska gynna den som fattar klimatsmarta val.”

[Områden](#)

Per Bolunds områden

- [Bostäder och samhällsplanering](#)
- [Finansmarknad](#)

[Om Per Bolund](#)

Relaterad navigering

- [CV](#)
- [Statssekreterare](#)
- [Presskontakter](#)
- [Pressbilder](#)
- [E-post till registrator](#)
- [Kontakt](#)

[Genvägar](#)

Genvägar

- [Följ @bolund på Twitter](#)
- [Följ Per Bolund på Facebook](#)
- [Följ Per Bolund på Instagram](#)

Ekonomiska åtgärder med anledning av covid-19

Här sammanfattas informationen om de åtgärder som hittills vidtagits med anledning av det nya coronaviruset.

[Sammanfattning: Ekonomiska åtgärder med anledning av covid-19](#)

Regeringen har beslutat om tillfällig rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher

Efter att EU-kommissionen godkände regeringens anmälan om statligt stöd kunde regeringen idag, torsdag 16 april, besluta om en förordning om rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher som ett sätt att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet. Det nya stödet bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

07 juli 2020 · [Artikel](#) från [Ibrahim Baylan](#), [Per Bolund](#), [Finansdepartementet](#), [Näringsdepartementet](#)

Boverket ska undersöka risker för diskriminering på bostadsmarknaden

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att analysera och bedöma om det förekommer missgynnanden som skulle kunna utgöra diskriminering när bostäder förmedlas. Barns boendesituation ska särskilt belysas.

02 juli 2020 · [Pressmeddelande](#) från [Per Bolund](#), [Åsa Lindhagen](#), [Arbetsmarknadsdepartementet](#), [Finansdepartementet](#)

Boverket ska utvärdera stödet för renovering och energieffektivisering av hyresbostäder

Boverket får i uppdrag att utvärdera det nu avvecklade stödet för renovering och energieffektivisering av hyresrätter i socioekonomiskt svaga bostadsområden. Boverket ska också lämna förslag på åtgärder som myndigheten bedömer kan medföra att kostnadseffektiva renoveringar och energieffektiviseringar genomförs i en högre takt än i dag.

02 juli 2020 · [Pressmeddelande](#) från [Per Bolund](#), [Finansdepartementet](#)

Nordisk styrgrupp för harmoniserade byggregler

De nordiska länderna har utsett en styrgrupp som ska arbeta för en harmonisering av byggsektorn i Norden. Styrgruppen är en del av deklarationen för ökat nordiskt samarbete för att få ner byggandets klimatpåverkan som de nordiska bostadsministrarna godkände under ett möte på Island i oktober 2019.

17 juni 2020 · [Artikel](#) från [Per Bolund](#), [Finansdepartementet](#)

Kvalitetsfrågor inom arkitektur och gestaltad livsmiljö ska stärkas i offentlig upphandling

Regeringen ger Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att stärka kompetensen hos offentliga aktörer vad gäller kvalitetsaspekter som rör arkitektur och gestaltad livsmiljö vid upphandling av bl.a. tjänster, bebyggelse, inredning och utrustning. Detta ska bland annat ske genom metodstöd och vägledning. Det långsiktiga syftet är att höja den arkitektoniska och gestaltningsmässiga kvaliteten på framförallt den byggda miljön.

16 juni 2020 · [Pressmeddelande](#) från [Amanda Lind](#), [Per Bolund](#), [Finansdepartementet](#), [Kulturdepartementet](#)

Pressträff om nya åtgärder med anledning av coronaviruset

Idag klockan 08.50 håller regeringen, Centerpartiet och Liberalerna pressträff om nya åtgärder med anledning av coronaviruset.

Pressträffen leds av näringsminister Ibrahim Baylan, finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund, Centerpartiets näringspolitiska talesperson Helena Lindahl och Liberalernas näringspolitiska talesperson Arman Teimouri. Var vänlig observera begränsningarna i antal personer som kan närvara på plats.

15 juni 2020 · [Pressmeddelande](#), [Webb-tv](#) från [Ibrahim Baylan](#), [Per Bolund](#), [Finansdepartementet](#), [Näringsdepartementet](#)

Regeringen fortsätter satsa på nattåg

Det ska vara enkelt att resa klimatsmart. Regeringen aviserar nu en utökad satsning på nattåg till utlandet i höstens budget. Sammantaget handlar det om en ökning om 300 miljoner kronor. Förslaget bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

12 juni 2020 · [Pressmeddelande](#) från [Per Bolund](#), [Tomas Eneroth](#), [Finansdepartementet](#), [Infrastrukturdepartementet](#)

200 miljoner kronor till godstransporter på järnväg

Regeringen föreslår en satsning på 200 miljoner kronor för att stärka järnvägens konkurrenskraft och bidra till en fortsatt överflyttning av godstransporter från väg till järnväg. Förslaget är en del i en extra ändringsbudget för 2020.

12 juni 2020 · [Pressmeddelande](#) från [Per Bolund](#), [Tomas Eneroth](#), [Finansdepartementet](#), [Infrastrukturdepartementet](#)

Bostäder och samhällsplanering

Bostäder och samhällsplanering handlar om att få en bostadsmarknad och finansiering av bostäder som fungerar väl. Det handlar också om hur man planerar och utformar miljöer och byggnader. Området omfattar bostadsmarknad, lantmäteri – det vill säga geografisk information och fastighetsinformation – samt samhällsplanering och byggande.

[Om bostäder och samhällsplanering](#)

Relaterad navigering

- [Bostäder och samhällsplanering i statens budget](#)
- [Mål för bostäder och samhällsplanering](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för bostäder och samhällsplanering](#)

Ansvariga för bostäder och samhällsplanering

Ansvarigt statsråd

[Per Bolund](#)

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister

Ansvarigt departement

- [Finansdepartementet](#)

Mål för boende och byggande

Uppdaterad 03 februari 2020

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Målet är också långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

Ditt urval ger **6** träffar av totalt **316**.

Bostäder och samhällsplanering

Statens Bostadsomvandling AB (Sbo)

Statens Bostadsomvandling AB är ett helägt statligt bolag som bildades 2004. Bolaget har ett samhällsuppdrag att praktiskt medverka till att bostadsmarknaden kommer i balans på orter med vikande befolkningsunderlag.

från [Finansdepartementet](#), [Näringsdepartementet](#)

Swedesurvey Aktiebolag (Swedesurvey)

Swedesurvey tillhandahåller kompetens och erfarenhet inom fastighetsadministration och geografisk informationsförsörjning på den internationella marknaden, i nära samverkan med Lantmäteriet. Bolaget ska främja hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning samt stimulera ekonomisk tillväxt.

från [Finansdepartementet](#), [Näringsdepartementet](#)

Boverket

Boverket är den nationella myndigheten för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Verket är central myndighet för frågor om byggd miljö och hushållning med mark- och vattenområden, för fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelsen och för boende- och bostadsfinansieringsfrågor.

från [Finansdepartementet](#)

Akademiska Hus Aktiebolag (Akademiska Hus)

Akademiska hus ska äga, utveckla och förvalta fastigheter för universitet och högskolor med huvudfokus på utbildnings- och forskningsverksamhet. Verksamheten ska bedrivas på affärsmässig grund och generera marknadsmässig avkastning genom en hyressättning som beaktar verksamhetens risk.

från [Näringsdepartementet](#)

Statens geotekniska institut (SGI)

Statens geotekniska institut ansvarar för kunskapsuppbyggnad och förmedling av geoteknisk kunskap i Sverige. Institutet ger geotekniska råd till statliga myndigheter med ansvar för områden som har koppling till miljö, infrastruktur, fysisk planering och byggande. SGI har ett särskilt ansvar för ras- och skredfrågor.

från [Miljödepartementet](#)

Lantmäteriet

Lantmäteriet kartlägger landet, sätter gränserna och säkrar ägandet av fastigheter. Myndigheten ger information om Sveriges geografi och fastigheter. från [Finansdepartementet](#)

boverket.se. (29 juli 2020)

- [Samhällsplanering](#)
 - [Byggande](#)
 - [Boende](#)
 - [Bidrag & garantier](#)
 - [Lag & rätt](#)
 - [Om Boverket](#)
 - [Logga in](#)
 - [Webbplatskarta](#)
 - [Öppna data](#)
 - [Diarium](#)
 - [Lätlästa sidor](#)
 - [In English](#)
 - [Other languages](#)
- Boverket**

[Startsida](#)

[Bostadsanpassningsbidraget](#)

[Kommunernas bostadsförsörjning](#)

[Ekonomiska planer](#)

[PBL kunskapsbanken](#)

[Energideklaration](#)

[Webbredaktionen](#)

[Om handboken](#)

- [Vad säger lagen?](#)
- [Att ta fram riktlinjer](#)
- [Underlag](#)
- [Goda exempel](#)

För dig som bor i villa

Information om att bygga om för dig som är villaägare.

Utvalda sidor

[Bygga utan bygglov](#)

[Energideklaration](#)

För dig som bor i bostadsrätt eller ägarlägenhet

Information för dig som har bostadsrätt eller ägarlägenhet.

Utvalda sidor

[Ekonomisk plan för bostadsrättsföreningar](#)

[Energideklaration](#)

För dig som bor i hyresrätt eller kooperativ hyresrätt

Information för dig som bor i hyresrätt eller kooperativ hyresrätt.

Utvalda sidor

[Boendeflyttande](#)

[Ekonomisk plan för kooperativa hyresrätter](#)

Hälsa & inomhusmiljö i ditt boende

Här kan du ta del av sådant som påverkar inomhusmiljön och hälsan.

Utvalda sidor

[Buller](#)

[Luft och ventilation i bostäder](#)

Säkerhet i ditt boende

Information om säkert boende som brandskydd, taksäkerhet och personsäkerhet.

Utvalda sidor

[Brandskydd i bostaden](#)

[Taksäkerhet](#)

Bostadsmarknaden

Boverket gör analyser och prognoser om utvecklingen på bostadsmarknaden.

Utvalda sidor

[Indikatorer för bostadsbyggande](#)

PBL KUNSKAPSBANKEN

– en handbok om plan- och bygglagen

[Om PBL](#)

[Planering](#)

[Lov & byggprocessen](#)

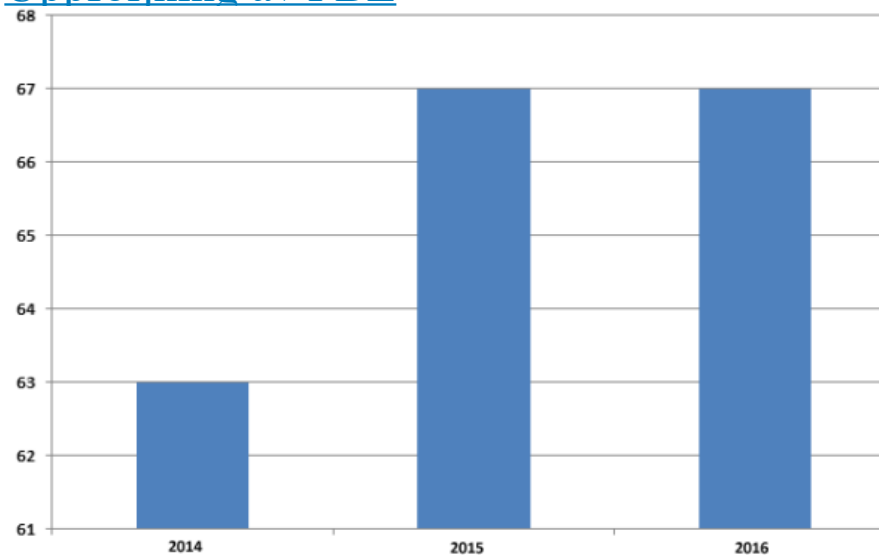
[Regler om byggande](#)

[PBL akademien](#)

[Att arbeta med PBL](#)

Gå Boverkets webbutbildning om att arbeta med PBL.

[Uppföljning av PBL](#)

Här kan du läsa om Boverkets årliga uppföljning av plan- och bygglagstiftningens tillämpni...

Utvalda sidor

[Statistik](#)

[Lag & rätt](#)

Här finns information om plan- och bygglagen samt andra lagar och regler.

Utvalda sidor

[Boverkets kommenterade rättsfall](#)

[Tolkning av plan- och bygglagstiftningen](#)

[Olika intressen](#)

Här finns information om definitionen allmänna- respektive enskilda intressen.

[Teman](#)

Här presenteras så kallade teman, ämnen som omfattar flera delar av plan- och bygglagen.

Utvalda sidor

[Hälsa, säkerhet och risker](#)

[Riksintressen](#)

[Regionplanering](#)

Här kan du läsa om regionplanering.

Utvalda sidor

[Regional fysisk planering enligt PBL](#)

[Översiktsplanering](#)

Här kan du läsa om översiktsplanering.

Utvalda sidor

[Process för ÖP och MB](#)

[Detaljplanering](#)

Här kan du läsa om detaljplanering.

Utvalda sidor

[Planbestämmelser](#)

[Miljöbedömningar](#)

[Lov & anmälningsplikt](#)

Här finns information om vad som kräver bygglov, marklov, rivningslov och anmälan.

Utvalda sidor

[Bygglov för byggnader](#)

[Bygglövsbefriade åtgärder för en- och tvåbostadshus](#)

[Handläggning](#)

Här finns information om byggnadsnämndens handläggning av lov- och byggärenden.

Utvalda sidor

[Tidsfrister för handläggning](#)

[Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan](#)

Prövning av lov och förhandsbesked

Här kan du läsa mer om prövningen av ansökan av lov eller förhandsbesked.

Utvalda sidor

[Prövning av bygglov inom detaljplan](#)

[Prövning av bygglov utanför detaljplan och områdesbestämmelser](#)

Överklagande av lov och förhandsbesked

Här kan du läsa mer om överklagande av lov och förhandsbesked.

Utvalda sidor

[Vem som får överklaga](#)

[Byggnadsnämndens hantering av överklagande](#)

Byggprocessen

Här finns information om processen som följer efter att lov har beviljats.

Utvalda sidor

[Kontrollplan](#)[Kontrollansvariga och deras uppgifter](#)

Tillsyn

Här finns information om olika typer av förelägganden, förbud och verkställighetsmedel.

Utvalda sidor

[Guide för beräkning av sanktionsavgifter](#)

[Förelägganden](#)

Roller och ansvar

Här kan du läsa om de olika roller och ansvar som finns inom lov- och byggprocessen.

Utvalda sidor

[Byggnadsnämnden](#)

[Länsstyrelsen](#)

Ersättning & inlösen

Här finns information från lantmäteriet som gäller inlösen och ersättning.

Utvalda sidor

[På grund av att bygglov vägrats](#)

[På grund av att rivning vägrats](#)

Boverkets byggregler

Här kan du läsa vägledning om Boverkets byggregler, BBR.

Utvalda sidor

[Ikraftträdande och övergångsbestämmelser](#)

[Legionella i vatten](#)

Boverkets konstruktionsregler

Här kan du läsa vägledning om Boverkets konstruktionsregler, EKS.

Utvalda sidor

[Snölast på sadeltak](#)

[Trapphus som enda utrymningsväg](#)

Byggprodukter

Byggprodukter ska ha bedömda egenskaper.

Utvalda sidor

[Att sälja byggprodukter](#)

[Kommunens ansvar](#)

Motordrivna anordningar

Det är oftast högre krav på motordrivna anordningar än andra installationer.

Utvalda sidor

[Boverkets föreskrifter](#)

OVK

Här kan du läsa om vad som gäller OVK, obligatorisk ventilationskontroll.

Utvalda sidor

[Regler om ventilation och inomhusmiljö](#)

[En- och tvåbostadshus i OVK sammanhang](#)

Ändring av byggnader

Här kan du läsa om vilka krav som ställs vid ändring av byggnader.

Utvalda sidor

[Krav vid ändring av byggnader](#)

[Kaminer](#)

Krav på byggnadsverk, tomter med mera

Här finns information om vilka olika krav som ställs på byggnader, andra anläggningar mm.

Utvalda sidor

[Friyta för lek och utevistelse för förskolor och skolor](#)

Byggregler för tillfälliga anläggningsboenden med mera

Här kan du läsa om byggregler för tillfälliga anläggningsboenden.

Utvalda sidor

[Byggregler för tillfälliga anläggningsboenden](#)

[Byggregler för bostäder till nyanlända](#)

Om PBL akademien

Här kan du läsa om vad PBL akademien är.

PBL webbutbildningar

Boverkets webbutbildningar om olika delar av plan- och bygglagen.

PBL webbseminarier

Boverkets webbseminarium om olika delar av plan- och bygglagen.

PBL nano

PBL nano är korta textbaserade utbildningar om plan- och bygglagen.

PBL play

Boverkets korta informationsfilmer om plan- och bygglagen.

Om handboken

Boverkets digitala handbok är i första hand till för dig som tar fram riktlinjer för bostadsförsörjningen i din kommun, men även du som vill ha allmän information om hur en kommun kan arbeta med bostadsförsörjningen kan ha nytta av handboken.

Handboken redovisar vad som gäller enligt bostadsförsörjningslagen och här finns förslag och tips på hur kommunerna kan gå till väga för att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen. Det finns dessutom hänvisning till andra lagar som berör kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen.

Handboken innehåller goda exempel på riktlinjer från olika kommuner. Genom dessa exempel kan kommuner som ska påbörja arbetet eller redan arbetar med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen få vägledning och inspiration.

Handboken innehåller också länkar till olika publikationer och webbsidor med fakta och information som berör kommunernas bostadsförsörjning.

Handboken är ingen rättskälla

Observera att själva handboken inte är någon rättskälla. Men på sidan "Vad säger lagen" finns en sammanställning av relevanta rättskällor, med länkar till respektive lag eller förordning.

13 juni 2016 Webbredaktionen

Kommunens ansvar enligt lagen

Kommunen ansvarar dels för planering av bostadsförsörjningen, dels för den planläggning och andra åtgärder som krävs för att bostäder ska kunna byggas.

Kommunerna bygger normalt sett inte själva några bostäder i någon större omfattning utan skapar förutsättningar för tillkomsten av bostäder.

Denna handbok behandlar bostadsförsörjningslagen. Men också i andra lagar finns bestämmelser som på olika sätt ger kommunen ett ansvar för boendefrågor.

Här redovisar vi, förutom bostadsförsörjningslagen, några andra lagar och förordningar som berör kommunens ansvar för bostadsförsörjningen.

13 juni 2016 Webbredaktionen

Att ta fram riktlinjer

Här beskriver vi hur kommunen kan arbeta med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen. Du hittar bland annat en beskrivning av processen och de olika verktyg som kommunen förfogar över i arbetet med bostadsförsörjningen.

13 juni 2016 Webbredaktionen

Bra beslutsunderlag

Under denna huvudingång beskriver vi vilka underlag och analyser som kan ligga till grund för riktlinjerna för bostadsförsörjningen. Vi ger också förslag på olika verktyg och metoder som kan användas i arbetet.

Bra beslutsunderlag är avgörande för kvaliteten i planeringen. Att följa och analysera hur befolkningen förändras över tid är viktigt, men det handlar också om att inventera det nuvarande bostadsbeståndet och skaffa sig en bild av hur olika hushåll bor i dag.

Huvudingången Underlag innehåller en översikt över och exempel på hur en kommun kan arbeta med statistik för att få fram bra beslutsunderlag och därmed få en säkrare grund att stå på i planeringen. Det ska inte ses som en fullständig översikt över statistiska metoder och tillvägagångssätt eller den information som finns att tillgå utan snarare ett urval exempel på hur ni kan gå tillväga.

Att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen handlar om att analysera och bedöma vilka förändringar som behövs i bostadsbeståndet till följd av hur kraven och önskemålen från både den nuvarande och den framtida befolkningen kommer att utvecklas.

På sidan Processen, se länk i "Relaterad information", har vi i en modell beskrivit de olika stegen i arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Riktlinjerna ska enligt bostadsförsörjningslagen grundas på en analys av:

- kommunens demografiska utveckling

- efterfrågan på bostäder
- bostadsbehovet för särskilda grupper
- marknadsförutsättningarna.
-

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar 2 §

Ofta finns det redan mycket kunskap i kommunens olika förvaltningar som man kan sammanställa och utgå ifrån. Det kan till exempel redan finnas en befolkningsprognos tillgänglig i kommunen. Inom barn- och utbildningsförvaltningarna används ofta befolkningsprognoser vid dimensionering av verksamheten. Underlaget för bostadsförsörjningen kan i sin tur även användas i andra sammanhang.

Bostadsmarknadsenkäten (BME) kan vara ett stöd i ert arbete med att ta fram underlag för kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen, där enkätsvaren kan bidra till att ge en bild av behoven på den lokala bostadsmarknaden.

Hur ska informationen presenteras?

När ni tar fram beslutsunderlag är det alltid bra att tänka igenom vad informationen ska användas till:

- Vilken målgrupp har ni och på vilket sätt ska informationen presenteras?
- Är den i första hand avsedd för era egna analyser?
- Ska materialet presenteras vid ett informellt möte eller inför en stor åhörarskara?
- Ska det läggas ut på kommunens webbplats eller publiceras i tryckt form?

Allt detta påverkar utformningen av materialet.

13 juni 2016 Webbredaktionen

Goda exempel från olika kommuner

Här följer ett urval av kommuner som har antagit riktlinjer för bostadsförsörjningen. Genom dessa exempel kan kommuner som ska påbörja arbetet eller redan arbetar med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen få vägledning och inspiration.

Detta är en kortfattad beskrivning av vad som utmärker de olika kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjningen. Vi tar upp ett urval av det som är värt att lyfta fram. I varje exempel finns det en länk till respektive kommuns riktlinjer.

13 juni 2016 Webbredaktionen

Avslutning

Avslutning om hushållsverksamheterna

I början på mars 2020 sa regeringen vad jag minns: "Nu ska vi ta itu med välfärden." Men Coronan kom och rubbade alla cirklar. Sedan en tid har regeringen några organisationer för klimat och corona och man kan börja med välfärden igen,

Men regeringen har ingen omfattande välfärdsplanering vad jag kan se, Jag har länge föreslagit regeringen att ordna hushållsverksamheterna som en grund för välfärden. Jag har föreslagit socialförsäkringsministern som ansvarig för hushållsverksamheterna eftersom socialförsäkringarna inte kan utformas utan kunskap om hushållsverksamheterna och vad de kostar.

Socialförsäkringsministrarna har dock inte förstått detta utan fortsätter i de gamla spåren och bara tycker om socialförsäkringarna utan att beakta hushållsverksamheterna på ett synligt sätt.

I dagens läge mellan de vänsteranknutna partierna och de borgerliga partierna betyder regeringens inställning svårigheter för vänsterpartierna att få tillräckligt många röster i valen nästa gång. Rent ut sagt missköter regeringen och vänsterpartierna politiken så att det är stor risk att de förlorar valen och vi återigen får åtta långa år med högerpartier vid makten.

De många människor som har låga inkomster och inte får några förbättringar kan inte se att det är någon mening med att rösta vänster.

Att göra det möjligt att få fler röster var ett av skälen till förslaget att öka bostadsbidraget för barnlösa ungdomar till att omfatta även åldrarna över 29 år upp till pensionsåldern. Det bostadsbidraget har funnits tidigare men tagits bort. Det finns ingen anledning att missgynna de äldre åldrarna. Att förbättra bostadsbidrag och bostadstillägg för pensionärer vid låga inkomster är nödvändigt.

Men för att vinna fler röster behövs mer. Välfärden beror i hög grad på det som händer i vardagen i hushållens verksamheter. Det behövs en välfärds politik för hushållsverksamheterna.

Från sidorna 59-64 i 40zo (Maj 2018)

Hushållsverksamheter. Vad man har och vad man gör i bostäderna.

Politikområdet för hushållens verksamheter är det viktigaste för välfärden, politikområdet som i regeringen tyvärr inte har någon minister.

SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.

SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.

SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Tele.

Vedeldning, vattenkraft, kärnkraft, solkraft, vindkraft, vågkraft, kolkraft, oljekraft, gaskraft.

SW . 645 Användning av inventarier o d.

SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d) m m

Här kan ingå umgänge och verksamheter i hemmet, o d.

Utveckling av det egna livet. Psykologi och sociologi-

SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.

SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

Här avses välfärdsförhållanden som anknyter till hushållsverksamheterna och inte välfärdsskapande service från institutioner som skolor, sjukhus, polis, myndigheter och särskilda byråkratier o d.

Regeringens ministrar ordnar institutioner o d, t ex sjukhus som ger service till hushållsverksamheterna.

Politikområden för politiken 1 oktober 2019

Regeringens ministerområden. <http://www.regeringen.se>

* Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.

* Allmänt om regeringens politik.

Statsminister [Stefan Löfven](#)

statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

* Europapolitik.

Politik för EU

EU-minister Statsrådsberedningen [Hans Dahlgren](#)

sb.registrator@regeringskansliet.se

* Utrikespolitik.

Politik för en utrikesminister.

Utrikesminister [Ann Linde](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Politik för juridik och migration.

Politik för en justitie-och migrationsminister.

Justitie- och migrationsminister [Morgan Johansson](#)

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Försvar.

Politik för en försvarsminister.

Försvarsminister [Peter Hultqvist](#)

forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Miljö och klimat.

Politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. Politik för klimat.

Miljö- och klimatminister samt vice statsminister [Isabella Lövin](#)

m.registrator@regeringskansliet.se [Miljödepartementet](#)

* Transporter och infrastruktur.

Politik för en infrastrukturminister.

Infrastrukturminister [Tomas Eneroth](#)

n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

* Energi- och digitalisering.

Politik för energi och digitalisering

Energi- och digitaliseringsminister [Anders Ygeman](#)

n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

* Landsbygdspolitik.

Politik för en landsbygdsminister.

Landsbygdsminister [Jennie Nilsson](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Internationellt utvecklingssamarbete. Bistånd.

Minister för internationellt utvecklingssamarbete. [Peter Eriksson](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Sjuk- och hälsovård o d.

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

Socialminister [Lena Hallengren](#)

socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d

Politik för en socialförsäkringsminister. som borde ha ansvar för hushållsverksamheter.

Socialförsäkringsminister [Ardalan Shekarabi](#)

socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

* Jämställdhet. Diskriminering. Segregation

Politik för jämställdhet och mot diskriminering och segregation

Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation [Åsa Lindhagen](#)

arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning.**

Politik för utbildning i skolor. Ungdomspolitik

Utbildningsminister Anna Ekström

utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Högre utbildning och forskning.**

Minister för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans

utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d. Demokrati. Idrott.**

Politik för en kultursminister. Med demokrati och idrott

Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar för idrottsfrågorna Amanda Lind

kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb.**

Politik för en arbetsmarknadsminister.

Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark

arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar.**

Politik för en näringsminister.

Näringsminister Ibrahim Baylan

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel.**

Politik för en handelsminister.

Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor Anna Hallberg

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**

Politik för en inrikesminister för brott och polis o d

Inrikesminister Mikael Damberg

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**

Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Finansminister Magdalena Andersson

finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister

Per Bolund

finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister Lena Micko

finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**

Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad

Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Gruppledare för S i riksdagen. annelie.karlsson@riksdagen.se

Karl-Petter Thorwaldsson. Ordförande i LO + ny LO

karl-petter.thorwaldsson@lo.se

Vänsterpartiledare Jonas Söstedt

Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>

Ulla Andersson, vänsterpartiet. <ulla.andersson@riksdagen.se>

Ordf. Annie Lööf. Centerpartiet.se, info@centerpartiet.se

Ordf. Nyamko Sabuni. Liberalerna.se, info@Liberalerna.se

Med på listan finns inte moderater, krisdemokrater och Sverigedemokrater som inte hyllar demokratin, motarbetar regeringen och vill störta den

Här en repetition av sidorna tidigare i början. **641- 642 Det börjar med maten.**

Till det kan räknas allt man stoppar i sig, bl a godis, sprit, tobak, droger. Man ska akta sig för farliga bakterier o d , inte äta för mycket. Äta mediciner o d. Vara vaccinerad. Anpassa sig efter sjukdomar o d. Inte äta malda elefantbetar så att djuren utrotas. Man ska röra på sig och hålla kroppen i form. Få lämplig mängd solljus.

Svenskarnas 10 miljarder måltider per år äts av alla åldrar med olika behov efter ålder och hälsotillstånd och hemma eller på arbetsplatser . skolor, på restauranger, på semesterar och resor på olika orter o s v.

Måltiderna ska vara näringsriktiga och ge avkoppling, gärna ihop med andra. Man kan laga maten själv eller äta det andra gjort.

Livsmedelsverket, folkhälsomyndigheten och socialstyrelsen har mycket att säga om detta.

Enligt ett TV-program om åldrandets hemligheter i kunskapskanalen den 4 mars 2018 kl 15.30 beror människornas livslängd i världen enligt omfattande forskningar till 25% på gener och till 75% på miljön, dvs vad vi äter, hur vi bor och arbetar, dvs levnadssätt.

Sedan detta skrevs har det inträffat stora förändringar. Fr o m mars 2020 har coronakrisen kommit och det har kommit mycket krav om hushållens beteenden med hänsyn till sjukdomar m m Det är så mycket att det kan vara lämpligt lägga hushållens förhållanden med hänsyn till det i området 640. Ansvarig för hushållsverksamheterna tycks nu bäst ligga på socialdepartementet, socialministern och socialförsäkringsministern.

643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

I genomsnitt bor det cirka 2 personer per bostad.

Antal hushåll 2013	
Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd

Enboende	2 rum
2 personer	3
Ensamförlälder och Samboende med 1 barn	3
2 barn	4
3 barn	5
4 barn	6

Finns samboende i hushållet.redueras rumskravet med ett rum.

Man bör observera att många utöver permanentbostaden har fritidshus o d. Många är trångbodda. Det finns hemlösa och många bor i olika slags provisorier eller vårdhem o d. Statistiken över bostadsbrist är dålig. Det sägs att det behöver byggas 700 000 bostäder.

Det som byggs bör uppfylla boverkets krav, man ska inte i panik bygga sämre. Dåliga bostäder finns det tillräckligt av.

Utöver själva bostaden med rum och kök o d behöver hushållen förvaringsutrymmen, bl a garage och uppställningsplatser för hushållens bilar. Samt lekplatser för barnen o d.

644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi m m.

Det finns uppgifter om sådant hos boverket.
Alla hushåll berörs av all energislag, bl a drivmedel till hushållens bilar. Energimyndigheten ger uppgifter om energi.
Med uppgörelsen om kärnkraften har det blivit mer klart om energiproblemen.

För bostädernas skötsel underhåll kan behövas hantverkare, i områdena för mänskliga verksamheter:

690 Allmänt.

691 Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68).

692 Byggnadsdelar.

693 Murning, betonggjutning o d.

694 Byggnadsträarbeten.

695 Olika slags byggnader och anläggningar.

696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d.

697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d.

698 Måleri-, glasmåsteri- och inredningsarbeten o d.

699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner.

SKR har bestämmelser om sopor o d.

645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

Möbler, belysningar, kylutrustningar radio, TV, mobiltelefoner, läsplattor, datorer, gräsklippare, cyklar, motorcyklar, bilar, köksapparater, hobbyutrustning, leksaker, symaskiner o s v, som behöver köpas och skötas.

Konsumentverket kan ha upplysningar om det.

646 Utveckling av de inre verkligheterna

Individens inre verklighet är det som finns i huvudet.

Individen vet nog inte själv allt hon har i huvudet, än mindre vet man vad andra har i huvudet. Det finns statistik om individernas utbildning i skolor o d och om kunnande och erfarenheter, men det säger inte mycket om vad kunskaper, åsikter o s v de har. Det finns forskningar med intervjuer där man försöker lista ut de inre verkligheterna, och det finns mycket spekulationer om det. Men på det hela taget är de inre verkligheterna mest okända för världen utanför. Man frågar och diskuterar för att få reda på kunskaper och åsikter. När man anställer folk görs intervjuer för att få veta om vad folk kan och tycker. Inför valen görs det opinionsundersökningar om väljarnas tycken . Så är läget.

Hushållsverksamheterna 641-645 och 647-649 handlar huvudsakligen om de materiella, yttre verkligheterna. Men en viktig resurs i hushållen är hushållsmedlemmarnas inre verkligheter, som är grunden för välfärden. Det vill säga att man uppfattar sig som en samhällsmedborgare som är minst lika mycket värd som alla andra.

På fritiden i hemmet bör man ha möjlighet att göra det man vill inom ramen för allmän moral så att man trivs. Man bör ha sociala kontakter och andra verksamheter så att de inre verkligheterna utvecklas , bl a med lämpliga kunskaper och värderingar om de ständigt pågående förändringarna i världen, och så att möjligheterna att anpassa sig och påverka andra utvecklas på lämpligt sätt.

Här handlar det om personlig hygien, kläder och hur vi umgås i hemmet med familj, släkt och vänner. Vi ser på TV, läser tidningar och böcker, skriver, har hund, katt, hobby med hantverk m m.
Vad gör arbetslösa och sjuka hemma hela dagarna?

Behöver de hjälp med att göra något nyttigt med tiden? Vad gör de

som på grund av sjukdom eller arbetslöshet o d inte har något arbete att gå till ? Och kriminella o d ?

Livsmedel o d , boende, vatten- och avloppsförjning, energitillgång, tillgång till prylar och pengar som ingår i områdena 641-649 är materiella resurser som måste kompletteras med välfungerande inre verkligheter som kan behandlas i område 646.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

- A1:** att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
- A2:** att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

- B1:** att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
- B2:** att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Välfärden beror av dessa fyra områden. Individernas inre verkligheter kan få det grundläggande utformat i förskolan, grundskolan och gymnasiet, men måste sedan under livet få kompletteringar i sina vardagliga verksamheter i hushållen.

Det räcker inte med att man har bostad, telefonledningar, telefoner. TV-abonemang, datorer, soffor, tidningar och skrivbord etcetera, det behövs också kunskaper för att kunna utnyttja det materiella, diskutera det med anhöriga och bekanta.

Som serviceområden till hushållen kan ses skolornas verksamheter.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Förbättringar av undervisningen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Slutsats:

Grundskolor och gymnasier måste ge barnen kunskaper om sig själva och sina beteenden och världens problem så att de kan leva väl ihop med andra och med demokratin kan förbättra levnadsförhållandena för sig själva och alla andra.

Religioner ger gammalmodiga bilder av världen och om hur man bör bete sig, som inte fungerar idag. Religionsämnet bör utvidgas till att omfatta levnadskunskap om hur man kan utveckla sig själv och om hur man bör samverka med andra.

Ämnet om samhällskunskap måste göras mer fullständigt i både grundskolor och gymnasieskolor. Kunskaper i hemkunskap bör förbättras i grundskolorna och förmedlas också i gymnasierna.

Det här gäller de svenska barnen och också de nyanlända, invandrarna, för vilket det är särskilt viktigt att läroplanerna ger en bra modern utbildning i de nämnda ämnena, som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen ska direkt hjälpa de enskilda individerna och hjälpa dem att på politisk väg förbättra välfärden för alla.

De utbildningar som nu nämnts för skolorna är utbildningar som bör ske hela tiden genom verksamheterna i hemmet.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne

med filosofi och psykologi kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé- och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv- och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Behandlas i nästa kapitel.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de använder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

"Regeringen. Mål för social omsorg

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg

Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning

Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Publicerad 25 september 2014 · Uppdaterad 26 mars 2015"

Socialdepartementet 30 juli 2020

Departementet bör lägga upp en organisation som handlar om välfärd i hushållsverksamheter.

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Frågor om individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och med frågor om premiepensionssystemet.

Områden

- [Folkhälsa och sjukvård](#)
- [Funktionshinder](#)
- [Socialförsäkringar](#)
- [Socialtjänst inklusive äldreomsorg](#)

Relaterad navigering

- [Socialdepartementets delar i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Utredningar och kommittéer](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

- [Överenskommelser inom sjukvård och omsorg](#)

Ansvariga statsråd

[Lena Hallengren](#)

Socialminister

[Ardalan Shekarabi](#)

Socialförsäkringsminister

Genvägar

- [Statens budget](#)
- [För äldre, sjuka och vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19](#)
- [Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av coronaviruset](#)
- [Statens överenskommelser med SKR](#)
- [Brexit och EUs framtida relation med Storbritannien](#)
- [Trygghet och livskvalitet för äldre](#)
- [Hållbara pensioner](#)
- [Vård i rörelse 2020](#)
- [Prenumerera på nyheter från regeringen](#)

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

Ditt urval ger **22** träffar av totalt **316**.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys utvärderar och analyserar såväl offentligt som privat finansierad hälso- och sjukvård, inklusive tandvård, samt vissa delar av socialtjänsten utifrån patienters och medborgares perspektiv. Den redovisar verksamheternas kvalitet och effektivitet samt utvärderar effekter av reformer och satsningar som regeringen gör.

från [Socialdepartementet](#)

Läkemedelsverket (LV)

Läkemedelsverket ansvarar för godkännande och kontroll av läkemedel, naturläkemedel och utövar tillsyn över medicintekniska produkter. Myndigheten ska se till att den enskilde patienten, hälso- och sjukvården samt djursjukvården får tillgång till säkra och effektiva produkter och att dessa används ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

från [Socialdepartementet](#)

Stiftelsen WHO Collaborating Centre for International Drug Monitoring

Stiftelsen WHO Collaborating Centre for International Drug Monitoring kallas också Uppsala Monitoring Centre (UMC).

Organisationen är en oberoende stiftelse som arbetar internationellt för patientsäkerhet och en säker och effektiv användning av läkemedel.

Stiftelsen tillhandahåller diverse tjänster och är involverad i vetenskaplig forskning. Verksamheterna grundar sig på en överenskommelse mellan Världshälsoorganisationen och Sverige.

från [Socialdepartementet](#)

Provinsialläkarstiftelsen

Provinsialläkarstiftelsens uppgift är att verka för provinsialläkarnas, det vill säga distriktsläkarnas, förkovran i yrket. Detta sker genom att stiftelsen arrangerar kurser med varierande innehåll för medlemmar i Svenska Distriktsläkarföreningen.

från [Socialdepartementet](#)

Systembolaget Aktiebolag

Systembolaget Aktiebolag har ensamrätt i Sverige på att sälja alkoholhaltiga drycker i detaljhandelsledet. Syftet är att minska de alkoholrelaterade problemen genom att alkohol säljs utan att styras av vinstintresse.

från [Socialdepartementet](#)

Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL)

Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) har till huvudsaklig uppgift att tillverka och tillhandahålla extemporeläkemedel och lagerberedningar, det vill säga läkemedel som är anpassade till en enskild patient, klinik, djur eller djurbesättning eller tillverkas i små serier.

från [Socialdepartementet](#)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket har till uppgift att pröva om ett läkemedel, en förbrukningsartikel eller en tandvårdsbehandling ska subventioneras av samhället. Myndigheten bidrar också till god service och tillgänglighet på apotek.

från [Socialdepartementet](#)

Statens institutionsstyrelse (SiS)

Statens institutionsstyrelse bedriver individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem och vuxna med missbruksproblem. Uppdraget är att ge dem som vårdas bättre förutsättningar för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet.

från [Socialdepartementet](#)

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har i uppdrag att göra oberoende utvärderingar av metoder och insatser inom hälso- och sjukvård, tandvård samt för metoder och insatser inom socialtjänsten och området funktionstillstånd/-hinder.

från [Socialdepartementet](#)

Socialstyrelsen

Socialstyrelsens uppdrag är att värna hälsa, välfärd och allas lika tillgång till god vård och omsorg. Verksamheten rör socialtjänst, hälso- och sjukvård.

från [Socialdepartementet](#)

Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten har ett nationellt ansvar för folkhälsofrågor. Myndigheten verkar för en god...

från [Socialdepartementet](#)

Den föreslagna organisationen om välfärd i hushållsverksamheter.

Den borde kunna utformas enligt det som nämnts om områdena 640- 649 och det som nämnts om bl a Sveriges kommuner och regioner, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Botadsministern och Boverket

Organisationen bör handla om planering: hur det var, hur det är, hur det kan bli och hur det bör bli. Det bör sluta med propositioner hur det bör bli och socialdepartementet bör ta hjälp av andra departement där det behövs.

640 är det första området som gäller hushållsmedlemmarnas hälsa, sjukdomar och skavanker efter kön och ålder, kropp och själ och beteende med hänsyn till det.

Här ingår det som hör till coronakrien, men det kan läggas i särskild del.

Utöver det finns mycket annat som bör behandlas. Andra sjukdomar och förhållanden. Sjukhusverksamheter o d ingår inte men väl tillgång till sjukhus på olika sätt på olika håll i Sverige. Regionerna och kommunerna kan ge anledning till förslag. Åldrarnas och köns olika förhållanden m m, diskriminering. Det är saker som socialdepartementet ska känna till.

641/642 gäller mat m m och servering. Och det gäller alla slags mathållningar. Hemma och på restauranger, i skolor, sjukhus, på arbetsplatser, korvkiosker o sv. Det gäller båda att laga och äta.

643 gäller boendet. Det är bostadsministrarnas område. Han lär mest vara intresserad av bostadsproduktionen. Här gäller det bostadsbehovet. Det sägs att det behöver byggas 700 000 lägenheter och då är bostadsbristen ett stort problem. Vilka lägenheter behövs och var och när och hur? Hur har hushållsmedlemmarna det i olika delar av landet? Det är många problem som bör behandlas.

644 gäller teknisk utrustning för vatten och avlopp, energi, telefon m m. Här får socialdepartementet ta hjälp av andra departement. Viktigt är bl a energiförsörjning med hänsyn till klimatet och bredband o d med hänsyn till att kopparnätet för telefoner avskaffas.

645 gäller hushållens har utrustning av olika slag. Text cyklar, bilar TV-apparater och möbler. Det finns nog mycket att säga om det.

646 gäller kläder och personlig hygien men bör utvidgas till att gälla umgänge och samvaro med nära, kära, familjemedlemmar och vänner, titta på TV, höra radio, läsa tidningar och böcker, syssla med hobbyer och fritidsintressen av alla slag. Att utveckla de inre verkligheterna.

Här kan socialdepartementet behöva hjälp från andra departementet t ex kulturdepartementet. Det är verksamheter som i stort sett inte ingår departementens ansvar. Socialdepartementet har här en stor uppgift i att reda upp hushållsverksamheterna i 646 och ge bra förslag.

647 gäller allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Socialförsäkringsministern bör reda ut socialförsäkringarnas utformning med hänsyn till levnadskostnaderna, vilket inte gjorts och inte görs nu. Och finansministern bör reda ut förhållandet mellan inkomstskatter och levnadskostnader. Något som senast behandlats i

Sven Winnell 22 juli 2020:

Brysselavtalet, Sverige från franska revolutionen 1789. Skattereformer, levnadskostnader, bostadsbidrag som kompensation för för höga inkomstskatter. Utrikes och inrikes DN-artiklar 1-17 juli 2020

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzzh.pdf>

Innehåll:

- 5 **Kapitel 1: Brysselavtalet och Sverige från franska revolutionen 1789 fram till slutet av 1970-talet, skattereformer, levnadskostnader, underskott och överskott i hushållsbudgetarna, bostadsbidrag som kompensation för för höga inkomstskatter. Och det partierna glömt.**
- 6 Brysselavtalet är början på en ny historia
- 8 Ledare: EU:s principer fick vika för coronamiljarderna
- 10 Sverige från franska revolutionen 1789 fram till slutet av 1970-talet
- 13 Sveriges regeringar under 100 år
- 15 Kompensation vid de lägsta inkomsterna för alltför höga inkomstskatter till följd av låga grundavdrag.

16	1970 års skattereform	47	Varken regeringen, myndigheterna eller de politiska partierna har några offentliga redovisningar om pensionärernas levnads-kostnader, i förhållande till inkomster, skatter och bidrag som gör att det går att bedöma skäligheten i de regler som gäller.
17	1990 års skattereform	47	Skatteverket.se
17	Levnadskostnader	48	Finanspolitiska rådets skatteförslag
21	Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.	50	Regeringen, politiska partier och politiska organisationer o d klarar för det mesta att hitta politiska problem och förslag, men en del saker känner de inte till eller bryr sig om.
23	Nyss har nämnts om kapital		Inom projektet om samhällsplaneringens problem har hittats saker som andra försummat. Påminnelser om sådant har gjorts i dokumentet 15 maj 2020 som regeringen fått men inte tycks ha uppfattat.
23	Levnadskostnader 2020		Ministrarna bör sätta sig in i problemen och åtgärda. Ladda hem dokumentet och begrunda påminnelserna i kapitel 1.
30	Underskott och överskott i hushållsbudgetarna		
40	Innehåll i: Sven Winnell 22 april 2019: Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa. Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019. http://winnell.com/omr36-39zzzzze.pdf	51	<u>Kapitel 2: DN:s huvudledare och DN:s debattartiklar 1-17 juli 2020</u>
44	Barnfamiljer med bostadsbidrag. Förslag för 2019	116	<u>Kapitel 3: Utrikes och inrikes DN-artiklar 1-17 juli 2020</u>
44	Bostadsbidrag för barnlösa i åldrar över 29 år upp till pensionsåldrar. Förslag för 2019	117	Utrikes DN-artiklar 1-17 juli 2020
46	Socialförsäkringsbalken	964	Inrikes DN-artiklar 1-17 juli 2020. Börjar på sidan 964
46	Bostadstillägg och garantipension för pensionärer. Verkan av kapital		-1940

648 gäller städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de använder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 gäller personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

Att leka med barn kan kanske hellre ingå i område 646.

Boendet i område 643 gäller huvudsakligen friska personer, både unga och gamla. Bl a noende i kommunala boenden utan särskild bohjälp. Om pensionärer har bohjälp kan det snarare höras till område 649.

Det som nu nämnts om områdena 640-649 är i stort sett det som bör ingå i socialdepartementets organisation om välfärd i hushållens verksamheter.

Det bör följas av propositioner som innehåller fasta förslag som ger styrka åt regeringen välfärdspolitik. Men det är så många saker att det nog inte ryms i en enda proposition. Delas det upp kan man missa det samlade uttrycket för regeringens politik om hushållsverksamheterna. .

Därför bör en samlande information om hushållsverksamheterna finnas på regeringens hemsida. En information om områdenas olika innehåll utformad så att man ser sambandet mellan områdena, att det gäller hushållens egna verksamheter.

För den totala välfärdspolitiken komplettera välfärden med politiken för institutionerna utanför hushållen: skolor, sjukhus. kollektiva kommunikationsmedel, domstolar, polis. klimatpolitik, försvarsmakten, kommunernas, regionernas. länsstyrelsernas och myndigheternas verksamheter o s v.

Man ska kunna klicka sig in på regeringens hemsida, regeringen.se, och kunna läsa att regeringen bryr sig om att vi har det bra i våra vanliga verksamheter i hemmet.

Inkomstskatterna för de lägsta inkomsterna måste förbättras. De enda som har förmögenhetsskatt nu är de som har låga inkomster av socialförsäkringar. det måste bort. L och C bör acceptera det och att marknadshyror inte införs, att hyreslägenheter subventioneras och att fastighetsägare inte får höja hyrorna orimligt genom onödiga ombyggnader.

Webbkarta för Sveriges kommuner och regioner. SKR.se

Webbkartan visar alla sidor som finns på webbplatsen.

- Arbetsgivare, kollektivavtal

- Ansvar vid epidemi- eller pandemiutbrott

- Arbetsmiljö

- Arbetsmiljöansvar

- Arbetsmiljöansvar, arbetsgivare

- Arbetsmiljöansvar, förtroendevalda

- Partsarbete inom arbetsmiljö

- Roller

- Arbetsmiljörådet

- Arbetsmiljöutbildning

- Arbetsmiljöverket, tillsyn

- Inspektioner under 2020-2021

- Avtal om samverkan och arbetsmiljö

- Forskning och utveckling

- Friskare arbetsplatser

- Styrning och ledning

- Stödpaket till lokal nivå
- Stärka chefers förutsättningar
- Bättre användning av företagshälsovården
- Ta vara på medarbetarnas engagemang
- Stärkt samverkan rehabprocessen
- Nya vägar tillbaka
- Verksamhetsspecifika insatser
- Fysisk arbetsmiljö
 - Ergonomi
- Hot och våld
- Organisatorisk och social arbetsmiljö
 - Friskfaktorer
 - Hot och våld
 - Kränkande särbehandling
 - Organisatorisk och social arbetsmiljö i skolan
- Rehabilitering, arbetsanpassning
 - Lagar, rehabilitering
- Sjukfrånvaro, läkarintyg
- Systematiskt arbetsmiljöarbete

- - Checklista
 - Upphandling företagshälsovård
 - Värmebölja
- Arbetsrätt, lagar
 - Anställning
 - Anställningens ingående
 - Anställningens upphörande
 - Avskedande
 - Företrädesrätt, återanställning
 - Uppsägning, arbetsbrist
- Uppsägning, personliga skäl
 - Anställningsformer
 - Under anställningen
- Diskriminering
 - Aktiva åtgärder
- Förhandling MBL
- Lagar, anställning
- Rehabilitering, ansvar
 - Arbetslivsinriktad rehabilitering
- Råd och stöd

- - Verksamhetsövergång
 - Kollektivavtalsfrågor
- Avtalsrörelse
 - A-Ö om avtalsrörelse
 - Frågor och svar
 - Förhandlingsorganisation
- Chefs- och ledarskap
 - Chefsförsörjning
 - Forskning, utveckling
 - Leda för Resultat, socialtjänst
- Film och handbok
- Inspireras av andra
- Kommunpresentationer
- Uppföljning
- Toppledarprogrammet
- Pedagogik
- Programledning
- Förtroendevaldas arbetsgivaransvar
- Arbetsmiljö
- Utbildningspaket förtroendevalda

- Jämställdhet
- Kompetensförsörjning
- Lönepolitik
 - Strategiskt lönepolitiskt arbete
 - Långsiktighet och dialog
 - Lönepolitik - ett redskap för styrning
- Mångfald
- Internationellt, EU
 - Sociala dialogen
 - Organisationer, sociala dialogen
- CEEP Sverige
- Kollektivavtal
 - Allmänna bestämmelser (AB)
 - Äldre avtal
 - Karensavdrag
 - Försäkringar
 - Förtroendevalda
 - Huvudöverenskommelse (HÖK)
 - Kompetens- och omställningsavtal
 - Krislägesavtal

- [Lönekollektivavtal vid sidan av HÖK](#)
- [Pensioner](#)
 - [Förtroendevalda](#)
 - [Äldre pensionsavtal](#)
- [Råd och stöd](#)
- [Övriga kollektivavtal](#)
 - [Samverkansavtal](#)
 - [Chefsstöd](#)
 - [Ansvar att förverkliga samverkan](#)
 - [Samverkanskultur](#)

- [Stödmaterial, samverkansavtalet](#)
- [Lönebildning](#)
 - [Arbetsidentifikation, AID](#)
 - [Kommentar till löneavtalet](#)
 - [Lokal lönebildning](#)
 - [Varför lokal lönebildning](#)
 - [Lönelänken](#)
 - [Lönestruktur](#)
 - [Arbete](#)
 - [Individen](#)

- - Marknaden
 - Partsgemensamma arbeten
 - Strategisk kompetensförsörjning
 - Utvecklad lokal lönebildning
 - Workshop lönespridning
 - Personal- och kompetensförsörjning
 - Förskola och skola
 - Fritidshem
 - Förskola
 - Partsgemensamt arbete
- Personalstatistik över lärare
- Skola
- Heltid
- Heltidspaket
- Hälso och sjukvård
- Bemanningstrend inhyrd personal
- Överenskommelse, utvecklade förutsättningar för vårdens medarbetare
- Kompetenslyft till äldreomsorgen
- Nyanländas kompetens

- - Resurser och material
 - Hälso- och sjukvård
 - Skola och förskola
 - Språk i arbetslivet
 - Snabbspår och jobbspår
- Rekryteringsstrategier för välfärdsjobben
 - Använd kompetensen rätt
 - Breda rekryteringen
 - Anställa personer med funktionsnedsättning
 - Dela upp arbetet
- Erfarenhet av att anställa en person med funktionsnedsättning
- Rekrytera och matcha
- Tillgängliga arbetsplatser
- Fler män till välfärden
- Fler män till förskolan
- Fler jobbar mer
- Förläng arbetslivet
- Lärande exempel
- Marknadsför jobben

- [Skapa engagemang](#)
- [Underlätta lönekarriär](#)
- [Utnyttja tekniken](#)
- [Visa karriärmöjligheterna](#)
- [Räddningstjänst i beredskap](#)
- [Socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård](#)
- [Studentmedarbetare](#)
- [Yrkeshögskola, rekrytering](#)
- [Sveriges Viktigaste Jobb](#)
- [Uppföljning, analys](#)

- [Hållbart medarbetarengagemang, HME](#)
- [Enkätfrågor HME](#)
- [HME-enkäten på engelska](#)
- [Frågor och svar](#)
- [Goda exempel](#)
- [Redovisning i Kolada](#)
- [Lönelänken](#)
- [Personalnyckeltal](#)
- [Statistik, personal](#)

Demokrati, ledning, styrning

- Digital kompetensutveckling
 - Leda för digital utveckling
 - Digitalisering som en del i styrningen
 - Mål och vision
 - Verksamhetsutveckling med digitalisering
 - Jakten på den perfekta digitaliseringen
 - Överenskommelsen
 - Kartläggning av behov och stöd
- Driftformer, valfrihet
 - Avtalssamverkan
- Gemensam nämnd, kommunalförbund
- Kommunala företag (bolag)
 - Principer, styrning kommun- och regionägda företag
 - Revision, kommunala företag
 - Underlag, mallar, bolagsordning, ägardirektiv
- Privata utförare, konkurrens
 - Huvudman, ansvarsfördelning, roller
 - Konkurrensneutralitet
 - EU- och konkurrensrättens betydelse

- Likabehandling i valfrihetssystem
 - Offentlig säljverksamhet
 - Styrning i valfrihetssystem
 - Tillståndsplikt, anmälningsplikt
 - Utmaningsrätt
 - Kommuner som har utmaningsrätt
 - Valfrihetssystem och ersättningsmodeller
 - Hälso-och sjukvård
 - Ersättningsmodeller, hälso-och sjukvård
- Ersättningsmodeller i primärvård
 - Fast ersättning
 - Riskjustering för socioekonomi
 - Riskjustering sjukdomsbörda, ACG
 - Rörlig ersättning
 - Övriga ersättningar
 - Ersättningsmodeller i specialiserad vård
 - Valfrihetssystem i regioner, beslutsläge

- Vårdvals nätverket
 - Social omsorg
 - Ersättningssystem
 - Ersättningssystem, hemtjänst 2019
 - Nätverk, utveckling valfrihetssystem
 - Valfrihetssystem i kommuner, beslutsläget 2020
 - Valfrihetssystem, information och stödmaterial
 - EU, internationellt
 - EU, kommuner och regioner
- EU:s fonder och program
 - Sektorsprogram
 - Struktur- och investeringsfonder
 - Kommun- och regionförbund, Europa
 - Lär andra om EU
 - Prioriterade EU-frågor, SKR
 - Europa 2020-strategin
 - Europarådet, CLRAE
 - CLRAE:s arbete
 - Kommunal självstyrelse,

- [konventionen](#)
 - [Svenska delegationen](#)
 - [Internationella samarbeten](#)
 - [Internationella projekt](#)
 - [Kommunala partnerskap](#)
 - [Vänorter](#)
 - [Organisationer, nätverk](#)
 - [Regionkommittén](#)
 - [Regionkommitténs arbete](#)
 - [Svenska delegationen](#)
- [Utskott, Regionkommittén](#)
 - [Stöd, internationellt arbete](#)
 - [Svenska regionkontor, Bryssel](#)
 - [Medborgardialog, delaktighet](#)
 - [Demokratiresan – en podcast om demokrati](#)
 - [Medborgardialog](#)
 - [Dialogguiden](#)
 - [Medborgarbudget](#)
 - [Nätverk medborgarbudget](#)
 - [Medborgardialog i komplexa frågor](#)

- - Nätverk medborgardialog för integration
 - Nätverk förtroendevalda
 - Nätverk tjänstepersoner
 - Utveckla samhällskontrakt
 - Medborgarskapsceremonier
 - Samverkan, civilsamhället
 - Nätverk civilsamhälle
 - Remissvar, Idéburen välfärd SOU 2019:56
 - Mänskliga rättigheter, jämställdhet
- Barnets rättigheter
 - Barnkonsekvensanalys
 - Barnkonventionen blir svensk lag
 - Genomförande av barnkonventionen
 - Framgångsfaktorer
 - Implementeringsnycklar, uppföljning
 - Tillämpningsnycklar, verksamheter
 - Nätverk barnets rättigheter
 - Stödstrukturer, modeller

- Barnrättsforum Skåne
 - Effekter av barnrättsstrategernas arbete
- Emmaboda kommun
 - Ledningen i Emmaboda kommun om arbetet med barnets rättigheter
- Karlstads kommun
- Utbildningar barnets rättigheter
 - Lärande samtal om barnets rättigheter
- Öva barnets rättigheter, kortlek
- Jämställdhet
 - CEMR-deklarationen
 - En jämställd arbetsgivarpolitik
 - Jämställt föräldraskap
 - Sexuella trakasserier
 - Jämställd sjukskrivning
 - Kvinnor som toppolitiker
 - Modellkommuner/regioner
 - Frågor och svar, Modellkommuner/Modellregioner

- Modell för benchmarking
- Män och jämställdhet
- Nätverk, jämställdhet
- Vägledning, jämställdhetsintegrering
- Kvinnofrid
 - Detta tycker SKR, kvinnofrid
 - Framgångsfaktorer, kommuner
 - Förändringsarbete, våldsutövare
 - Kvinnofridsarbete, omfattning och regelverk
 - Kvinnofridsnätverket
- Kvinnofridssatsning 2018-2020
- Nationellt kunskapsstöd, kvinnofrid
- MR i styrning och ledning
 - MR-kommun/region, plattform
 - MR-städer, uppsatser
 - Nätverk, mänskliga rättigheter
 - Uppföljning, nyckeltal inom MR
- Nationella minoriteter
 - Frivillig ansökan, förvaltningsområden
- Rasism, diskriminering

- - Nätverk mot rasism och diskriminering
 - Verktygslåda för lika rätt
- Politisk styrning, förtroendevalda
 - Fullmäktige, styrelser och nämnder
 - Fullmäktige, uppdrag och utveckling
 - Fullmäktiges program, privata utförare
 - Exempel, fullmäktiges program
 - Stöd till fullmäktiges arbete
 - Styra blocköverskridande och i minoritet, forskning
- Styrelsens och nämndernas ansvar
 - Fusk, oegentligheter, korruption, intern kontroll
 - Intern kontroll
 - Motverka fusk och oegentligheter
 - Förebygga
 - Leta
 - Agera
 - Motverka korruption
 - Mot mutor och jäv
 - Uppförandekod offentligt ägda

- företag
 - Överenskommelse, vårdsektorn
 - Utbildningsstöd, motverka korruption
 - Överenskommelse byggsektorn
 - Förtroendevalda i kommuner och regioner
 - Hot, hat, våld mot förtroendevalda
 - Forskning, konsekvenser
 - Förebyggande arbete och exempel
 - Hot mot politiker och jämställdhet
- Hot och hat i digitala miljöer
 - Nättroll och internetkunskap
 - Lagstiftning mot hot, hat, våld
 - Stöd vid händelser av hot, hat, våld
 - Utbildning och utbildningsmaterial
 - Frågor och svar om hot, hat, våld
- Kommunalt självstyre, så styrs kommunen och regionen
 - Därför är självstyrelse bra
 - Fakta om kommunal självstyrelse

- [Så styrs kommunen](#)
- [Så styrs regionerna](#)
- [Bestämmelser som skyddar självstyrelsen](#)
- [Stads- och kommunhistoriska institutet](#)
- [Styrning av offentligt finansierad verksamhet](#)
- [Kommunutredningen](#)
- [Politiskt ledarskap](#)
 - [Att leda under coronapandemin](#)
 - [Ledarprogram för toppolitiker](#)
- [Mentorprogram](#)
- [Podcast om politiskt ledarskap](#)
- [Samarbete, arbetsfördelning mellan politiker och chefer](#)
 - [Processledare](#)
- [Toppolitiker och kvinnor](#)
 - [Mentorer internationellt ledarprogram](#)
 - [Statistik](#)
- [Revision](#)
 - [Ansvarsprövning](#)

- Det kommunala ansvarssystemet
- Frågor och svar om ansvarsprövning
- Att vara förtroendevald revisor
 - Reglemente och arbetsordning
 - Revisorerna anlitar sakkunniga
 - Revisorernas oberoende
- Fakta om revisorer och ekonomi
- God revisionssed
 - Revisionsberättelse, rapporter
 - Revisionsprocessen
- Offentlighet, sekretess, dokumenthantering
- Revision i kommunala företag
 - Lekmannarevision i aktiebolag
 - Revision i stiftelser och övriga företagsformer
- Upphandling revisionstjänster
 - Upphandling finansiell revision, kommunala företag
 - Upphandling sakkunniga
- Stöd för att styra och leda
 - Att leda för resultat

- [Leda i förändring](#)
- [Organisations- och samhällskultur](#)
 - [Sverigestudien](#)
- [Verksamhetsutveckling med brukare](#)
- [Att styra för resultat](#)
 - [Kommunkompassen, utvärderingsverktyg](#)
 - [Kvalitetspris, Sveriges KvalitetsKommun](#)
 - [Utvärderingsrapporter, kommunkompassen](#)
 - [Ledningssystem, systematiskt kvalitetsarbete](#)
- [Mål- och resultatstyrning](#)
 - [Modell samverkan, nya perspektiv](#)
 - [Nätverk för resultat](#)
 - [Tillitsbaserad styrning](#)
- [Kommunens Kvalitet i Korthet](#)
 - [Det här är KKiK](#)
 - [Exempel, se hur andra gör](#)
 - [Inför mätning, arbetsmaterial](#)
 - [KKiK 2020](#)
 - [KKiK resultat 2019 och 2018](#)

- [Beställargrupper, nätverk](#)
- [Det här gör SKR](#)
- [Hållbar upphandling](#)
- [Innovation, se hur andra gör](#)
 - [Exempel, se hur andra gör](#)
- [Juridisk rådgivning, upphandlingsregler](#)
 - [E-upphandling](#)
- [Praktiskt stöd, verksamhetsområden](#)
- [Strategisk upphandling, försörjningsstrategi](#)
 - [Egenvärdering för inköp och upphandling](#)
- [Inför upphandling, checklista](#)
- [Nätverk, upphandling som strategisk styrning](#)
- [Uppföljning upphandlingskontrakt](#)
- [Överlämna verksamhet, LOU eller LOV](#)
 - [Likheter och skillnad i upphandling, LOU och LOV](#)
 - [Lär om lagar för offentlig upphandling](#)
- [Upphandlingsprocessen, upphandlingsdokument](#)
 - [Checklista upphandlingsdokument, LOU](#)

- - Samverkan, leverantörer och utförare
 - Upphandlingsdokument, krav
- Val, maktfördelning
 - Förstärkt folkinitiativ, folkomröstning
 - Informationspåverkan
 - Så går valen till
 - Extra val
 - Fördelning av platser i nämnder
 - Digital tjänst för beräkning av mandatfördelning
 - Exempel på hur platser kan
- fördelas i en nämnd
- Kommunala valprocesser
 - Exempel på valprocesser, kommuner
- Kommunalt partistöd
- Valdeltagande
 - Valinformatörer
- Valresultat, styren
 - Styre i kommuner efter valet 2018
 - Styre i regioner efter valet 2018
 - Styre och maktfördelning 1994-2018

- Våldsbejakande extremism
 - Lokalt arbete, exempel
 - Exempel, arbete mot extremism
 - Råd för lokaluthyrning
 - Socialtjänstens roll mot extremism

Ekonomi, juridik, statistik

- Ekonomi
 - Ekonomirapporten
 - Om Ekonomirapporten
 - Presentationer och infografik

- Tidigare utgåvor av Ekonomirapporten
- MakroNytt
- Bokföring och redovisning
 - Lag om kommunal bokföring och redovisning
 - Kommun-Bas
 - Region-Bas
- Budget och planering
 - Arbetsgivaravgifter
 - Beskattningsutfall

- [Folkmängdssiffror](#)
- [Prisindex](#)
- [Propositioner ekonomi](#)
- [Skatter och bidrag, kommuner](#)
 - [Folkmängd 1 januari](#)
 - [Uppdatering kommuner](#)
- [Skatter och bidrag, regioner](#)
 - [Uppdatering regioner](#)
- [Skatteunderlagsprognos](#)
 - [Prognosunderlag för kommuner](#)
- [Prognosunderlag för regioner](#)
- [Statsbidrag](#)
 - [Specificering av vissa statsbidrag](#)
 - [Ansvarig myndighet för olika riktade statsbidrag](#)
 - [Om riktade statsbidrag till skolan](#)
 - [SKR vill ha färre riktade statsbidrag](#)
 - [Informationsansvariga statsbidrag](#)
 - [Tillskott av statsbidrag under 2020](#)

- Finansfrågor
- Finansieringsprincipen
- God ekonomisk hushållning
 - Regler och principer för god ekonomisk hushållning och RUR
 - SKR:s Analysgrupp
- Pensionskostnader
- Sektorn i siffror
- Utjämningsystem
- Välfärdens långsiktiga finansiering
- Juridik

- Civilrätt
 - Avtal om trafikskadeersättning
 - Bluffakturor
 - Bostadsaktiebolag, kommunala
 - Kommunala företag
 - Förstärkt uppsiktsplikt för kommunstyrelsen
 - Upphovsrätt
 - Avtal för kommuners musikanvändning
- EU-rätt
 - Moderniseringen av

- statstödsreglerna
- Utsatta EU-medborgare
 - Utsatta EU-medborgare - frågor och svar
- Fastighetsrätt, allmän och speciell
 - Försäljning och köp av fastigheter
 - Ledningar i kommunal mark
 - Miljörätt
 - PBL
- Hälso- och sjukvård, skola, socialtjänst
 - Hälso- och sjukvårdsjuridik
- Skoljuridik
- Socialrätt, LSS och assistansersättning
- Kommunalrätt
- Offentlighet, sekretess, arkiv
 - Arkiv- och dokumenthantering
 - E-arkiv, ramavtal
 - Elektroniska handlingar
 - Samrådsgruppen
 - Skolhandlingar
 - Dataskyddsförordningen, GDPR

- [Frågor och svar om GDPR](#)
- [Grundutbildning, GDPR](#)
- [Informationsinsatser kring dataskyddsförordningen](#)
 - [Allmänt om dataskyddsförordningen](#)
 - [Ansvar, sanktionsavgifter och riskreducering](#)
 - [Checklista dataskyddsförordningen, GDPR](#)
 - [Cirkulär om dataskyddsförordningen](#)
- [Dataskyddsbud](#)
- [Fördjupning inom specialområden](#)
 - [GDPR för kommunikatörer](#)
- [GDPR och informationssäkerhet](#)
- [Nätverk och dela material](#)
- [Personuppgiftsansvarig](#)
- [Personuppgiftsbiträde](#)
- [Webbinarier om GDPR](#)
- [Integritetsutredningar](#)

- Skatterätt
 - Fastighet, moms
 - HVB
 - Kommissionens översyn av momsen
 - Momsersättning
 - Övrigt, moms
 - Övrigt, skatt
- Upphandling
 - E-handel och e-upphandling
- Överförmyndarjuridik
- Rättsosäker lagstiftning om gode män
- SKR tycker: Gör om systemet med gode män och överförmyndare
- Statistik
 - Hitta statistik
 - Ekonomi- och verksamhetsstatistik
 - Privata läkare, fysioterapeuter, ersättning
 - Kolada
 - Kostnad per patient, KPP
 - KPP Somatik

- [KPP Psykiatri](#)
- [KPP Databas](#)
 - [Insamling av KPP-data](#)
- [Om KPP](#)
- [Personalstatistik](#)
 - [Personalen i siffror](#)
 - [Tabeller Kommunal personal 2019](#)
 - [Tabeller Regionanställd personal 2019](#)
 - [Sjukfrånvaroredovisningen](#)
- [Personaltäthetsmodellen](#)
- [Kommunal befattningskod](#)
- [Insamling av personalstatistik](#)
- [Löner](#)
- [GDPR och personalstatistiken](#)
- [Om statistiken](#)
- [Statistikinsamling, enkäter](#)
 - [Könsuppdelad statistik](#)
 - [Vilka enkäter behöver man besvara?](#)

Hälsa, sjukvård

- E-hälsa
 - Aktörer
 - Det här gör SKR inom eHälsa
 - Digitala vårdtjänster
 - Framtidens vårdinformationsmiljö
 - Digitala vårdtjänster i primärvården
 - Digitala utomlänskontakter 2019
 - Digitala vårdmöten med läkare, studie
 - Ersättningar, digitala vårdtjänster i primärvården
- E-hälsa, socialtjänsten
 - Internetbaserat stöd och behandling
 - Användning, stöd- och behandlingsprogram
 - Digital Min vårdplan, cancervården
 - Nationell kompetensgrupp
 - Organisering, implementering
 - Upphandling, upphovsrätt
 - Utlåtanden, internetbaserade stöd- och behandlingsprogram
 - Värderingsmallar, internetbaserade stöd- och behandlingsprogram

- Nationella insatser, utveckling
- Standardisering, informatik
 - Gemensamt ramverk
 - Resultat, tidigare projekt
 - Infrastruktur
 - Kvalitetsrapportering
 - Ordnat införande, digitala tjänster
- Vision e-hälsa 2025
- Folkhälsa
 - Metoder och verktyg

- Verktygslåda, öppna jämförelser
 - Kommunikation, dialog
 - Kommunikationsplan
 - Mallar, verktygslådan
 - Planering
 - Uppföljning och analys
 - Samla ihop informationen
 - Fokusera
 - Sök orsaker
 - Dra slutsatser

- - Förslag till åtgärder
 - - Nätverk och samarbeten
 - SKR:s arbete med folkhälsa
 - Social hållbarhet, mötesplats
 - Vägledning systematiskt folkhälsoarbete
 - Kunskapsstöd, vård och behandling
 - - Cancervård
 - Nivåstrukturering
 - Regionala cancercentrum
 - Överenskommelse, cancervård
- - Förlossningsvård, kvinnors hälsa
 - - Graviditetsenkäten
 - Kartläggningar unga och kvinnors hälsa
 - Regionernas insatser kvinnors hälsa
 - Överenskommelse för att främja kvinnors hälsa
 - Fördelning av medel, 2020
 - Kvalitetsregister, nationella
 - Medicinteknik
 - Medicintekniska produkter, hjälpmedel

- Förskrivning av hjälpmedel
- Stöd och verktyg hjälpmedel
- Nytt medicintekniskt regelverk
- Nationell plattform, jämlik hälso-och sjukvård
- Primärvård, nära vård
 - Arena för lärande och experimentering Nära vård
 - Exempel, nära vård
 - Nationellt kliniskt kunskapsstöd
 - Patientkontrakt
- Införandestöd, patientkontrakt
- Extra medel för tester av patientkontrakt
- Metodstöd, uppföljning
- Presentationsmaterial om Patientkontrakt
- Nätverk och forum patientkontrakt
- Patientkontrakt i var dags möte
- Sammanhållen planering på 1177
- Uppdrag till regionerna

- [Personcentrerad vård](#)
- [Podcast Nära vård](#)
- [Primärvårdskvalitet, uppföljning](#)
- [Tillgänglighet, primärvården](#)
 - [Verksamhetsstöd utökad uppföljning i primärvården](#)
 - [Frågor och svar om utökad uppföljning i primärvården](#)
- [Uppföljning Nära vård](#)
- [Utredning, nära vård](#)
- [Överenskommelse om en God och nära vård](#)
- [Utveckling av den nära vården med fokus på primärvården](#)
- [Ökad tillgänglighet i barnhälsovården 2020](#)
- [Samordnad individuell plan, SIP](#)
 - [Röster om SIP](#)
 - [SIP för äldre](#)
- [System för kunskapsstyrning](#)
- [Tandvård, regionerna](#)
 - [Regionernas tandvårdsstöd](#)
 - [Specialisttandläkare](#)

•	<u>Tillgänglighet i vården, vårdgarantin</u>	•	<u>Överenskommelse 2020</u>
•	<u>Uppföljning ledtider, patologi</u>	•	<u>Läkemedel</u>
•	<u>Modell uppföljning klinisk patologi</u>	•	<u>Kliniska prövningar</u>
•	<u>Utökad uppföljning specialiserad vård</u>	•	<u>Kostnader, läkemedel</u>
•	<u>Frågor och svar specialiserad vård</u>	•	<u>Överenskommelse läkemedelskostnader</u>
•	<u>Införandestöd uppföljning specialiserad vård</u>	•	<u>Nationell läkemedelslista</u>
•	<u>Kontaktpersoner utökad uppföljning specialiserad vård</u>	•	<u>Frågor och svar</u>
•	<u>Vården i siffror</u>	•	<u>Kontaktpersoner nationella läkemedelslistan</u>
		•	<u>SKR, Inera, nationella läkemedelslistan</u>

- [Samtyckesblanketter, HPV](#)
- [Samverkansmodell läkemedel](#)
- [Samverkansregler, vård och industri](#)
- [Strategi, läkemedel](#)
 - [Förbättrad läkemedelsinformation](#)
- [Webbutbildning, äldres läkemedel](#)
- [Patientinflytande](#)
 - [Hälso- och sjukvårdsbarometern](#)
 - [Nationell Patientenkät](#)
 - [Patientavgifter](#)
- [Patientlagen](#)
- [Utomlänsvård, riksavtal](#)
- [Patientsäkerhet](#)
 - [Mätning av skador i vården](#)
 - [Markörbaserad journalgranskning](#)
 - [Mätning, trycksår](#)
 - [Resultat, mätning trycksår](#)
 - [Mätning, basala hygienrutiner](#)
 - [Resultat mätning, BHK](#)
 - [Mätning, vårdrelaterade infektioner](#)

- - Resultat mätning VRI
- - Patientsäkerhetskultur
 - Hållbart Säkerhets Engagemang
 - Säkerhetskulturtrappan från A till E
 - Riskområden
 - Säker läkemedelsanvändning
 - Patientens övergångar
 - Kränkningar i vården
 - Fall och fallskador
 - Diagnostiska fel
- - Standardisering
 - Systematiskt patientsäkerhetsarbete
 - Analysverktyg kommunerna
 - Nationellt ramverk för patientsäkerhet
 - Patientsäkerhetsberättelse
 - Rutinkollen
 - Vårdrelaterade infektioner
 - Antibiotika, e-utbildning
 - Handhygien
 - Infektionsverktyget

- - [VRI Proaktiv](#)
 - [Värmeböljor, stöd inom vård och omsorg](#)
 - [Överbeläggningar](#)
- [Psykisk hälsa](#)
 - [Asylsökande och nyanlända, psykisk hälsa](#)
 - [Barn och unga, psykisk hälsa](#)
 - [Kraftsamling psykisk hälsa](#)
 - [Hälsofrämjande samhälle](#)
 - [Rustade individer](#)
 - [Hållbara stöd](#)
- [Delarenor, kraftsamling](#)
- [Delta Kraftsamling psykisk hälsa](#)
 - [Anmälan Kraftsamling Psykisk hälsa](#)
- [Material Kraftsamling psykisk hälsa](#)
- [Kraftsamlingsverkstad](#)
- [Mäns psykiska hälsa](#)
 - [Suicidprevention, män](#)
- [Nätverket för styrning och ledning av psykiatri](#)
- [Psykiatrisk vård](#)

- Stödlista för psykisk hälsa i kristid
- Äldre, psykisk hälsa
- Överenskommelse, psykisk hälsa
 - 2019 års enkäter för insatser inom området psykisk hälsa
 - Fakturering av stimulansmedel
 - Överenskommelse psykisk hälsa 2019
- Sjukskrivning och rehabilitering
 - Elektroniska läkarintyg
 - Hälso- och sjukvårdens intyg, projekt
- Nya intyg, medicinska underlag
 - Frågor och svar om intyg
- Samverkansytan, projekt
- Forskning
- Funktion för koordinering
 - Frågor och svar om koordineringsinsatser
 - Utbildningsmaterial och stöd
 - Filmer: Att arbeta som rehabiliteringskoordinator
- Försäkringsmedicin

- Ledning och styrning
- Utbildning, vägledning
- Försäkringsmedicinska utredningar
 - Frågor och svar om försäkringsmedicinska utredningar
- Jämställd sjukskrivning
- Rätt sjukskrivning, stöd
- Smärta och psykisk ohälsa
 - Utvärdering rehabiliteringsgarantin
- Överenskommelse 2020
- Strategi för hälsa
- Motivering till mål och indikatorer
- Mål och indikatorer till 2022
- Presentationsmaterial
- Webbsända studiebesök
- Verksamhetsutveckling, vård och omsorg
 - Metoder, verktyg, stöd
 - Mätningar
- Vård av personer från andra länder
 - Hälso- och sjukvård för asylsökande
 - Vård av EU/EES- och konventionspatienter, utlandssvenskar, övriga utländska

medborgare

Vård till personer utan nödvändiga tillstånd

Integration, social omsorg

Asyl- och flyktingmottagande, integration

Agenda för integration

Ansvarsfördelning, regelverk

Asylsökande

Den som får avslag

Ersättning

Gymnasielagen - uppehållstillstånd
för studier

Nyanlända

Frågor och svar om
ekonomiskt bistånd till
personer med
uppehållstillstånd

Rätten till tolk

Boende, bosättning

Frågor och svar om boende för
nyanlända

Regelverk för eget boende (ebo)

Ensamkommande barn och unga

Etableringsinsatser, SFI

Etableringsprogrammet

- [Frågor och svar om utbildningsplikten](#)
- [Snabbspår, nyanlända](#)
- [Svenska för invandrare, sfi](#)
- [Öppen förskola för språk och integration](#)
- [Hälso- och sjukvård](#)
- [Nyckeltal integration](#)
- [Samverkan](#)
 - [Metodstöd för lokala överenskommelser](#)
 - [Mötesplatser och information](#)

- [Projekt Hälsofrämjande etablering](#)
- [Rådet för integration i arbetslivet](#)
- [Ekonomiskt bistånd, försörjning](#)
 - [Automatisering, ekonomiskt bistånd](#)
 - [E-tjänst](#)
 - [Juridik och förändringsledning](#)
 - [Lärande exempel](#)
 - [SSBTEK, digital tjänst för ekonomiskt bistånd](#)
 - [Nytta med SSBTEK](#)
 - [Planer för utveckling](#)

- Styra och planera digitalisering
- Teknik och upphandling
- Utvecklingsprojekt, ekonomiskt bistånd
- Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd
- Bryta långvarigt biståndsmottagande
 - Arbetsmarknadsprogram och ersättningssystem, förslag
 - Bättre rehabilitering för personer som saknar SGI
 - Lokala exempel
 - Konferens: fokus ekonomiskt bistånd
- Utvecklingsprojekt: ekonomiskt bistånd
 - Nätverksmöten
 - Nätverksmöte 8, den 11-12 maj 2020
 - Projektets planering
 - Spridning av resultat
 - Webbutbildning
- Budget- och skuldrådgivning
 - Konsumentverkets rekommendationer
- Fakta och statistik

- - Lagar, regler
 - Felaktiga utbetalningar
 - Riksnormen
- Social omsorg
 - Barn och unga
 - Familjerätt
 - Kompetensutveckling
 - Dokumentation, barn och unga
 - Göteborgsmodellen, mäta arbetstyngd
- Stöd, svåra samtal
- Leda, följa upp och utveckla
 - Barns brukarmedverkan
 - Nyckeltal, barn och unga
 - Risk- och händelseanalys
 - Systematisk uppföljning, barn och unga
 - Verksamhetsöverskridande ledning
- Placerade barn och unga
 - Ensamkommande barn och unga

- Avvikna barn, misstanke om brott
- Kommunens ansvar
- Myndigheters ansvar
- Regelverk, mottagande ensamkommande barn
- Regionens ansvar
- Särskilt förordnad vårdnadshavare
- Överförmyndare, god man
 - God man, ensamkommande barn
- Familjehemsvård
 - Avtal, familjehem
 - E-tjänst, familjehem
 - Framgångsfaktorer vid rekrytering av familjehem
 - Omkostnadsersättning
 - Rekommendationer
 - Frågor och svar, arvode- och omkostnadsersättningar
- Hem för vård eller boende (HVB)

- Hälsa, placerade barn
 - Kontaktuppgifter
hälsoundersökningar
annan region
 - Stödboende 16-20 år
- Psykisk hälsa, barn och unga
- Regionala utvecklingsledare
 - Kontakt i länen
- SKR:s handlingsplan barn och unga
- Webbmöten, sociala barn- och ungdomsvården
- Digitalisering inom socialtjänsten
- Beställarnätverk socialtjänsten
- Dataskyddsförordningen, socialtjänst
 - Behandla personuppgifter
 - Incidentrapportering
 - Personuppgiftsbiträdesavtal
 - Radering och rättelse
 - Registerförteckning
 - Registerutdrag
 - Samtycke för att behandla personuppgifter
 - Sekretess och GDPR

- SMS och e-post
- SoLPUL och GDPR
- Övriga frågor
- Digitaliseringsinsatser, socialtjänsten
 - Kostnader, digitalisering socialtjänsten
- Tjänster, socialtjänstens digitalisering
- Utvärdera digitalisering
- Välfärdsteknik, social omsorg
 - Aktörer
- Beställarnätverk
 - Förstudie, innovationsupphandling
 - Vägledning, upphandling
 - Införandestöd, välfärdsteknik
 - Forskningsprojekt i Helsingborg
 - Upphandling av välfärdsteknik
 - Välfärdsteknik, bredband
 - Välfärdsteknik - informationssäkerhet

- - Välfärdsteknik - nyttorealisering
 - Välfärdsteknik och juridik
 - LEDA för smartare välfärd
 - Stimulansmedel välfärdsteknik 2018
 - Trygghetslarm
- Funktionshinder
 - Bättre hälsa
 - Personlig assistans
 - Positionspapper
- SIP – samordnad individuell plan
- Öppna jämförelser, funktionshinder
- Missbruk och beroende
 - Kontaktuppgifter missbruks- och beroendevård
- Nationell kunskapsstyrning, socialtjänst
 - Huvudmannagruppen
 - Nationella nätverk med regionala representanter
 - Nationella Yrkesresor
 - Nationell samverkan, NSK-S

- Partnerskapet, socialtjänst
 - Regional samverkan och stödstruktur, RSS
 - Socialchefsnätverket
 - Personcentrerad social omsorg
 - Individens behov i centrum, IBIC
 - Psykisk hälsa
 - Radikalisering, våldsbejakande extremism
 - Uppföljning, socialtjänsten
 - Systematisk uppföljning, våldsutsatta
 - Verksamhetssystem som stöd för
- uppföljning
 - Verksamhetsutveckling
 - Äldre
 - Avgifter
 - Läkemedel, äldre
 - Psykisk hälsa, äldre
 - Rekommendation, kvalitetsarbete äldreboenden
 - Stöd för arbete med rekommendationen
 - Filmer om att arbeta med rekommendationen

- Sammanhållen vård omsorg, äldre
 - Bättre liv för sjuka äldre
 - Samverkan vid utskrivning från sjukhus
- Särskilt boende, äldre
 - Prognos och planering, särskilda boenden
 - Utformning och forskning, särskilda boenden
- Webbsändningar, äldre- och funktionsnedsättningsfrågor
- Överenskommelse, äldreomsorg
 - Modellkommuner för

äldreomsorgens digitalisering

Näringsliv, arbete, digitalisering

- Arbetsmarknad, vuxenutbildning
 - Arbetsmarknadspolitikens omläggning
 - Lagar och avtal
 - Samverkan
 - Samverkan genom lagen om finansiell samordning - Finsam
 - Kommuner och arbetsförmedling i tätare samarbete
 - Arbetsintegrerande sociala företag

- - [Inspirationsdag](#)
 - [Lärande exempel](#)
 - [Upphandling som arbetsmarknadsverktyg](#)
- [Statistik, arbetsmarknad](#)
 - [Insamling av statistik till Kolada](#)
 - [Nationellt statistikverktyg för uppföljning av unga](#)
 - [Frågor och svar](#)
- [Särskilda insatser](#)
 - [Feriejobb 2020](#)

- [Vuxenutbildning](#)
 - [Internationellt perspektiv](#)
 - [Kompetensförsörjning och branschsamverkan](#)
 - [Regionalt yrkesvux](#)
 - [Studiestartsstöd](#)
 - [Svenska för invandrare \(sfi\)](#)
 - [Utbildningsplikt](#)
 - [Vuxenutbildningen i Sverige](#)
- [Digitalisering](#)
 - [Strategi för digital utveckling](#)

- [Arena, strategisk digital utveckling](#)
 - [Agilt arbetssätt i offentlig sektor](#)
 - [Fem samtal kring mätning av strategin för digital utveckling](#)
- [Ledning, styrning, organisation, digitalisering](#)
 - [Digitaliseringssnurran](#)
 - [Nyttorealisering](#)
 - [Nationellt nätverk för nyttorealisering](#)
 - [Samarbete SKR, Inera, Kommentus](#)
 - [Befintligt stöd och tjänster](#)
- [Bli delägare i Inera](#)
 - [Lista på kommuner som är delägare i Inera](#)
 - [Ägarråd](#)
 - [Video om Ineras verksamhet](#)
 - [Organisation](#)
 - [Stöd och tjänster under utveckling](#)
- [Samverkan för digitalisering](#)
 - [Dela Digitalt](#)
 - [Film: Samverkansformer för kommuner och regioner](#)

- - LEDA och Mittköping
 - Utlysningar
 - SKR:s verktyg för självvärdering
- Informationsförsörjning, digital infrastruktur
 - E-arkiv
 - Avropsstöd och checklista
 - E-legitimation
 - Behovet av e-tjänster i offentlig sektor ökar
 - eIDAS
 - Vägledningar, ramavtal, e-
- legitimation
- Grunddata och informationsutbyte
- Mina meddelanden
- Sakernas internet, IoT
- SKR:s öppna data
 - SKR:s verktyg för att publicera öppna data
 - Stöd, öppna data
- Säker digital kommunikation
 - Hämta personuppgifter digitalt
 - Checklista för kommunen

- Sammanhållen digital service
 - Automation
 - Lärande exempel, automation
 - Nätverket för AI i kommuner och regioner
 - AI för ledare i offentlig sektor
 - Digital delaktighet, öppenhet
 - Digital anslagstavla
 - E-lärande
 - Enklare faderskap- och föräldraskapsbekräftelse
- Enklare företagande, Serverat
- Invånarnas inställning, digital service
- Medarbetarnas inställning, digital service
- Arkitektur, säkerhet
 - Informationssäkerhet
 - Enkät, kommunernas arbete
 - Informationssäkerhet och outsourcing
 - KLASSA, informationsklassning
 - Mer om KLASSA

- [NIS-direktivet](#)
 - [Nätverket HoSIS](#)
 - [Nätverket KIS](#)
 - [Molntjänster](#)
 - [Vägledningar, molntjänster](#)
- [Forskning och innovation](#)
 - [Forskning och utveckling](#)
 - [Nätverk, kommunala högskolesamordnare](#)
 - [Horisont 2020](#)
 - [Innovation](#)
- [Innovationsguiden](#)
- [Innovationstestet](#)
 - [Innovationsbarometern](#)
- [Innovationsveckan 2020](#)
- [Inspirera och dela](#)
 - [Exempel på innovationer](#)
- [Samarbete med Vinnova](#)
- [Samskapa och involvera](#)
 - [Innovationsupphandling](#)
- [Styra och leda](#)

- [Förbered organisationen](#)
 - [Testa och skapa](#)
- [Näringsliv, företagsklimat](#)
 - [Företagsklimat](#)
 - [Insikt](#)
 - [Information till kommuner som vill delta i Insikt](#)
 - [Nya personuppgiftslagen GDPR](#)
 - [Öppna jämförelser Företagsklimat](#)
 - [Näringslivets kompetensförsörjning](#)
- [Nätverk, kompetensförsörjning](#)
- [Rapport, kompetensförsörjning](#)
- [Regionala matchningsindikatorer](#)
- [Socialfondsprojekt riktade till näringslivet](#)
- [Nätverk, näringslivsfrågor](#)
- [Utbildning, Förenkla - helt enkelt](#)
- [Deltagarlista, kommuner](#)
- [Förenkla med Innovationsguiden](#)

Samhällsplanering, infrastruktur

- Besöksnäring
 - Statistik
 - Verksamheter som påverkar besöksnäringen
- Fastigheter
 - Digitalisering
 - Digitalisering av byggnadsinformation
 - IT-stöd i fastighetsorganisationer
 - Fastighetsekonomi
 - Fastighetsförvaltning
- Teknisk fastighetsförvaltning
- Fonder för forskning och utveckling
 - Aktuella FoU-projekt
 - FoU-fonden för kommunernas fastighetsfrågor
 - FoU-fonden för regionernas fastighetsfrågor
 - FoU-fonden Offentliga fastigheter
- Lokalresursplanering
 - Allaktivitetshus
 - Anläggningar för kultur, idrott och fritid

- Hälso- och sjukvårdens fastigheter
- Pedagogiska lokaler
 - Upphandling, förskolor
- Strategisk lokalresursplanering
- Särskilda boenden
- Miljö, energi och klimat
 - Energieffektivitet
 - Fastigheters miljöpåverkan
 - Innemiljö
- Nyckeltal för fastigheter
- Upphandling
- Miljö, hälsa
 - Avfall
 - Funktionsupphandling, avfall
 - Förebygga avfall
 - Så halverade Sundsvall sitt matsvinn
 - Tio steg för att komma igång
 - Nedskräpning
 - Buller
 - Kartläggning av buller

•	<u>Klimat</u>	•	<u>SKR klimatberedning 2017</u>
•	<u>Energi och klimat</u>	•	<u>Klimatsmart upphandling</u>
•	<u>Energiprestanda under byggprocessen</u>	•	<u>Miljömål</u>
•	<u>Klimatberäkningar</u>	•	<u>Taxa, miljö</u>
•	<u>Byggande</u>	•	<u>Ta fram din taxa</u>
•	<u>Finanser</u>	•	<u>Behovsutredning</u>
•	<u>Livsmedel</u>	•	<u>Prioriteringsprocessen, år 1</u>
•	<u>Transporter</u>	•	<u>Bedömningsprocessen, år 2</u>
•	<u>Klimatklippet, exempel på hållbart klimatarbete</u>	•	<u>Utvärderingsprocessen, år 3</u>

- - Styrd tillsyn
 - FAPT
 - Behovsprioriterad tillsyn
 - Händelsestyrd tillsyn
 - Skattefinansierad tillsyn
- Behovsstyrd taxa
 - Förankringsprocessen, år 1
 - Taxebilaga 1
 - Taxebilaga 2 och 3
- Uppföljningsprocessen, år 2
- Revideringsprocessen, år 3
- Fakta om behovsstyrd taxa
 - Juridiska förutsättningar
- Fakta om tillsynsbehovet
- Övningar, taxa
- Statistik och taxor
 - Nyckeltal

- Organisation
- Samverkan
 - Kommuner som samverkar inom tillsyn
- SKR:s taxeunderlag
- Webbmöten, tillsyn och taxor
- Utbildningsmaterial från SKR
- Äldre underlag
 - Förändringar av underlag
- Synpunkter, SKR:s underlag
- Livsmedel
- Indexjustering av avgifter i taxan
- Vatten
 - Vattenbrist
 - Vattenskydd
- Planera, bygga, bo
 - Boende, bostäder
 - Bostäder för alla
 - Utan bostad, hemlöshet
 - Metodutveckling, bostad först

- Sekundär bostadsmarknad
- Bostäder nyanlända, lokala exempel
- Ramavtal, bostadshus
- Ökat bostadsbyggande
 - Allmännyttiga bostadsföretag
 - Borgensavgift, modell
 - Byggbar mark för nya bostäder
 - Byggkostnader, bostäder
 - Byggstart efter färdig detaljplan
- Markpriser bostäder
- Överklaganden av detaljplaner och bygglov
- Detaljplanering, genomförande
 - Kommunalt markinnehav
 - Underlag för exploateringsavtal
 - Buller, planering och byggande
 - Digitala detaljplaner
 - Planhandlingar och dataskyddsförordningen, GDPR
- Geodata, lantmäteri

- [Avtal med infrastrukturbyggare](#)
- [Fastighetsbildning](#)
- [Geodatasamverkan](#)
- [Geodesi](#)
- [Hushålls- och bostadsstatistik](#)
- [Normalavtal SKR - Lantmäteriet](#)
- [Svensk geoprocess](#)
- [Öppna geodata](#)
 - [Finansiering av geodata](#)
 - [Material för kommunikation](#)

- [Klimatanpassning](#)
- [Lov, byggande, tillsyn](#)
 - [Delegationsordning](#)
 - [Exempelsamling PBL](#)
 - [Lov och förhandsbesked](#)
 - [Tillsyn](#)
 - [Byggskedet](#)
 - [Taxa, plan- och bygglov](#)
 - [Handläggningskostnad per timme](#)
 - [Tidsuppskattningar från andra](#)

- kommuner
 - Taxa för geografisk information
- Regional planering
- Strandskydd
- Översiktlig planering

- Regional utveckling
 - Regionalt utvecklingsansvar
 - Framgångsfaktorer regional utveckling
 - Lagar och förordningar
 - Regional utveckling i praktiken

- Så finansieras regional utveckling
 - Regional utvecklingsstrategi, RUS
 - Sammanhållningspolitik, EU
- Trafik, infrastruktur
 - Bredband, digital infrastruktur
 - Bredbandsutbyggnad
 - Digital infrastruktur för välfärdstjänster
 - Cykeltrafik
 - Regler för cykeltrafik
 - Drift och underhåll

- Gatustatistik
- Vägbelysning
- EU och transportinfrastruktur
- Flyg
 - Driftstöd
 - Drönare
 - Trafikplikt
- Forskning och innovation
- Godstransporter, leveranstrafik
- Gångtrafik
- Hållbara transporter, lokala exempel
- Kollektivtrafik, persontransporter
 - Regionala kollektivtrafikmyndigheter
 - Regionalt trafikförsörjningsprogram
 - Samrådsformer
 - Särskilda persontransporter
 - Färdtjänst
 - Mobilitetsstöd
 - Sjukresor
 - Skolskjuts

- Långsiktiga transportplaner
- Trafikplanering, trafiksäkerhet
 - Trafiksäkerhet
 - Strategi, motorcykel och moped
 - Suicidprevention i fysisk miljö
 - Trafiksäkerhetsrevision
 - Övergångsställen, gångpassager
- Trafikreglering
- Trygghet, säkerhet
- Alarmering
- Brottsförebyggande
 - Medborgarlöften
 - Nätverk
 - Sociala insatsgrupper
- Civilt försvar
 - Civilt försvar, kommuner
 - Civilt försvar, regioner
- Det här gör SKR
- Krisberedskap

- [Handbok i kommunal krisberedskap](#)
- [Klimatrisker](#)
 - [Beredskap för värmebölja](#)
- [Krisberedskap, kommuner](#)
- [Krisberedskap, regioner](#)
- [Nätverk, krisberedskap](#)
- [Process, systematiskt säkerhetsarbete](#)
- [Rakel](#)
- [Skydd mot olyckor, räddningstjänst](#)
 - [Brandskyddskontroll, sotning](#)
- [Fakta om räddningstjänst](#)
- [Jämställdhet i räddningstjänsten](#)
- [Karta, kommunal räddningstjänst](#)
- [Nätverk, kommunal räddningstjänst](#)
- [Räddningsbilen BAS](#)
- [Taxa, räddningstjänst](#)
- [Säkerhetsskydd](#)
- **[Skola, kultur, fritid](#)**
 - [Förskola, grund- och gymnasieskola](#)
 - [Digitalisering, skola](#)

- [Dataskyddsförordningen, GDPR](#)
 - [Frågor och svar dataskyddsförordningen för skolan](#)
- [Metoder och vägledningar](#)
 - [Kravställning, skoladministrativa system](#)
 - [Så upphandlar du](#)
 - [Molntjänster](#)
 - [Lärplattor i skola och förskola](#)
 - [Vägledning, molntjänster](#)
- [Nationella prov](#)
- [Skattningsverktygen LIKA](#)
 - [Rapporter LIKA-verktygen](#)
- [Skriva sig till lärande](#)
- [Webbfilter](#)
- [Överenskommelser digitala enheter](#)
- [Nationell strategi och handlingsplan](#)
 - [Nationell digitaliseringsstrategi](#)
 - [Nationell handlingsplan](#)

- [Skoldigiguide](#)
 - [Elevhälsa, skolmat](#)
 - [Elevhälsa](#)
 - [Hälsobesök, nyanlända](#)
 - [Sex och samlevnad](#)
 - [Skolmat](#)
 - [Webbplatsen SkolmatSverige](#)
 - [Forskning](#)
 - [Branschöverenskommelse, skolforskning](#)
 - [Exempel, forskning utvecklar skolan](#)
- [Forskarutbildade lärare](#)
 - [Huvudmännens expertråd för skolutveckling](#)
 - [Undervisning och arbetssätt](#)
 - [Lärmiljön](#)
 - [Lärarkyrket](#)
 - [Ledarskap](#)
 - [En lärande organisation](#)
 - [Värden och värderingar](#)
 - [Skolans infrastruktur för forskning och utveckling](#)
 - [Vetenskaplig grund, beprövad](#)

- erfarenhet
 - Fritidshem
 - Allmänna råd fritidshem
 - Fritidshemmets kompetensförsörjning
 - Lokala exempel, fritidshem
 - Förskola
 - Förskolans arbetsmiljö
 - Förskolans kompetensförsörjning
 - Kvalitet och måluppfyllelse i förskolan
 - Gymnasieskola
 - Antagning, interkommunal ersättning
 - Avbrottsförebyggande arbete
 - Introduktionsprogrammen
 - Kommunalt aktivitetsansvar
 - Jämställd skola
 - Könsskillnader i skolresultat
 - Mansnormer
 - Våldsprevention, unga
 - Utllysning av medel till skolor
 - Kultur- och musikskolor

- Skolans kompetensförsörjning
 - Registerkontroll för anställning
 - Skolpolitiker, ansvar
 - Intressebevakning
 - Medlemsservice
 - Utvecklingsprojekt
- SKR:s satsningar, utveckla skolan
 - Fjärr- och distansundervisning
 - Distansundervisning
 - Fjärrundervisning
- Försöksverksamhet i fjärrundervisning
 - Framgångsfaktorer för skolans utveckling
 - Förstudie Öppna jämförelser förskola
 - Inkluderande lärmiljöer
 - KARTA – en modell för kvalitetsutveckling i förskolan
 - Modell, utveckla skolan
 - PRIO, arbetssätt
 - Om PRIO
 - Resultatuppföljning av PRIO

- SKR:s satsning Skolanalys
- Styrning och ledning: Matematik
- Särskilt begåvade elever
- Utveckla lärmiljön genom DigiLys
- Verktygslåda: En rektors första hundra dagar
- Studie- och yrkesvägledning
 - Genusmedveten SYV
 - Metodstöd, lärande exempel
 - Prao
- Uppdrag fullföljd utbildning
- IMprove
- MOVES
 - Horisontella principer
- Plug In minskar studieavbrotten på gymnasiet
 - Framgångsfaktorer i Plug In
 - Bemötande
 - Flexibilitet
 - Individcentrerat arbetssätt
 - Koll och uppföljning

- - Samverkan
 - Tre nivåer av förebyggande arbete
 - School to Work
 - Utvecklingsprogram för fullföljd utbildning
 - Yrk In
- Vuxenutbildning
- Vägledning, svar på vanliga frågor
 - Fristående förskolor, tillsyn
 - Fristående skolor, bidrag
- Klagomålshantering
- Kommunala resursskolor
- Kopiering, avtal
- Politiska partier
- Reglering av skolchef i skollagen
- Socioekonomisk resursfördelning
- Så mycket kostar skolan
- Öppen förskola för språk och integration
- Kultur, fritid
- Bibliotek

- [Digital delaktighet](#)
- [E-böcker](#)
- [GDPR och folkbibliotek](#)
- [Kungliga biblioteket, nationellt forum](#)
- [Myter om folkbibliotek](#)
- [Strategi, framtidens bibliotek](#)
- [Folkbildning](#)
 - [Mobilitetsstöd till folkhögskolorna](#)
- [Idrott och anläggningar](#)
 - [Måttboken](#)
- [Kultur- och musikskolor](#)
 - [Fakta om kultur- och musikskolorna](#)
 - [Deltagande](#)
 - [Verksamhet och organisation](#)
 - [Film om kultur- och musikskolorna](#)
 - [Kopiering av noter och sångtexter](#)
 - [Nationell politik för kulturskola](#)
 - [Samverkan mellan skola och kulturskola](#)
- [Regional kultur](#)
 - [Kultursamverkansmodellen](#)

- [Utveckling av kultursamverkansmodellen](#)

[Tjänster](#)

- [Kurser och konferenser](#)

- [Dokumentation](#)

- [Online-kurser](#)

- [Beställ utbildning](#)

- [Webbsändningar](#)

- [Lättläst](#)

- [Vad är Sveriges Kommuner och Regioner, SKR?](#)

- [Så här arbetar SKR](#)

- [Vem betalar?](#)

- [Vad gör kommunerna?](#)

- [Vad gör regionerna?](#)

- [English pages](#)

- [Activities](#)

- [Audit](#)

- [Better life](#)

- [Dialogue with citizens](#)

- [e-Participation summit, Stockholm](#)

- [Facts about Dialogue with citizens in Sweden](#)
- [IT solutions for citizens dialogues](#)
- [Energy and Climate](#)
- [Gender equality](#)
 - [Benchmarking](#)
 - [European Charter For Equality of Women and Men in Local Life](#)
 - [Gender Mainstreaming](#)
- [Human Rights, HR](#)
 - [HR, platform](#)
- [HR education, learning](#)
- [HR in Governance and Management](#)
- [Innovation](#)
- [Local examples of activities for integration](#)
- [Preventing early school leaving](#)
- [Primary Care Quality](#)
- [SALAR Democracy Forum](#)
- [School to Work](#)
 - [Background information](#)
 - [Latest Findings and](#)

- [Publications](#)
- [The office in Brussels](#)
- [Structure and Members](#)
- [SKL International](#)
- [Search partners for projects](#)
- [Kontakta SKR](#)
- [Threats and violence against elected politicians](#)
- [Bryssel, SKR:s kontor](#)
- [Movies about threats and violence](#)
- [Hitta till SKR](#)
- [Om SKR](#)
- [Municipalities and regions](#)
- [Politisk organisation](#)
- [Local self-government](#)
- [Om kongressen](#)
- [Contact](#)
- [Kongress 2015](#)
- [The International Unit](#)
- [Beslut på kongressen](#)
- [Staff of the International Unit](#)

- - Handlingar
 - Motioner
 - Inledningsanförande, Lena Micko
 - Program
 - Sändning från kongressen
- Styrelse och beredningar
 - Arbetsutskottet
 - Beredningar
 - Demokratifrågor
 - Digitalisering
- EU-frågor
- Kultur och fritid
- Primärvård och äldreomsorg
- Samhällsbyggnad
- Socialpolitik och individomsorg
- Tillväxt och regional utveckling
- Utbildning
- Delegationer
 - Förhandlingsdelegationen

- - Revisionsdelegationen
 - Sjukvårdsdelegationen
- Handlingar och beslut, styrelsen
 - Meddelanden från styrelsen
 - Protokoll
 - Skrivelser
- Revisorer
- Sammanträden, datum
- Valnämnden
- Remissyttranden
- Kansliorganisation
 - VD och ledningsgrupp
- Inriktning och verksamhet
 - Förbundsavgift
 - Avgiftspolicy
 - Stadgar
 - Verksamhetsplan och budget
 - Vision och verksamhetsidé
- Uppföljning och utvärdering
- Våra företag

- [SKR:s kapitalförvaltning](#)
 - [SKR Pensionsstiftelse](#)
- [SKR Företag AB](#)
 - [Bolag i koncernen](#)
 - [Koncernledning](#)
 - [Styrelse SKR Företag AB](#)
- [Servicelöfte](#)
- [Lediga jobb på SKR](#)
- [SKL har ändrat namn till SKR](#)
- [Agenda 2030](#)

- [SKR:s arbete som bidrar till de 17 globala målen](#)
- [Ordförandedagen](#)
- [Dataskydd inom SKR](#)
- [SKR:s framtida lokalbehov](#)
- [Press](#)
 - [CV, ordförande och vd](#)
 - [Foton, ladda ner](#)
 - [Nyheter](#)
 - [Nyheter, arkiverade](#)
 - [Pressinbjudningar](#)

- [SKR i debatten](#)
 - [Debattartiklar](#)
 - [Debattartiklar, arkiverade](#)
- [Sociala medier](#)
 - [Frågor och svar om sociala medier](#)
 - [Riktlinjer för närvaro i sociala medier](#)
 - [SKR i sociala medier](#)
- [Vd:s krönika](#)
- [Mer från SKR](#)
 - [Bloggar från SKR](#)
- [Alla SKR:s blogginlägg](#)
- [Arbetsgivarbloggen](#)
- [Ekonomibloggen](#)
- [Mänskliga rättigheterbloggen](#)
- [Skolbloggen](#)
- [Socialtjänstbloggen](#)
- [Vårdbloggen](#)
- [Cirkulär](#)
 - [Alla cirkulär](#)
 - [Sökresultat](#)

- [Digitala fakturor](#)
- [Lärande exempel](#)
- [Nyhetsbrev, prenumeration](#)
 - [Hjälp prenumeration, nyhetsbrev](#)
 - [SKR:s veckobrev](#)
- [Rapporter och skrifter](#)
- [Öppna jämförelser](#)
 - [Ekonomiskt bistånd](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser ekonomiskt bistånd](#)
 - [Energi och klimat](#)

- [Folkhälsa](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser folkhälsa](#)
- [Funktionsnedsättning - LSS](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser funktionsnedsättning - LSS](#)
- [Funktionsnedsättning - socialpsykiatri](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser funktionsnedsättning - socialpsykiatri](#)
- [Företagsklimat](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser företagsklimat](#)

- Hemlöshet
 - Tidigare Öppna jämförelser hemlöshet
- Hälso- och sjukvård
 - Tidigare Öppna jämförelser hälso- och sjukvård
 - Cancervård
 - Tidigare Öppna jämförelser cancervård
- Jämställdhet
- Kollektivtrafik
 - Tidigare Öppna jämförelser
- kollektivtrafik
- Kommunal hälso- och sjukvård
- Miljöarbetet
- Missbruk och beroende
 - Tidigare Öppna jämförelser missbruksvård
- Planläggning och tidsåtgång
 - Tidigare Öppna jämförelser planläggning och tidsåtgång
- Skola
 - Grundskola
 - Tidigare Öppna

jämförelser grundskola

- Gymnasieskola
 - Tidigare Öppna jämförelser gymnasieskola
- Social barn- och ungdomsvård
 - Registerindikatorer utbildningsnivå och hälsa
 - Tidigare Öppna jämförelser social barn- och ungdomsvård
- Socialtjänst, brukarundersökningar
 - Brukarundersökning, funktionshinder
 - Material inför

undersökning

- Tidigare brukarundersökningar
 - Testundersökning 2015
- Brukarundersökning, placerade barn och unga
 - Material inför undersökning
 - Tidigare brukarundersökningar
- Brukarundersökning IFO
 - Material inför undersökning
 - Tidigare

- [brukarundersökningar](#)
- [Socialtjänstens krisberedskap](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser socialtjänstens krisberedskap](#)
- [Trygghet och säkerhet](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser trygghet och säkerhet](#)
- [Våld i nära relationer](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser Våld i nära relationer](#)
- [Äldre](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser äldre](#)
- [Öppna jämförelser 2018 av äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård](#)
- [Öppna jämförelser 2019 av vård och omsorg om äldre](#)
- [Öppna jämförelser publiceringskalender](#)
- [Följ oss](#)
- [Prenumerera på webbinnehåll](#)
- [Hjälp, prenumerera på webbinnehåll](#)
- [Ändra prenumeration, webbinnehåll](#)
- [RSS-flöden](#)
- [Kommuner och regioner](#)

- [Fakta, kommuner och regioner](#)
 - [Kommunernas åtaganden](#)
 - [Kommungruppsindelning](#)
 - [Kommunkoder](#)
 - [Länsregister](#)
 - [Regionernas åtaganden](#)
 - [Stad, benämningen](#)
 - [Så styrs Sverige](#)
- [Kommuner, lista](#)
- [Regioner, lista](#)

- [Webbhandboken](#)
 - [Sidor, artiklar](#)
 - [Riktlinjer](#)
 - [Rubriker](#)
 - [Ingress](#)
 - [Brödtext](#)
 - [Länkar, länktexter](#)
 - [Dokument, bifogade filer](#)
 - [Relaterad information, etiketter](#)
 - [Kontaktuppgifter](#)

- [Bilder](#)
 - [Video](#)
 - [Flash, multimedia](#)
 - [Tabeller](#)
 - [Kategorier](#)
- [Exempelsidor](#)
- [Kalenderhändelser](#)
- [Riktlinjer](#)
- [Cirkulär](#)

- [Relaterad information, etiketter](#)
- [Göra bra webbsidor, tips](#)
- [Effektiva texter](#)
- [Innehåll på sidor, mall](#)
- [Ordlista, begrepp](#)
- [Webbarbetet, termer](#)
- [Sökbara sidor](#)

- - [Uppföljning, gallring](#)
 - [Ämnessidor, huvudsidor, startside](#)
 - [Riktlinjer, samtliga](#)
 - [Exempel, samtliga](#)
 - [Tillgänglighet på webben](#)
 - [Om webbhandboken](#)
- [Om webbplatsen](#)

- [A-Ö](#)
- [Om kakor](#)
 - [Webbkarta](#)
- [Sök](#)
 - [Hjälp, sök på webbplatsen](#)

Kontakt

Kontakta SKR

Extra tillägg från

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzzh.pdf>

Kompensation vid de lägsta inkomsterna för alltför höga inkomstskatter till följd av låga grundavdrag.

Skattereformen 1970 handlade om att ersätta det gamla sambeskattningsystemet med särbeskattning. Det hade varit möjligt att i någon mån göra fördelningen efter skatteförmåga, men det blev att inkomstskatten skulle vara lika för alla med samma inkomst men progressiv så att skatterna blev högre vid högre inkomst. En ledande folkpartist var vid fråga mycket noga med att det skulle vara så.

Det följde med vid 1990 års skattereform. Och politikerna har inga bekymmer med de svåra konsekvenser som uppstår.

Årliga levnadskostnaderna är nu cirka 170 000 kr för ensam förvärvsarbetande utan barn och för makar/sambor tillsammans cirka 262 000 kr (2x131 000). Om makarna var för sig har sam-ma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans 2x39 000kr= 78 000kr mera disponibelt i plånboken sedan inkomstskatter och levnadskostnarna betalats.

Det räcker för årskostnaderna för två barn, men alla makar/sambor har inte barn.

Det här gäller när ensamma har inkomster över cirka 18 000 kr per månad och makar var för sig cirka 11 000 kr per månad.

Vid lägre inkomster blir det underskott i hushållsbudgeterna. Underskotten beror bl a på låga grundavdrag som är högst cirka 36 000 kr år 2020, dvs högst cirka 20 % av lägsta rimliga levnadskostnader 170 000 kr för ensamma

Det hjälper inte att ändra grundavdrag. För att det ska bli någon förbättring för de lägsta inkomsterna måste införas något som gäller de horisontella fördelningarna och lämpligt är att införa regler om bostadsbidrag.

Det finns bostadsbidrag för barnlösa ungdomar under 29 år, med låga inkomster. En tid fanns bostadsbidrag också för barnlösa över 29 år men de avskaffades i ovist nit.

Bostadsbidrag för äldre barnlösa upp till pensionsåldern bör snarast införas. De ska inte betraktas som bidrag utan som kompensation för alltför låga grundavdrag vid låga inkomster.

De kan göras i princip som för yngre där bostadsbidragen är gjorda med hänsyn till skillnaderna i bostadskostnad för ensamma och makar/sambor. Det behandlas mer utförligt i det följande

1970 års skattereform

Före andra världskriget rådde en tradition att kvinnornas främsta uppgift var att bli gifta och försörjda av en man. De blev då "hemmafruar" med uppgift att sköta hushåll och barn, med hjälp av pigor om mannen hade hög inkomst.

Att föda barn utan att vara gift ansågs som skamligt. De som råkade ut för det försökte se till att de kunde föda i hemlighet någonstans, som "obemärkt". Tidningen Husmodern innehöll massor av annonser om det.

När de fått barnet gällde det att skaffa inkomster till försörjning eller adoptera bort. Det var ont om yrken för kvinnor: sjuksköterskor, sjukvårdsbiträden, barnmorskor, lärarinnor på småskolor, hushållsarbete, butiksbiträde, serveringspersonal, enklare kontorsarbete, skrivmaskinsarbete o d, hantverk i kvinnovänligt arbete, sömmerska, textilarbetare, man kunde inte bli polis, militär eller präst. Blev man gift med en general eller prost blev man generalska eller prostinna.

Under kriget fick kvinnor överta mäns arbete när de var inkallade. I början av 1900-talet var jordbruket den största branschen. med teknikens utveckling ökade behovet av arbetskraft i jordbruket, städerna växte. Kvinnorna blev mer och mer självständiga.

Efter kriget beskattades makar gemensamt enligt regler om sambeskattnings. Det ogillades mer och mer och det kom krav om särbeskattnings.

Allmänna skatteberedningen gjorde en stor utredning om det men kom inte med förslag om hur det skulle gå till.

Ett par andra statliga utredningar gav heller inte förslag och finansminister Gunnar Sträng åtog sig att lösa problemet. Han kom med 1970 års skattereform. Förslaget minskade antalet statliga skatteskick och marginalsatserna för de högsta inkomster sänktes. "Dynamiska effekter" skulle göra att statens skatteinkomster inte skulle bli för låga.

Skatteomläggningen borde i möjligaste mån ske så att skatten blev efter förmåga. Ett problem var att förvärvsarbete med hemmafru utan inkomst skulle få samma skatt som förvärvsarbete ensamstående. Det löstes med ett hemmakeavdrag. Avdraget var inte indexreglerat och realvärdet minskade vartefter med inflationen. När realvärdet kommit nära noll avskaffades det, men då hade de flesta hemmafruarna försvunnit.

Ett annat problem var att de lägsta rimliga levnadskostnaderna för förvärvsarbete makar då som nu inte var dubbelt så stora som för förvärvsarbete ensamstående utan bara cirka 150%. Det hade gått att lösa med olika storlekar på grundavdrag för makar och ensamma, men det accepterades inte. Grundavdraget blev lika stort per person, men det sattes relativt lågt. Det medförde att de med de lägsta lönerna fick orimligt höga skatter, något som partierna inte kompenserat tillräckligt för.

Ett annat problem var att kapitalinkomstskatten inte blev väl ordnad. Kvar blev att skuldräntor fick avdrag med den marginal-effekt som blev för arbetsinkomsterna och således större ju större inkomsterna var, vilket inte var bra. Det förbättrades något av statsminister Torbjörn Fälldin (C) i förslag 1982, som genomfördes av socialdemokraterna eftersom Fälldin förlorade valet 1982

1990 års skatterefom

I skattereformen 1990 fick kapitalinkomstskatten nuvarande form med statlig skatt 30 % oavsett inkomstens storlek. Den sattes till 30 % för att ungefär motsvara kommunalskatterna som ligger ungefär där.

De flesta betalar ingen statlig inkomstskatt, bara kommunal inkomstskatt. Kapitalinkomstskatten på 30 % är för de flesta ungefär som kommunalskatten.

Progressiviteten i inkomstskattesystemet ombesörjs av den staliga inkomstskatten I sista minuten 1990 gjordes i skattereformen på förslag av LO en ändring av reglerna för kommunalskatten. För att lindra skatten för de lägsta inkomsterna bestämes att grundavdraget vid låga inkomster skulle ökas ett antal procent upp till en viss inkomst över 100 000 kr per år, istället skulle sedan grundavdraget minska en viss procent vid inkomst däröver.

Inkomstskattesystemet består enligt detta av en kommunalskatt som med nyss nämnda undantag är lika med den skatt kommunerna bestämmer samt en statlig skatt vid inkomst över en viss nivå som riksdagen avgör. Till det en kapitalinkomstskatt på 30 % oavsett arbetsinkomstens storlek. Man bör observera, att skuldräntor (negativ kapitalinkomst) bör medge avdrag 30 %.

Kvar står sedan att de med de lägsta inkomsterna får orimligt höga skatter på grund av att grundavdraget inte når upp till lägsta rimliga levnadskostnader.

Levnadskostnader

Politikerna har under årens lopp då och då talat om att skatt bör utgå efter bärkraft och skattekraft och bidrag ska utgå efter behov. Men varken regeringen, riksdagen eller partierna har någonsin under de senaste femtio åren visat upp hushållsbudgetar som visar behov eller visat hur bärkraft hänger ihop med hushållsbudgetar.

Jag har nästan varje år under denna tid redovisat hushållsbudgetar och påpekat att inkomsterna vid låga inkomster inte räcker till hushållsbudgetarna och att skatter och bidrag bör bestämmas med hänsyn till det. Tyvärr har politikerna inte rättat sig efter det, och fortfarande måste många med låga inkomster betala skatter trots att inkomsterna inte räcker till rimliga levnadskostnader.

Skattefördelningen borde ske efter bärkraft. Den borde ske med hänsyn till inkomst och med hänsyn till hushållsutgifter för rimliga behov.

Skattefördelningen har två dimensioner: Vertikal och horisontell fördelning.

Den vertikla fördelningen gäller fördelningen på personer med samma rimliga utgifter men med olika höga inkomster. Den horisontella fördelningen gäller fördelning på personer med olika rimliga utgifter men samma inkomster.

I den allmänna skattedebatten talas nästan bara om den vertikala fördelningen av skatterna - med hänsyn till inkomstens storlek.

Den vanligaste komplikationen i den horisontella fördelningen är förekomsten av barn. Oberoende av inkomstens storlek medför barn kostnader som det finns skäl att ta hänsyn till vid fördelningen av skatter och bidrag.

Eftersom vi har ett progressivt skattesystem som innebär att man procentuellt tar ut mer skatt vid högre inkomster än vid låga är det olämpligt att utforma hänsynen till barnkostnader som ett avdrag på inkomsten, det innebär att skattelättnad för barn blir större vid höga inkomster än vid låga. Därför sker hänsynen till barn genom barnbidrag som är lika stora oberoende av inkomstens storlek. Barnbidragen kan ses som en negativ skatt.

Före skattereformen 1970 sambeskattades makar. Det ville man komma ifrån och i reformen infördes särbeskattning, dvs makara beskattades var för sig efter sina inkomster. På den tiden var det vanligt att makar fördelade sina insatser så att mannen hade heltidsarbete med penninginkomster medan frun var hemma med barnen och stod vid spisen och tvättbaljan, utan penninginkomster, var hemmafru.

Vid övergång till särbeskattning uppstod problem för hemmafruarna. Mannen behövde kompensation för att han försörjde en hemmafru.

Hemmafrun kunde inte spara in på hushållsutgifterna till de kostnader hon förorsakade mannen. Man införde då ett hemmamaakeavdrag som var en horisontell fördelningsfaktor och lika stor vid alla inkomster.

Hade man utformat det som ett avdrag på skatten skulle män med höga inkomster och större marginalsatser få större skattelättnader än de med låga inkomster.

När åren gick blev det färre hemmafruar och hemmamaakeavdraget smälte i någon takt med det bort med inflationen. Till slut togs hemmamaakeavdraget bort när hemmamakarna (hemmafruarna) var nära utrotade.

I början efter skattereformen 1970 hade man kvar bl a sättet att dra av för räntekostnader, avdrag gjordes med samma marginal-effekt som för inkomsten, dvs ju högre inkomst man hade och ju högre marginalsatt man hade desto mer tjänade man på ränteavdragen,

Direktören med hög lön och hög marginalskatt kunde få större skattelättnader av skuldränteavdragen än den lägst betalda i firman om man hade samma sorts hus att bo i och samma skuldräntor. Det var inte bra.

I skatterformen 1982 rättades detta till något, men i reformen 1990 blev det klart att ränteavdragen blev samma vid olika inkomster. Man stannade då för 30 % skatt på ränteinkomster och 30 % skatteavdrag för skuldräntor. Hänsynen till räntorna hör till den horisontella fördelningen, räntorna har inget med inkomsterna att göra. Nu får direktören och springpojken vid inkomstbeskattningen samma hänsyn.

Bostadsbidragen hör till de horisontella fördelningshänsynen, men är också dimensionerade efter inkomstens storlek. För barnfamiljerna trappas de av med 20 % av ökande inkomst.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska "utanförskapet". Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska försätta på samma sätt.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och högre bidrag och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter och högre bidrag.

Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet har framfört krav om att den s k värnskatten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördelningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på bandade belopp i konsumentverkets budgetar.

Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendeformer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor,

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdra-

get så att makar får lämplig skatt får ensamman för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning vid låga inkomster. Det är här fråga om horisontell fördelning där rimliga hushållskostnader är olika för ensamman och makar.

Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadsbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återinföra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.

Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat än för kategorierna vuxna ensamman och vuxna makar och man måste då också ta med barntillsynskostnader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barnkostnaderna och därefter justera belopp för barnbidrag o d.

Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnaderna för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnaderna för mat och kläder etc.

Beräkningar av barnkostnader har gjorts i Sven Wimmell 10+12

maj 2011+ 7 feb 2013: Barnfattigdom och annan fattigdom.
<http://wimmell.com/omr36-39zm.pdf>

Det är tidsödande att göra sådana beräkningar, de måste göras för olika barnantal, olika åldrar på barnen, olika inkomstnivåer och för ensamman och makar. Genomsnittskostnaden var 2011 inklusive bostadskostnader omkring 38 000 kr per barn och år,

Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det.

2019 är kostnaden per barn cirka 46 000 kr per år inklusive antagna tillsynskostnader för småbarn.

Se senare utredning: Sven Wimmell 22 april 2019:
Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa.
Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019.
<http://wimmell.com/omr36-39zzzzze.pdf>

Reglerna för bostadstilläggen för pensionärer är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen

av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30 %

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borger-

liga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna

I det man bör göra ingår intresse och förbättringar för de lägsta inkomsterna och minskning av gapet mellan fövärvsarbete och andra.

Vi har offentliga verksamheter och privata verksamheter för hushållen och för näringsverksamheter.

Socialdemokraternas fiender är inte näringsverksamheterna utan de andra partierna. Därför bör socialdemokraterna inte beskatta näringslivets kapital utan beskatta näringslivets kapitalinkomster. Till kapitalinkomster hör vinster.

Alla verksamheter bör omges av lämpliga restriktioner som hindrar skador och leverans av onyttigheter. Näringslivet ska hålla god arbetsmiljö, goda löner och trygghet i anställning. Vinster bör beskattas, men att beskatta kapitalet lär inte ha mycket gott med sig, bara leda till onödigt krångel. När kapital säljs kan finns skäl att ta ut skatt, men då är ju kapitalet en vara.

Förbättringar för låginkomster har föreslagits genom införande av bostadsbidrag för barnlösa i förvärvsarbete åldrar och genom att slopa den nuvarande TV-avgiften. TV-avgiften har avskaffats och ersatts med en särskild avgift.

Skattesystemet innehåller inte bara inkomstskatter utan också andra skatter, och välfärdsfördelningen beror också på gemensamma saker som bekostas med skattemedel, t ex skolor, försvar och bidrag av olika slag. Inkomstskattesystemet är en viktig faktor

eftersom det reglerar hushållens tillgång till pengar som behövs för hushållens levnadskostnader.

Hur de gemensamma anordningarna påverkar välfärden för de olika hushållen är oklart och något som de politiska partierna inte försöker redovisa. men gärna spekulerar om.

De stora underskotten vid de lägsta inkomsterna beror på att inkomstskattesystemet inte är konstruerat efter bärkraft utan efter krav om särbeskattning. Grundavdraget är inte satt med hänsyn till levnadskostnader utan är en byråkratisk konstruktion som inte har med levnadskostnaderna att göra. Systemet är gjort med hänsyn till fördelningar vid högre inkomster. Det negativa utfallet vid de lägsta inkomsterna måste kompenseras med bidrag för att få bättre fördelning efter bärkraft. Bostadsbidrag är därvid lämpligt. Se utredningar för senare år.

Nyss har nämnts om kapital

"Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30%

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

<http://wimnell.com/omr36-39zss1.pdf> sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

Vad ingår i skattetabellerna?

I beräkningen av skattetabellerna ingår kommunal och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster, allmän pensionsavgift, begravningsavgift och avgift till registrerat trossamfund. Även den nya public service-avgiften är inkluderad i skattetabellerna för 2019. Avdrag och skattereduktioner för grundavdrag, allmän pensionsavgift, jobbskatteavdrag och skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning ingår också i tabellerna.

Kolumn 1

Avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som vid årets ingång inte fyllt 65 år om inkomsten ger rätt till jobbskatteavdrag. Tabellen ska tillämpas oavsett om allmän pensionsavgift ska betalas eller inte.

Ensamstående förvärvsarbete är missgynnade i förhållande till makar/sambor.

Ensamståendes levnadskostnader per år 2019 är 174000kr

En makes/sambos kostnad är 134500 kr, dvs 39500 kr lägre och därför blir överskottet för en make 39500 kr högre för en ensamstående. Om makarna var för sig har samma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans

Underskott tillsammans för ett par makar blir på motsvarande sätt 79000 kr lägre än för en ensamstående

2019. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5700 kr per mån = 68400 kr per år för ensam och 7000 kr per mån för makar/sambor= 84000kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 174 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 269000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån.	Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	inkomst	per person
					Överskott/år	
6001	626	7512	5375	64500	-109500	-140000
7001	854	10248	6147	73764	-100236	-121472
8001	1081	12297	6920	83040	-90960	-102920
9001	1308	15696	7693	92316	-81684	-84368
10001	1535	18420	8466	101592	-72408	-65816
11001	1765	21180	9236	110832	-62168	-47336
12001	1997	23964	10004	120048	-53952	-28904
13001	2268	27216	10733	128796	-45204	-11408 *
14001	2568	30816	11433	137196	-36804	5392
15001	2859	34308	12149	145704	-28296	22408
16001	3149	37788	12852	154224	-19776	39448
17001	3440	41280	13561	162732	-11268	56464
18001	3730	44760	14271	171252	-2748 *	73504
19001	4020	48240	14981	179772	5772	90544
20001	4340	52080	15661	187932	13932	106864
21001	4630	55560	16371	196452	24252	123904
22001	4921	59052	17080	204960	30960	140920
23001	5211	62532	17790	213480	39480	157960
24001	5501	66012	18500	222000	48000	175000
25001	5792	69504	19209	230508	56508	192016
26001	6082	72984	19919	239028	65028	209056
27001	6373	76476	20628	247536	73536	226072
29001	6953	83436	22048	264576	90576	260152
30001	7244	86928	22757	273084	99084	277168
35001	8848	106176	26153	313836	139836	358672
40001	10498	125976	29503	354036	180036	439072
45001	12782	153384	32219	386628	212628	504256
50001	15432	185184	34569	414828	240828	560656
55001	18164	217968	36837	442044	268044	615088
60001	21045	252540	38956	467472	293472	665944

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler. Kvinnor och män 20-64 år. Kr/år

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler. Personer folkbokförda i Sverige både 2016-01-01 och 2016-12-31

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler. Personer folkbokförda i Sverige både 2017-01-01 och 2017-12-31

Decilgrupp	2016	2017	2019 antagande. cirka samma årliga ökning som 216-217. Månad ca	
1	11 855	12 096	13 000	1083
2	96 357	99 028	104 000	8667
3	177 761	183 315	194 000	16167
4	241 790	249 625	265 000	22083
5	289 357	298 285	316 000	26333
6	327 932	337 863	358 000	29833
7	366 546	377 964	401 000	33417
8	414 336	426 988	452 000	37667
9	486 239	499 991	527 000	43917
(9,5				ca 57000)
10	789 273	809 306	849 000	70750

Statistiken inte uppdelad efter ensamstående och makar/sambor. Men ensamstående behöver 2019 inkomst 19000 och makar var för sig 14000 per månad för att klara hushållsbudgetarna på plus. Genomsnitt cirka 16000 kr
Det betyder att cirka 30 % av inkomsttagarna inte klarar sig.

Inkomstskattesystemet är inte uppbyggt efter skatteförmåga och inget talar för att svenska folket vill ha det.

Brister i detta system kompenseras i någon mån av bidrag av olika slag, bland annat barnbidrag och bostadsbidrag för ensamman och makar/sambor med barn.

Ungdomar utan barn kan få ungdomsbostadsbidrag. Äldre utan barn har några år fått bostadsbidrag, men de har i ovist nit tagits bort, det bör snarast återinföras. Det kan enkelt ske genom att höja åldersgränsen för bidrag. Ungdomsbidragen avtrappas med 33,33 % av viss stigande inkomst. I ett nytt bidrag för äldre kan det vara 33,33 % eller 20 %, som gäller för barnbostadsbidrag.

**Se senare utredning: Sven Winnell 22 april 2019:
Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa.
Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019.**
<http://winnell.com/omr36-39zzzzze.pdf>

<http://winnell.com/omr36-39zzs1.pdf> sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgeterna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushållsbudgeterna för förvärvsarbete med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamman och makar med lika stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att

- * underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
- * att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
- * att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomster 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomstgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam 2006 2014 Skillnad

Mån. Över- lön skott/år			
6001	-64356	-80536	-16180 Underskottet har ökat
7001	-55524	-71200	-15676 Underskottet har ökat
8001	-46692	-61864	-15172 Underskottet har ökat
9001	-37920	-52528	-14608 Underskottet har ökat
10001	-29880	-43192	-13312 Underskottet har ökat
11001	-22176	-34072	-11896 Underskottet har ökat
12001	-14532	-25612	-11080 Underskottet har ökat
13001	-6888	-17524	-10636 Underskottet har ökat
14001	756	-8716	-9472 Överskottet har minskat
15001	8400	-268	-8668 Överskottet har minskat
16001	16044	8180	-7864 Överskottet har minskat
17001	23688	16280	-7408 Överskottet har minskat
18001	31332	25076	-6256 Överskottet har minskat
19001	38976	33524	-5452 Överskottet har minskat
20001	46200	41624	-4576 Överskottet har minskat
21001	53844	50072	-3772 Överskottet har minskat
22001	61488	58520	-2968 Överskottet har minskat
23001	69132	66968	-2164 Överskottet har minskat
24001	76776	75416	-1360 Överskottet har minskat
25001	84420	83864	-556 Överskottet har minskat
26001	92124	92324	200 Överskottet har ökat
27001	98424	100772	2348 Överskottet har ökat
29001	109704	117668	7964 Överskottet har ökat
30001	115344	126008	10664 Överskottet har ökat
35001	143544	166208	22664 Överskottet har ökat
40001	171240	196712	25472 Överskottet har ökat
45001	196440	224912	28472 Överskottet har ökat
50001	221640	253112	31472 Överskottet har ökat
55001	246840	278972	32132 Överskottet har ökat
60001	272040	304172	32132 Överskottet har ökat

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor= 61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över- lön /mån /år skott/år	Makar lika inkomst Överskott/år	Årsinkomst per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	-68712 (55644x 2-180000)	
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112 -6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	604080	720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam			Makar lika inkomst		
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år	Överskott /år	
6001	836	10032	5165 61980	-62020	-62040 (61980x2-186000)
7001	1074	12888	5927 71124	-52876	-43752
8001	1338	16056	6663 79956	-44044	-26088
9001	1602	19224	7399 88788	-35212	-8424
10001	1910	22920	8091 97092	-26908	8184 kris-
11001	2230	26760	8771 105252	-18748	24504 gräns 3428
12001	2551	30612	9450 113400	-10600	40800
13001	2872	34464	10129 121548	-2452	57096
14001	3193	38316	10808 129696	5696 kris-	73392
15001	3513	42156	11488 137836	13856 gräns	83672
16001	3834	46008	12167 146004	22004	106008
17001	4155	49860	12846 154152	30152	122304
18001	4475	53700	13526 162312	38312	138624
19001	4796	57552	14205 170460	46460	154920
20001	5149	61788	14852 178224	54224	170448
21001	5470	65640	15531 186372	62372	186744
22001	5790	69480	16211 194532	70532	203064
23001	6111	73332	16890 202680	78680	219360
24001	6435	77220	17569 210892	86828	235784
25001	6766	81192	18235 218882	94820	251764
26001	7097	85164	18904 226848	102848	267696
27001	7428	89136	19573 234876	110876	283752
29001	8247	98964	20754 249048	125048	312096
30001	8777	105324	21224 254688	130688	323376
35001	11427	156468	23574 282888	158888	379776
40001	14077	168924	25924 311088	187088	436176
45001	16874	202488	28127 337524	213524	489048
50001	19774	237288	30227 362724	238724	539448
55001	22674	272088	32327 387924	263924	589848
60001	25574	306888	34427 413124	289124	640248

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam			Makar lika inkomst		
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år	Överskott /år	
6001	729	8748	5272 63264	-66736	-68472 (63264x2-195000)
7001	977	11724	6024 72288	-57712	-50424
8001	1225	14700	6776 81312	-48688	-32376
9001	1474	17688	7527 90324	-39676	-14352
10001	1745	20940	8256 99072	-30928	3144 kris-
11001	2055	24660	8946 107352	-22648	19704 gräns -472
12001	2365	28380	9636 115632	-14368	36264
13001	2676	32112	10325 123900	-6100	52800
14001	2986	35832	11015 132180	2180 kris-	69360
15001	3297	39564	11704 140448	10448 gräns	85896
16001	3607	43284	12394 148728	18728	102456
17001	3918	47016	13083 156996	26996	118992
18001	4228	50736	13773 165276	35276	135552
19001	4539	54468	14462 173544	43544	152088
20001	4881	58572	15120 181440	51440	167880
21001	5191	62292	15810 189720	59720	184440
22001	5502	66024	16499 197988	67988	200976
23001	5812	69744	17189 206268	76268	217536
24001	6123	73476	17878 214536	84536	234072
25001	6437	77244	18564 222768	92768	250536
26001	6768	81216	19233 230796	100796	266592
27001	7100	85200	19901 238812	108812	282624
29001	7761	93132	21240 254880	124880	314760
30001	8091	97092	21910 262920	132920	330840
35001	10444	125328	24557 294684	164684	394368
40001	13094	157128	26907 322884	192884	450768
45001	15759	189108	29242 350904	220904	586808
50001	18659	223908	31342 376104	246104	557208
55001	21559	258708	33442 401304	271304	557208
60001	24459	293508	35542 426504	296504	658008

2010. Förvärvsarbetsande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam					Makar lika inkomst	
Mån	Prelskatt	Efter skatt	Över-		Överskott	
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år	
6001	687	8244	5314 63768	-70232	-73464 (63768x2-201000)	
7001	918	11016	6083 72996	-61004	-55008	Ensams
8001	1149	13788	6852 82224	-51776	-36552	förbättring
9001	1380	16560	7621 91452	-42548	-18096	på översk.
10001	1644	19728	8357 100284	-33716	-432 kris-	2006 - 2010
11001	1943	23316	9058 108696	-25304	16392 gräns	-3128
12001	2244	26928	9757 117084	-16916	33168	-2384
13001	2545	30540	10456 125472	-8528	49944	-1640
14001	2846	34152	11155 133860	-140 kris-	66720	-896
15001	3147	37764	11854 142248	8248 gräns	83496	-152
16001	3448	41376	12553 150636	16636	100272	592
17001	3749	44988	13252 159024	25024	117048	1336
18001	4050	48600	13951 167412	33412	133824	2080
19001	4351	52212	14650 175800	41800	150600	2824
20001	4682	56184	15319 183828	49828	166656	3628
21001	4983	59796	16018 192216	58216	183434	4372
22001	5284	63408	16717 200604	66604	200208	5116
23001	5585	67020	17416 208992	74992	216984	5860
24001	5886	70732	18115 217380	83380	233760	6604
25001	6201	74412	18800 225600	91600	250200	7180
26001	6532	78384	19469 233628	99628	266256	7504
27001	6863	82356	20138 241656	107656	282312	9232
29001	7524	90288	21477 257724	123724	314448	14020
30001	7854	94248	22147 265764	131764	330528	16424
35001	10134	121608	24867 298404	164404	395808	20860
40001	12784	153408	27217 326604	192604	452208	21364
45001	15434	185208	29567 354804	220804	508608	24364
50001	18323	219876	31678 380136	246136	559272	24496
55001	21223	254676	33778 405336	271336	609672	24496
60001	24123	289476	35878 430536	296536	660072	24496

2011. Förvärvsarbetsande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam					Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt	Efter skatt	Över-		Överskott	
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år	
6001	680	8160	5321 63852	-70148	-73296	
7001	911	10932	6090 73080	-60920	-54840	
8001	1142	13704	6859 82308	-51692	-36384	
9001	1373	16476	7628 91536	-42464	-17928	
10001	1630	19560	8371 100452	-33548	-96 kris-	
11001	1930	23160	9071 108852	-25148	16704 gräns	
12001	2231	26772	9770 117240	-16760	33480	
13001	2532	30384	10469 125628	-8372	50256	
14001	2833	33996	11168 134016	16 kris-	67032	
15001	3134	37608	11867 142404	8404 gräns	83808	
16001	3435	41220	12566 150792	16792	100584	
17001	3736	44832	13265 159180	25180	117360	
18001	4037	48444	13964 167568	33568	134136	
19001	4338	52056	14663 175956	41956	150912	
20001	4669	56028	15332 183984	49984	166968	
21001	4970	59640	16031 192372	58372	183794	
22001	5271	63252	16730 200760	66760	200520	
23001	5572	66864	17429 209148	75148	217296	
24001	5873	70476	18128 217536	83536	234072	
25001	6181	74172	18820 225840	91840	250680	
26001	6510	78120	19491 233892	99892	266784	
27001	6843	82116	20167 242004	108004	283008	
29001	7504	90048	21497 257964	123964	314928	
30001	7834	94008	22167 266004	132004	331008	
35001	9931	119172	25070 300840	166840	400680	
40001	12581	150972	27420 329040	195040	457080	
45001	15231	182772	29770 357240	223240	513480	
50001	18054	216648	31947 383364	249364	565728	
55001	20954	251448	34047 408564	274564	616128	
60001	23854	286248	36147 433764	299764	666528	

2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4900 kr per mån = 58 800 kr per år för ensam och 6000 kr per mån för makar/sambor= 72 000 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 142 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 216 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	660	7920	5341 64092	-77908	- 87816		
7001	891	10692	6110 73320	-73178	- 69360		
8001	1122	13464	6879 82548	-59452	- 50904		
9001	1353	16236	7648 91776	-50224	- 32448		
10001	1591	19092	8410 100920	-41080	- 14160 kris-		
11001	1891	22692	9110 109320	-32680	2640 gräns		
12001	2192	26304	9809 117708	-24492	19416		
13001	2493	29916	10508 126096	-15904	36192		
14001	2794	33528	11207 134484	-7516 kris-	52968		
15001	3095	37140	11906 142872	872 gräns	69744		
16001	3396	40752	12605 151260	9260	86520		
17001	3697	44364	13304 159648	17648	113296		
18001	3998	47976	14003 168036	26036	120072		
19001	4299	51588	14702 176424	34424	136848		
20001	4630	55560	15371 184452	42452	152904		
21001	4931	59172	16070 192840	50840	169680		
22001	5232	62784	16769 201228	59228	186456		
23001	5533	66396	17468 209616	67616	217296		
24001	5834	70008	18167 218004	76004	203232		
25001	6135	73620	18866 226392	84392	236784		
26001	6451	77412	19550 234600	92600	253200		
27001	6782	81384	20219 242628	100628	269256		
29001	7445	89340	21556 258672	116672	301344		
30001	7775	93300	22226 266712	124712	317424		
35001	9565	114780	25436 305232	163232	394464		
40001	12215	146580	27786 333432	191432	450864		
45001	14865	178380	30136 361632	219632	507264		
50001	17578	210396	32423 389076	247076	562152		
55001	20478	245736	34523 414276	272276	612552		
60001	23378	280536	36623 439476	297476	662952		

2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6100 kr per mån för makar/sambor= 73 200 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 220 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	575	6900	5426 65112	-79888	- 89776		
7001	779	9348	6222 74664	-70336	- 70672		
8001	982	11784	7019 84228	-60772	- 51544		
9001	1185	14220	7816 93792	-51208	- 32416		
10001	1388	16656	8613 103356	-41080	- 13288 kris-		
11001	1651	19812	9350 112200	-32800	4400 gräns		
12001	1916	22992	10085 121020	-23980	22040		
13001	2180	26160	10821 129852	-15148	39704		
14001	2445	29340	11556 138672	-6328 kris-	57344		
15001	2683	32196	12318 147816	2816 gräns	75632		
16001	2948	35376	13053 156636	11636	93272		
17001	3240	38880	13761 165132	20132	110264		
18001	3504	42048	14497 173964	28964	127928		
19001	3769	45228	15232 182784	37784	145568		
20001	4060	48720	15941 191292	46292	162584		
21001	4325	51900	16676 200112	55112	180224		
22001	4590	55080	17411 208932	63932	197864		
23001	4855	58260	18146 217752	72752	215504		
24001	5120	61440	18881 226572	81572	233144		
25001	5384	64608	19617 235404	90404	250808		
26001	5655	67860	20346 244152	99152	268304		
27001	5946	71352	21055 252660	107660	285320		
29001	6529	78348	22472 269664	124664	319328		
30001	6819	81828	23182 278184	133184	336368		
35001	8269	99228	26732 320784	175784	421568		
40001	10654	127848	29347 352164	207164	484328		
45001	13104	157248	31897 382764	237764	545528		
50001	15554	186648	34447 413364	268364	606728		
55001	18244	218928	36754 441084	296084	662168		
60001	20944	251328	39057 468684	323684	717368		

2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6200 kr per mån för makar/sambor= 74 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 222 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	629	7548	5372 64464	-80536	- 93072		
7001	851	10212	6150 73800	-71200	- 70672		
8001	1073	12876	6928 83136	-61864	- 55728		
9001	1295	15540	7706 92472	-52528	- 37056		
10001	1517	18204	8484 101808	-43192	- 18384 kris-		
11001	1757	21084	9244 110928	-34072	-144 gräns		
12001	2052	24624	9949 119388	-25612	16776		
13001	2378	28536	10623 127476	-17524	32952		
14001	2644	31728	11357 136284	-8716 kris-	50568		
15001	2940	35280	12061 144732	-268 gräns	67464		
16001	3236	38832	12765 153180	8180	84360		
17001	3561	42732	13440 161280	16280	100560		
18001	3828	45936	14173 170076	25076	118152		
19001	4124	49488	14877 178524	33524	135048		
20001	4449	53388	15552 186624	41624	151248		
21001	4745	56940	16256 195072	50072	168144		
22001	5041	60492	16960 203520	58520	185040		
23001	5337	64044	17664 211968	66968	201936		
24001	5633	67596	18368 220416	75416	218832		
25001	5929	71148	19072 228864	83864	222000		
26001	6224	74688	19777 237324	92324	218808		
27001	6520	78240	20481 245772	100772	269544		
29001	7112	85344	21889 262668	117668	303336		
30001	7417	89004	22584 271008	126008	320016		
35001	9067	108804	25934 311208	166208	400416		
40001	11525	138300	28476 341712	196712	461424		
45001	14175	171700	30826 369912	224912	517824		
50001	16825	201900	33176 398112	253112	574224		
55001	19670	236040	35331 423972	278972	625944		
60001	22570	270840	37431 449172	304172	676344		

2016 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5300 kr per mån = 63 200 kr per år för ensam och 6450 kr per mån för makar/sambor= 77 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 149 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 232 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam						Makar lika inkomst	
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott		
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år		
6001	630	7560	5371 64452	-84548	- 103096		
7001	852	10224	6148 73788	-75212	- 84424		
8001	1074	12888	6927 83124	-65876	- 65752		
9001	1296	15552	7705 92460	-56540	- 47080		
10001	1518	18216	8483 101796	-47204	- 28408 kris-		
11001	1760	21120	9241 110892	-38108	-10216 gräns		
12001	2056	24672	9945 119340	-29660	6680		
13001	2352	28224	10649 127788	-21212	23576		
14001	2647	31764	11354 136248	-12752 kris-	40496		
15001	2943	35316	12058 144696	-4304 gräns	57392		
16001	3239	38868	12762 153144	4144	74288		
17001	3535	42420	13466 161592	12592	91184		
18001	3831	45972	14170 170040	21040	108080		
19001	4127	49524	14874 178488	29488	124976		
20001	4452	53424	15549 186588	47588	141176		
21001	4748	56976	16253 195036	46036	158072		
22001	5044	60528	16957 203484	54484	174968		
23001	5340	64080	17661 211932	62932	191864		
24001	5636	67632	18365 220380	71380	208760		
25001	5932	71184	19069 228828	79828	225656		
26001	6228	74736	19773 237276	88276	242552		
27001	6524	78288	20477 245724	96724	259448		
29001	7115	85380	21886 262632	113632	293264		
30001	7423	89076	22578 270936	121936	309872		
35001	9073	108876	25928 311136	166208	390272		
40001	11376	136512	28825 343500	194500	455000		
45001	14026	168312	30975 371700	222700	511400		
50001	16682	200184	33319 399828	250828	567656		
55001	19581	234972	35420 425040	276040	618080		
60001	22631	271572	37370 448440	299440	664880		

2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5200 kr per mån = 62 400 kr per år för ensam och 6400 kr per mån för makar/sambor= 76 800 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 155 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 239 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam			Makar lika inkomst		
Mån.	Prelskatt		Efter skatt	Över-	Överskott
lön	/mån	/år	/mån /år	skott/år	/år
6001	622	7464	5379 64548	-90452	- 109904
7001	844	10128	6157 73884	-81116	- 91232
8001	1066	12792	6435 83220	-71780	- 72560
9001	1288	15456	7713 92556	-62444	- 53888
10001	1510	18120	8491 101892	-53108	- 35216
11001	1743	20916	9258 111096	-43904	-16808 kris-
12001	2038	24456	9963 119556	-35444	112 gräns
13001	2334	27888	10667 128004	-26996	17008
14001	2630	31560	11371 136452	-18548	33904
15001	2926	35112	12075 144900	-10100 kris-	50800
16001	3222	38664	12779 153348	-1652 gräns	67696
17001	3518	42216	13483 161796	6796	84592
18001	3814	45768	14187 170244	15244	101488
19001	4110	49320	14891 178692	23692	118384
20001	4435	53220	15566 186792	31792	134584
21001	4731	56772	16270 195240	40240	151480
22001	5027	60324	16974 203688	48688	168376
23001	5323	63876	17678 213136	57136	187272
24001	5619	67428	18382 220584	65584	202168
25001	5915	70980	19086 229032	74032	219064
26001	6211	74532	19790 237480	82480	235960
27001	6507	78084	20477 245928	90928	252856
29001	7096	85152	21905 262860	107860	286720
30001	7394	88728	22607 271284	116284	303568
35001	9044	108528	25957 311484	156484	383968
40001	11199	134388	28802 345624	190624	452248
45001	13849	166188	31152 373824	218824	518648
50001	16499	197988	33502 402024	247024	565048
55001	19333	231996	35668 428016	273016	617032
60001	22383	268596	37618 451416	296416	663832

2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5200 kr per mån = 62 400 kr per år för ensam och 6400 kr per mån för makar/sambor= 76 800 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 155 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 239 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam			Makar lika inkomst		
Mån.	Över-		Överskott	skillnad	
lön	skott/år	/år		per person ensam-	en make
6001	-90452	- 109904	-54952	35500	
7001	-81116	- 91232	-45616	35500	
8001	-71780	- 72560	-36280	35500	
9001	-62444	- 53888	-26944	35500	
10001	-53108	- 35216	-17608	35500	
11001	-43904	-16808 kris-	-8404	35500	
12001	-35444	112 gräns	56	35500	
13001	-26996	17008	8504	35500	
14001	-18548	33904	16952	35500	
15001	-10100 kris-	50800	25400	35500	
16001	-1652 gräns	67696	33848	35500	
17001	6796	84592	42296	35500	
18001	15244	101488	50744	35500	
19001	23692	118384	59192	35500	
20001	31792	134584	67292	35500	
21001	40240	151480	78740	35500	
22001	48688	168376	84188	35500	
23001	58136	187272	93636	35500	
24001	65584	202168	101084	35500	
25001	74032	219064	109532	35500	
26001	82480	235960	117980	35500	
27001	90928	252856	126428	35500	
29001	107860	286720	143360	35500	
30001	116284	303568	151784	35500	
35001	156484	383968	191984	35500	
40001	190624	452248	226124	35500	
45001	218824	508648	254324	35500	
50001	247024	565048	282524	35500	
55001	273016	617032	308516	35500	
60001	296416	663832	331916	35500	

2019. Förvärvsarbetsande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5700 kr per mån = 68400 kr per år för ensam och 7000 kr per mån för makar/sambor= 84000kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 174 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 269000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån.	Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån/år	skott/år	inkomst	per person
					Överskott/år	
6001	626	7512	5375	64500	-109500	-140000
7001	854	10248	6147	73764	-100236	-121472
8001	1081	12297	6920	83040	-90960	-102920
9001	1308	15696	7693	92316	-81684	-84368
10001	1535	18420	8466	101592	-72408	-65816
11001	1765	21180	9236	110832	-62168	-47336
12001	1997	23964	10004	120048	-53952	-28904
13001	2268	27216	10733	128796	-45204	-11408 *
14001	2568	30816	11433	137196	-36804	5392
15001	2859	34308	12149	145704	-28296	22408
16001	3149	37788	12852	154224	-19776	39448
17001	3440	41280	13561	162732	-11268	56464
18001	3730	44760	14271	171252	-2748 *	73504
19001	4020	48240	14981	179772	5772	90544
20001	4340	52080	15661	187932	13932	106864
21001	4630	55560	16371	196452	24252	123904
22001	4921	59052	17080	204960	30960	140920
23001	5211	62532	17790	213480	39480	157960
24001	5501	66012	18500	222000	48000	175000
25001	5792	69504	19209	230508	56508	192016
26001	6082	72984	19919	239028	65028	209056
27001	6373	76476	20628	247536	73536	226072
29001	6953	83436	22048	264576	90576	260152
30001	7244	86928	22757	273084	99084	277168
35001	8848	106176	26153	313836	139836	358672
40001	10498	125976	29503	354036	180036	439072
45001	12782	153384	32219	386628	212628	504256
50001	15432	185184	34569	414828	240828	560656
55001	18164	217968	36837	442044	268044	615088
60001	21045	252540	38956	467472	293472	665944

2017 Förvärvsarbetsande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5200 kr per mån = 62 400 kr per år för ensam och 6400 kr per mån för makar/sambor= 76 800 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 155 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 239 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån.	Prelskatt	Efter skatt	Över-	Inkomstskatt
lön	/mån	/år	/mån/år	skott/år	i % av inkomst
6001	622	7464	5379	64548	-90452
7001	844	10128	6157	73884	-81116
8001	1066	12792	6435	83220	-71780
9001	1288	15456	7713	92556	-62444
10001	1510	18120	8491	101892	-53108
11001	1743	20916	9258	111096	-43904
12001	2038	24456	9963	119556	-35444
13001	2334	27888	10667	128004	-26996
14001	2630	31560	11371	136452	-18548
15001	2926	35112	12075	144900	-10100
16001	3222	38664	12779	153348	-1652
17001	3518	42216	13483	161796	6796
18001	3814	45768	14187	170244	15244
19001	4110	49320	14891	178692	23692
20001	4435	53220	15566	186792	31792
21001	4731	56772	16270	195240	40240
22001	5027	60324	16974	203688	48688
23001	5323	63876	17678	213136	57136
24001	5619	67428	18382	220584	65584
25001	5915	70980	19086	229032	74032
26001	6211	74532	19790	237480	82480
27001	6507	78084	20477	245928	90928
29001	7096	85152	21905	262860	107860
30001	7394	88728	22607	271284	116284
35001	9044	108528	25957	311484	156484
40001	11199	134388	28802	345624	190624
45001	13849	166188	31152	373824	218824
50001	16499	197988	33502	402024	247024
55001	19333	231996	35668	428016	273016
60001	22383	268596	37618	451416	296416

1 1 008 kr/mån
Decilgrupp

2 8 252 kr/mån

3 15 276 kr/mån

4 20 802 kr/mån

* Medianinkomst
23 467 kr/månad
2017 enl SCB
(20-64 år)

* Medelinkomst
27 450 kr/månad
2017 enl SCB

9 41 666 kr/mån

10 67 442 kr/mån

2019. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5700 kr per mån = 68400 kr per år för ensam och 7000 kr per mån för makar/sambor= 84000kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 174 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 269000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt		Efter skatt		Över-	Inkomstskatt	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år	i% av inkomst	per person
6001	626	7512	5375	64500	-109500	10,4	72 000
7001	854	10248	6147	73764	-100236	12,2	84 000
8001	1081	12297	6920	83040	-90960	13,5	96 000
9001	1308	15696	7693	92316	-81684	14,5	108 000
10001	1535	18420	8466	101592	-72408	15,3	120 000
11001	1765	21180	9236	110832	-62168	16,0	132 000
12001	1997	23964	10004	120048	-53952	16,6	144 000
13001	2268	27216	10733	128796	-45204	17,4	156 000
14001	2568	30816	11433	137196	-36804	18,3	168 000
15001	2859	34308	12149	145704	-28296	19,0	180 000
16001	3149	37788	12852	154224	-19776	19,7	192 000
17001	3440	41280	13561	162732	-11268	20,2	204 000
18001	3730	44760	14271	171252	-2748	20,7	216 000
19001	4020	48240	14981	179772	5772	21,2	228 000
20001	4340	52080	15661	187932	13932	21,7	240 000
21001	4630	55560	16371	196452	24252	22,0	252 000
22001	4921	59052	17080	204960	30960	22,3	264 000
23001	5211	62532	17790	213480	39480	22,7	276 000
24001	5501	66012	18500	222000	48000	22,9	288 000
25001	5792	69504	19209	230508	56508	23,2	300 000
26001	6082	72984	19919	239028	65028	23,4	312 000
27001	6373	76476	20628	247536	73536	23,6	324 000
29001	6953	83436	22048	264576	90576	24,0	348 000
30001	7244	86928	22757	273084	99084	24,1	360 000
35001	8848	106176	26153	313836	139836	25,3	420 000
40001	10498	125976	29503	354036	180036	26,2	480 000
45001	12782	153384	32219	386628	212628	28,4	540 000
50001	15432	185184	34569	414828	240828	30,7	600 000
55001	18164	217968	36837	442044	268044	33,0	660 000
60001	21045	252540	38956	467472	293472	35,1	720 000